

**Vávisz Kft.**

## **SZAKMAI AJÁNLÁS AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ VAGYONŐRÖK RÉSZÉRE**

A gyűjtemény jelen formában való felhasználásához írásos hozzájárulás szükséges!

# TARTALOMJEGYZÉK

|      | TÁRGY                                                                                         | OLDAL |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| 1.)  | Személy és vagyonvédelmi fogalomtár                                                           | 4     |
| 2.)  | A személy- és vagyonőr fogalma                                                                | 6     |
| 3.)  | Szakkifejezések és fogalmak                                                                   | 9     |
| 4.)  | Szakkifejezések                                                                               | 13    |
| 5.)  | A vagyon és titokvédelemre vonatkozó szabályok                                                | 20    |
| 6.)  | A vagyonvédelmi szervek tevékenysége és működésük feltételei                                  | 22    |
| 7.)  | A tevékenység folytatására jogosító igazolvánnyal kapcsolatos előírások                       | 24    |
| 8.)  | Vonatkozó általános és speciális szabályok                                                    | 25    |
| 9.)  | Személy- és vagyonőr általános feladatai                                                      | 27    |
| 10.) | Az őr-, járőr-, bolti őr-, recepciós szolgálat alapelvei, végrehajtásának rendje és szabályai | 29    |
| 11.) | A személy- és vagyonvédelmi tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek                        | 31    |
| 12.) | Szolgálati formák, követelmények, személy- és vagyonőr kötelezettségei                        | 34    |
| 13.) | A személy- és vagyonőr jogosultságai, lehetséges intézkedései, ezek alapelvei                 | 37    |
| 14.) | Lehetséges intézkedések, alkalmazható támadáselhárító eszközök                                | 39    |
| 15.) | Az intézkedések alapelvei, végrehajtásának szabályai                                          | 42    |
| 16.) | A felkészülés, átadás- átvétel és a teljesítésre vonatkozó szabályok, okmányok                | 47    |
| 17.) | Szabálysértés- bűncselekmény elkövetésén tetten ért személlyel szembeni intézkedés            | 50    |
| 18.) | Kényszerítő testi erő alkalmazása                                                             | 52    |
| 19.) | A helyszínbiztosítás ellátásának követelményei, jellemzői                                     | 53    |
| 20.) | A csomagellenőrzés- átvizsgálás jogi alapja, rendje és taktikája                              | 54    |
| 21.) | Ruházat átvizsgálásának végrehajtása                                                          | 55    |
| 22.) | A személy- és vagyonőr által alkalmazható támadáselhárító eszközök                            | 57    |
| 23.) | Gumibot alkalmazása                                                                           | 59    |
| 24.) | Vegyí eszköz (gázspray) alkalmazása                                                           | 60    |
| 25.) | Az ittasság ellenőrzése                                                                       | 62    |
| 26.) | Az objektumvédelem fogalma és alapjai                                                         | 63    |
| 27.) | Beléptető rendszerek                                                                          | 66    |
| 28.) | A rendezvénybiztosítás lényege, követelményei és sajátos jellemzői                            | 67    |
| 29.) | A rendezvénybiztosítás fogalma, helye, szerepe a vagyonvédelemben                             | 73    |
| 30.) | Szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályai                              | 76    |
| 31.) | Recepciós és bolti szolgálat ellátásának szabályai                                            | 79    |
| 32.) | A járőrszolgálattal kapcsolatos tudnivalók                                                    | 82    |
| 33.) | Személy és gépjármű be- kiléptetésének szabályai                                              | 86    |
| 34.) | Rendellenesség esetén történő szakszerű fellépés                                              | 93    |
| 35.) | Rendkívüli esemény                                                                            | 95    |
| 36.) | Általános magatartási és etikai szabályok, előírások                                          | 97    |
| 37.) | Törvényi értelmezések                                                                         | 100   |
| 37.1 | A felhatalmazás és jogosultság igazolásának kötelezettsége                                    | 100   |
| 37.2 | Titoktartási és adatvédelmi kötelezettség                                                     | 100   |
| 37.3 | Formaruha viselési kötelezettség                                                              | 100   |
| 37.4 | Pihenő                                                                                        | 101   |
| 37.5 | Szabadság                                                                                     | 101   |
| 37.6 | Egészségügyi szabadság                                                                        | 101   |
| 37.7 | Adózás                                                                                        | 102   |
| 37.8 | Vállalkozás szüneteltetése                                                                    | 103   |
| 37.9 | Ennyi a kata, ha gyeden, táppénzen van                                                        | 104   |

## KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS FELHASZNÁLT IRODALOM

- Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara - Szakmai ajánlása
- Magyarország Alaptörvénye;
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény;
- A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.);
- A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény;
- a Rendőrségről szóló 1994. XXXIV. törvény;
- Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény;
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Sztv.), ami immár egy egységként tartalmazza a szabálysértésekkel összefüggő valamennyi eljárásjogi kérdést csakúgy, mint az egyes szabálysértésként azonosított törvényi tényállást. Ez utóbbi körülmény miatt a törvény – hatályba lépésével egyidejűleg – hatályon kívül helyezte az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet is, valamint kötelezte az önkormányzatokat arra, hogy 2012. május 31-éig valamennyi, önkormányzati rendeletben szerepeltetett, szabálysértésekre vonatkozó rendelkezésüket helyezték hatályon kívül;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, illetve az azt 2013. július 1-jével felváltó, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.);
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.);
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (5. könyv Dologi jog)
- 2004. évi CXL törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
- 175/2013.(X.28) számú kormányrendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- A sportról szóló 2004. évi I. törvény
- Dr. Korinek László: Félelem a bűnözéstől.(Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 1995 Budapest)
- Adózóna.hu

# 1. SZEMÉLY ÉS VAGYONVÉDELMI FOGALOMTÁR

## **Szolgálati okmány**

Szolgálati okmányok alatt azokat az okmányokat kell értenünk, amelyek a jogszabályi rendelkezéseken túl tartalmazzák a vagyonőrnek a megbízás keretei között ellátandó feladatait, kötelességeit és jogait, valamint a szolgálat lefolyásával kapcsolatos valamennyi lényeges információt, adatot.

## **Okmány típusok**

*Szerződések:* vállalkozói szerződés, munkavállalói szerződés, felelősségbiztosítási szerződés, szállítmányozási szerződés.

*Nyilvántartások:* a vállalkozó megbízóinak nyilvántartása (megrendelő neve, székhelye, a szerződés ideje, megszűnése, a megrendelést ténylegesen teljesítő neve), kulcsnyilvántartó, személy- és teherforgalom nyilvántartása.

*Utasítások:* őrutasítás, járőrutasítás,

*Naplók:* szolgálati napló, ellenőrzési napló, riasztórendszer eseménynapló,

*Tervek:* objektumvédelmi terv, tűzriadó terv, katasztrófa terv, járőrútirány terv, útvonal terv.

## **Őrszolgálat**

Az a szolgálat ellátási forma, melyet kijelölt helyen, illetve meghatározott mozgási körzetben teljesít az őr írásos utasítás alapján.

*Őr:* Meghatározott konkrét felállítási helyen, konkrét őrzési feladatokat lát el (helyet, helyiséget, épületet, épületrészt őriz).

*Járőr:* A járőrözési feladatok a mechanikai és elektronikus védelmi elemek kiépítettségével összefüggő, illetve ezek figyelembevételével szervezett, rendszerint nagyobb területet átfogó megelőző, megszakító jellegű tevékenység, amely végezhető gyalogosan, illetve járművel.

*Belső járőr:* Az objektum határvonalán belül végzi ellenőrző tevékenységét.

*Külső járőr:* Az objektum határvonalán kívül végzi az objektum külső határvonalának (kerítés, falak, az épület külső falán vagy kerítésén lévő nyílászárók) ellenőrzését.

*Kivonuló járőr:* Nem tartozik az adott objektum őrségéhez, és nem feltétlenül az őrséget adó cég dolgozója, hanem lehet más cégé is. Általában a riasztórendszerek jelzéseit fogadó távfelügyeleti központ irányítása alá tartozik. Feladata a riasztó jelzésekre való kivonulás, illetve az azonos vagy különböző tulajdonosok egymástól távol eső objektumainak meghatározott időközönként történő ellenőrzése.

*Recepció:* Útbaigazítja, tájékoztatja az objektumba belépő külső személyeket, kezeli a kulcsokat, elláthatja a telefonközpontos teendőket.

*Bolti őr:* Alapvető feladata a bolti lopások megelőzése, a szállítmányok beérkezésének figyelemmel kísérése.

## **Elektronikus védelem**

Elektronikus, illetve automatikus vagyonvédelmi jelzőnek tekinthető az a műszaki berendezés, amely emberi közreműködés nélkül észleli a veszélyhelyzetet és jelzi azt.

### **Teljes körű elektronikai jelzőrendszer alkotóelemei:**

- felületvédelem (Ha a védelmi rendszer az összes nyílászáró szerkezetet, falazatot, földemet, padlózatot figyeli és jelzi az ezeken történő behatolási kísérletet.),
- térvédelem (Teljes körű, ha a védett tárgyak környezetében minden emberi mozgást jelez),
- tárgyvédelem (Ha minden védett tárgyra kiterjed.),
- személyvédelem (Ha minden védendő, illetve támadásnak kitett személyre kiterjed.).

### **Részleges elektronikai jelzőrendszer**

Ha a felületvédelem teljes körű, és csapdaszerű térvédelem van kialakítva és nincs tárgyvédelem, személyvédelem, illetőleg, ha a térvédelem nem teljes körű.

### **Minimális elektronikai jelzőrendszer**

Ha csapdaszerű területvédelem van kialakítva, a felületvédelem csak a két méternél alacsonyabban fekvő nyílászárókra terjed ki, nincs térvédelem, tárgyvédelem, és személyvédelem.

### **Betörésjelző rendszer**

Vagyonvédelmi célból ingatlanon telepített, az illetéktelen behatolást elektronikusan, vagy más módon (jellel, fénnnyel, illetve hangjelzéssel) jelző műszaki megoldás.

### **Mechanikai vagyonvédelmi rendszer**

Vagyonvédelmi célból ingatlanon, vagy gépjárművön telepítendő vagy telepített, emberi vagy elektronikus felügyeletet, illetve energia-utánpótlást nem igénylő vagyonvédelmi rendszer vagy egyéb műszaki megoldás.

### **Teljes a körű mechanikai védelem**

Ha a védett helyiséget minden oldalról megfelelő szilárdságú és kialakítású falazat, földem, padozat, nyílászárók határolják (pl. a nyílászárók teljes felülete 100x300 mm-es elosztású, 12 mm átmérőjű köracél ráccsal védettek legyenek).

### **Részleges a mechanikai védelem**

Ha a védett helyiség falazata, földémszerkezete, padozata, nyílászárók a teljes körű védelemnek nem felelnek meg, de részelemeket tartalmaznak, vagyis egy-egy részelem teljes egészében megvalósul, ugyanakkor más részelemek nem (pl. a nyílászárók megfelelő rácsozattal ellátottak, de zárnyelvek 20 mm-nél kisebb mértékben zárnak).

### **Minimális a mechanikai védelem**

Ha a védett helyiség falazata, padozata, földémszerkezete és a nyílászárók egyéb egyszerű védelmi követelményekkel kiegészítettek (pl. az ajtók zárását biztonsági zár végzi, az ajtó szerkezetek reteshúzás ellen védettek).

### **Objektum (vagyonvédelmi szempontból)**

- az épület,
- a műtárgy,

- a hozzájuk tartozó bekerített, vagy bekerítetlen terület,
- az ott lévő vagyontárgyak,
- az ott tartózkodó személyek,
- az ott folytatott tevékenység.

### **Objektumvédelem (vagyonvédelmi szempontból)**

Az objektum elleni támadások, illetve az egyéb károsító események megelőzésével, elhárításával, káros következményeinek enyhítésével, továbbá a védelmi szervezet feladatkörébe utalt egyéb feladatok ellátásával, az objektumban megtestesülő vagyoni érték, az ott tartózkodó személyek életének, testi épségének, egészségének megóvása, valamint az ott folytatott tevékenység zavartalanságának biztosítása.

### **Komplex védelem (optimális biztonság) elemei**

- személyi védelem, azaz előerős őrzés (őrség, stb.),
- fizikai védelem (mechanikai rendszerek),
- elektronikai jelzőrendszer (érzékelők, jelzők).

### **Rendezvény**

Rendezvénynek tekintjük, amikor az emberek nagyobb csoportja jogszabály által nem tiltott célból, előzetes szervezés alapján, meghatározott helyen megjelenik.

### **Rendezvény biztosítása**

Azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek a kisebb- nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események megtartásának zavartalansága, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében kerülnek alkalmazásra.

## 2. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR FOGALMA

Személy- és vagyonőr az a természetes személy, aki a személy- és vagyonvédelmi jellegű tevékenységet folytató egyéni,- társas vállalkozás keretei között meghatározott ilyen jellegű tevékenységeket személyesen végzi, esetleg szakmailag szervezi, irányítja.

A személy vagyonvédelmi tevékenység öt szakmai területet foglal magában. Ide tartozik:

- 1) a természetes személyek életének és testi épségének védelme,
- 2) az ingatlan, illetve ingóság őrzése,(élőerővel, technikával és is-is)
- 3) a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,
- 4) a rendezvény biztosítása,
- 5) illetve mindezen tevékenységek szervezése, irányítása.

A személy- és vagyonőri tevékenység feladatai lehetnek:

- a) ingatlan, illetve ingóság őrzése
- b) rendezvény biztosítása
- c) szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása
- d) természetes személyek életének és testi épségének védelme
- e) a vagyonvédelmi biztonságtechnikai, mechanikai vagyonvédelmi rendszerek felügyelete, ezek jelzéseire történő reagálás.

Ezeket a lehetséges feladatokat további részfeladatokra lehet bontani, melyek jól rámutatnak arra, hogy milyen eltérések léteznek személy- és vagyonvédelmi szakképesítéssel ellátható feladatok jelleg, helyszínei között. Ennek szemléltetését szolgálja az alábbi felsorolásrészlet; video,- áruvédelmi,- beléptető,- behatolás jelző,- tűzjelző rendszerek működtetése, felügyelete, más speciális IT-k alkalmazása, épületfelügyelet teljesítése, jelzésre történő kivonulás stb. De ezekre még kitér a felkészítés!

Mindezeknek felelnek meg azok a jelenleg létező szakképesítések, melyek utalnak a rendeltetésük eltérő vonásaira is. Ilyenek az írás készítésekor a következők;

- Személy- és vagyonőr
- Biztonságszervező
- Magánnyomozó

Kapcsolódó ráépülő szakképesítésként:

- Kutyaavezető személy- és vagyonőr
- Testőr
- Fegyveres biztonsági őr
- Mechanikus vagyonvédelmi szerelő
- Elektronikus vagyonvédelmi rendszerszerelő.

A továbbiakban az előbb felsorolt jelenleg létező szakképesítések közül csak a személy- és vagyonőrrel foglalkozunk!

A tudnivalók egyféle lehetséges csoportosítása:

- ✓ a szolgálati fellépés szabályszerű teljesítése
- ✓ okmányismeret, igazoltatás, okmányellenőrzés, személyazonosítás, segítségadás
- ✓ a vonatkozó jogszabályi részek, előírások szükséges mértékű ismerete, alkalmazása
- ✓ bizonyos szituációk helyes beazonosítása, ütköztetése a vonatkozó normával

- ✓ igazoltatás, feltartóztatás/visszatartás, őrzés, előállítás, kísérés szabályszerű végrehajtása
- ✓ ruházat,- csomag,- jármű átvizsgálás, visszatartás jogszerű végzése
- ✓ egyéb személy,- és vagyonvédelmi intézkedés realizálása
- ✓ helyszínbiztosítás végrehajtása
- ✓ felvilágosítás adás, felvilágosítás kérés, adekvát kommunikáció
- ✓ összeköttetésre szolgáló, valamint biztonságtechnikai eszközök alkalmazása
- ✓ adatkezelés szabályai, előírás szerű végrehajtása
- ✓ a szükséges dokumentációk, feljelentés készítése hagyományosan - számítógépen
- ✓ elsősegélynyújtás, segítségadás.



### 3. LEGFONTOSABB SZAKKIFEJEZÉSEK, FOGALMAK ÉS ÉRTELMEZÉSÜK

#### **Rendészet**

A rendészeti munka, tevékenység röviden úgy fogalmazható meg, hogy a rendvédelmi/rendészeti, államigazgatási szervek, személyek azon tevékenysége, amely az állam társadalmi rendjének védelmét, a jogszabályok megtartását, a jogsértések megelőzését, elhárítását, a megsértett jogrend helyreállítását szolgálja. A rendészeti jellegű tevékenység tulajdonképpen a közhatalom gyakorlásának egyik fajtája. Ugyanakkor tudjuk a közbiztonság és a belső rend (közrend) védelme nemcsak hatósági fellépést igényel.

#### **Közrendészet-magánrendészet**

A köz,- és a magánrendészet elhatárolása során talán a legokosabb, ha a kifejezések előtagjaiból indulunk ki. Nyilvánvalóan, míg az előbbi a közrendet, közbiztonságot szolgálja ki, végső esetben a kényszerítő eszközök alkalmazásával is, addig a magánrendészet tevékenysége pedig a magántulajdon védelmére hivatott a tulajdonos megbízásából, illetve érdekében. Mivel a magánvagyonok védelme nemigen lehet hatósági feladat, de az állami kapacitás nem is bírná ezt el, ugyanakkor a tulajdonosi jogok pedig ilyen módon nem kerülhetnek hátrányba, ezért lett nélkülözhetetlen a magánbiztonsági szolgáltatások megjelenése, térhódítása hazánkban. A magánszemélyek vagyonosodása, gazdagodása, a közösségi tulajdonok térhódítása szélesítette a magánbiztonság területén dolgozók piacát, később pedig ezek közötti éles versenyt is. Az egyéni esetleg kisközösségi vagyon, érték megóvása a tulajdonjoghoz illetve annak részét képező birtokláshoz kötődik. Ilyetén a magánrendészet jogi alapja tehát a tulajdon, a birtok védelmét jelentő jogos önhatalom fizikai erővel való gyakorlás. Nyilvánvalóan erre minden tulajdonos nem képes, illetve ha képes is volna rá, de ezt nem ezt akarja gyakorolni, hanem helyette erre szakosodott, az őrzési-védelmi feladatot profin ellátó vállalkozásokra, illetve személy és vagyonvédelmi szakemberekre bízta.

Bonyolítja a helyzet jó meglátást, hogy ma már egyre nagyobb számban fordulnak elő olyan, a nyilvánosság számára nyitva álló helyek, amelyek egyébként pedig un. közösségi magántulajdonban vannak. Legjobb példa erre a nagy bevásárló üzletházak. E helyeken szinte majdnem kizárólagosan magánbiztonsági cégek munkatársai „figyelnek, őriznek, védenek”. A magánrendészet abban is magán, hogy munkatársai magánalkalmazottak, magánvállalkozók.

A magánrendészet eszköztára az államhoz képest meglehetősen eltérő képet jelez. Ő már sokkal kevésbé támaszkodhat formális, jogi eszköztárra ellentétben a közrendészetet végzőkkel.

A magánrendészetre vonatkozó normák leginkább a magánjogban (pl. kényszerítő eszközök), kis részben a munkajogban (az alkalmazott és az alkalmazó közötti munkaszerződés) lelhetők fel. Míg a közrendészet alkotmányos garanciákkal körülbástyázottnak tűnik, addig a magánrendészet esetében nem ennyire erősek a garanciák. A magánrendészet eszköztára szűkebb, mint a közrendészeté. De ha jobban megnézzük, bizonyos dolgokban előnyösebb helyzetben van a magánrendészet, mint például a közrendészet gerincét képező rendőrség. Az ő eszköztárában a leghatékonyabb lehetőség az, hogy amennyiben adott személy nem hajlandó alávetni magát a tulajdonos által megfogalmazott, előírt szabályoknak akkor hagyja el a helyszínt, ezzel megtagadják tőle az igényelt javakat, illetve bizonyos szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Az állampolgár ugyan nem köteles alávetni magát ruházata, csomagja átvizsgálásának mielőtt a repülőre felszállna. De ha fel akar szállni arra a gépre, akkor tudomásul kell vennie ennek realizálását, máskülönben nem éri el úti célját. Hasonló a helyzet a képfelvétel készítésével is. Ha figyelmeztetve van az a személy, aki adott helyre be akar

menni, hogy a területen képfelvétel észül, akkor két lehetősége van. Egyik nem akarja, hogy felvétel készüljön róla, de akkor nem léphet be a területre. Avagy a két fél elvi megállapodásaként ezt elfogadva belép adott területre, objektumba. Sajátos a magánrendészet eszköztárában az is, hogy a velük kötött megállapodás alapján gyakorolhatják azokat a jogokat is, amelyek csak a megbízatást adó tulajdonost illelnék meg. Ilyen például az érintett tulajdont, a birtokot, a létesítményt, objektumot, benne lévő vagyontárgyakat, életet, testi épséget ért jogtalan, közvetlen támadás elhárítására irányuló arányos, jogszerű, szakszerű erőszak realizálása a megbízott által.

Kimondhatjuk összegzésként, hogy a magánrendészet is részét képezheti a rendészetnek. Rendeletetését, feladatait illetően kiegészíti a közrendészetet. Igaz, mint jeleztem több dologban kissé el is tér attól! Amennyiben a magánrendészet mindennapi teendőit kulturáltan, szakszerűen és jogszerűen teljesítik, akkor a jogkövető állampolgár számára ebből semmilyen sérelem nem állhat elő, sőt elfogadja azt, hogy ezek a munkatársak is az Ő biztonságát szolgálják. Ha ez bekövetkezik, akkor ez jó nemcsak az állampolgároknak, a magánrendészeti alkalmazottaknak, hanem az utóbbiakat alkalmazó magántulajdonosoknak is.

## **Rend, biztonság és védelem**

A rendészet alapfogalmai között szerepel – sok más mellett – a rend, a biztonság és a rendészet megnevezés is. A téma felvezetését ott kezdem, hogy a rend lényegében az adott társadalomban – ezt alkotó szervezetek, személyek által - követendő előírások, szabályok összessége és az ezeknek megfelelő tényleges állapot. Míg a biztonság az állam és a társadalom érdekeinek, értékeinek, az ország területének és lakosságának külső-belső veszélyektől, fenyegetettségtől mentes állapota, amelynek nagyon sok összetevője létezik. Maslov szükséglet hierarchiája alapján tudjuk, hogy a fiziológiai jellegű igények után a biztonság az, mely az emberi szükségletek rangsorában második helyet foglalja el. A biztonság iránti igény általános, a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik és természetes emberi szükséglet is egyben. A biztonság, mint eredmény, helyzet, állapot, érték, folyamat és viszonyrendszer a társadalmi lét elengedhetetlen kelléke. A biztonság – mint a mindennapi emberi lét alapvető szükséglete – ma már nagyon komplex, összetett fogalom, melybe nagyon sok tényező beletartozik. Úgy is mondhatjuk, hogy olyan alapvető egyéni, nemzeti és közösségi (szövetségi) érték, olyan állapot, vagy helyzet, amely a fenyegetések és a veszélyek tudatosan (hallgatólagosan) elfogadott, elviselt szintjén valósul meg. Alapját a külső fenyegetettségtől való megbízható védelem, a (védendő, vagy védelmi) rendszer belső stabilitása, rendezettsége képezi. 1 A Rendészettudományi szószerót tartalmazó részből nagyon röviden az szűrhető ki, amelyet a (3.) változat takar; a biztonság lényegében a fizikai veszély hiánya, vagy az e veszéllyel szembeni védelem megvalósulása. A biztonságra már szinte un. biztonságitár létesült, amely kiszolgálja ezt a sokféle, sajátos ágazatot magába foglaló területet. Mindezekből az is kiderül, hogy a biztonság nem lehet állami, vagy hatósági monopólium, hanem „immateriális társadalmi össztermék”, amely érdekközelítés, egyeztetett cselekvés, tudatos kooperáció útján jön létre. A Magyarország Alaptörvényének nemzeti hitvallás része többek között ezt mondja: „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jólét, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”

*A biztonságon belül külön is szólok a magánbiztonságról is.*

A magánbiztonság a személy (jogi személy) a személyhez és a szellemi alkotásokhoz, a családi jogálláshoz, a tulajdon- és birtokjoghoz, a rendelkezési joghoz és a szerződéses szabadsághoz, valamint a személy jogos érdekeinek érvényesüléséhez fűződő polgári jogainak zavartalan megvalósulását biztosító állapot. Ma már – az állami tulajdonon alapuló gazdasági berendezkedéssel szemben - alapvetően a polgári jogban foglalt tulajdonjogi

(dologi-jogi) normák határozzák meg az emberek (családok) mindennapi életvitelét, egymáshoz való viszonyukat, és végső soron a társadalmi berendezkedést is. A tulajdonjog meghatározó szerepe érvényesül alkotmányos berendezkedésünkben és a gazdasági rendszerben is. A magánbiztonság leglényegesebb fogalmi elemei a Magyarország Polgári Törvénykönyvéről szóló 2013. évi V. törvényből (a továbbiakban: Ptk.) adódnak. A magánbiztonság fogalmát meghatározó, lényeges fogalmi elemek tehát a következők: a személyhez és a szellemi alkotáshoz fűződő jogok, a családjog, a tulajdonjog, a magánterület védelme, a virtuális magánterek védelme, a kötelmi jog, a kötelmi jogot érintő szabványosítás és a fogyasztóvédelem, és a személyek és a jogi személyek jogos érdekeinek védelme.

A közbiztonság közösségi érték, a társadalom egészét érintő közösségi javak egyike. A jelzett fogalmi vita ellenére is megállapítható, hogy a közbiztonság lényegében olyan közállapotot jelent, amelybe szavatolt az állam, az egyén és a közösségek működése.

Ehhez képest a magánbiztonság fogalmi elemei döntő mértékben a tulajdonjoghoz, és ezen keresztül a személy (jogi személy) jogainak és jogos érdekeinek zavartalanságáról alkotott célképzetet fejeznek ki.

Azt lehet állítani, hogy míg a közbiztonság fogalma főként – de nem kizárólagosan – a közjog, elsősorban a büntető- és a szabálysértési jog elemeire támaszkodik, a magánbiztonság döntően magánjogi vagy „magánjogias jellegű” életviszonyok foglalatára.

A vagyonvédelem (szakmai értelemben) a megbízó vagyonának, vagyontárgyainak a gazdálkodás folyamatán kívül eső károsító cselekményektől vagy eseményektől történő fizikai, technikai védelmét jelenti. A vagyonvédelem céltudatos és folyamatos tevékenység, melynek célja, hogy valamilyen fenyegetettséget elhárítson, vagy legalább következményeinek hatásait csökkentse, az esemény bekövetkezése esetén tegye lehetővé a károk minimalizálását, a normális élet mielőbbi helyreállítását. Tárgya a birtokolt dolog, akár ingó, akár ingatlan (ideértve a dolog módjára hasznosítható természeti erőket, a pénzt és értékpapírt is). A vagyon védelme jelenti egyrészt a vagyontárgyak védelmét az eltulajdonítás, megrongálás, megsemmisülés ellen, másrészt jelenti a velük való ésszerű gazdálkodást és a gazdálkodásból eredhető veszteségek, károk elleni védelmet. A tárgyalt téma szempontjából a védelmi tevékenységének elsősorban a gazdálkodás folyamatán kívül eső károsító cselekmények és események elhárítása a feladata. A fogalom pontosítását ez esetben az általános védelmi módszerek teszik lehetővé. A vagyonvédelem, hasonlóan a személyvédelemhez, fizikai, technikai védelmet is jelent.

Személyvédelem, két, vagy több személy által – a veszélyeztetettség szintje, a közvetlen támadás jellege, vagy az adott helyzet függvényében – alkalmazott olyan biztosítási,- védelmi fogások, formációk összessége, amelyek bármely helyzetben és körülmények között a védendő személy zavartalan életvitelét, a közvetlen támadás elhárítását, a támadó semlegesítést, a megtámadott gyors biztonságba helyezését hivatottak szolgálni.

## **Adatvédelem**

Ebben a tevékenységi körben nyilvánvaló, hogy a védelem alanyáról vagy tárgyról bizalmas, belső információk jutnak a tevékenységet végző vállalkozás tudomására már a szerződés megkötésekor, de a tevékenység folyamatában is, ezért alapvető az adatok védelmét biztosítani. Ennek érdekében: a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli a személy és vagyonőri, illetve magánnyomozói működése alatt és az annak megszűnését követő időszakban is, minden olyan tényről, adatokról, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A megbízó és az érintett, saját adatait illetően a titoktartási kötelezettség alól felmentést adhat. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató, a harmadik személyről a szerződés

teljesítése során jogszerűen tudomására jutott, a szerződés szerinti ügyben érintett személyes adatokról csak a megbízót tájékoztathatja, kivéve, ha bírósági vagy más hatósági eljárásban tanúként hallgatják meg.

A szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jogot csak e cél elérésével arányosan korlátozza.

A szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat kötelezően meg kell semmisíteni:

- a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülésekor azonnal,
- ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, haladéktalanul, legkésőbb a szerződés megszűnésekor.

Kivétel: az elektronikus megfigyelőrendszernek kép-, hang-, vagy kép- és hangrögzítést is lehetővé tevő formája segítségével rögzített adatokat, a rögzítés céljától és a felhasználás céljától függően 3, 30 vagy 60 napon belül kell megsemmisíteni.

Elektronikus beléptető rendszer által rögzített adatoknál: rendszeres belépés esetén a jogosultság megszűnésekor azonnal, eseti belépés esetén 24 órán belül kell az adatokat megsemmisíteni

## 4. SZAKKIFEJEZÉSEK

Az érték, kár, vagyoni hátrány mértéke:

- a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
- b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
- c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
- d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
- e) ötszázmillió forint felett különösen jelentős.

Bűncselekmény az a szándékos - vagy ha a törvény a gondatlanságot is bünteti – gondatlanságból elkövetett cselekmény, mely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény, büntetés kiszabását rendeli.

### **Betörésjelző rendszer**

Vagyonvédelmi célból ingatlanon telepített, az illetéktelen behatolást elektronikusan vagy más módon (jellel, fényel, illetve hangjelzéssel) jelző műszaki megoldás.

### **Birtokos**

Aki a dolgot magához veszi, a birtokot megszerzi, vagy akinek más módon a birtok hatalmába kerül.

### **Csomag**

Mindazon, az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt olyan tárgy, amely a benne elhelyezett dolgok szállítására, avagy azok szállításának megkönnyítésére szolgál, és amely alkalmas arra, hogy e dolgok a külső szemlélő elől — részben vagy egészben — elfedve maradjanak.

### **Csomag tartalmának, a járműben elhelyezett dolognak, a szállítmánynak bemutatása**

Annak lehetővé tétele, hogy a személy- és vagyonőr megbizonyosodjon arról, hogy a csomagban, a járműben, a szállítmányban elhelyezett, a külső szemlélő elől egyébként rejtett dolgok között nincs olyan, amely az általa megakadályozandó jogsértő cselekményből származik, vagy amelynek a területre történő bevitele tilos.

### **Elektronikai vagyonvédelmi rendszer**

Vagyonvédelmi célból a vállalkozási szerződésben megjelölt ingatlanon telepítendő vagy telepített elektronikus jelző és képi megfigyelőrendszer, ideértve a térfelügyeleti rendszert, az elektronikus beléptető rendszert, a betörésjelző rendszert, a távfelügyeleti rendszert, az adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszert, továbbá az egyéb, jel és kép továbbítását vagy fény, illetve hang jelzését is lehetővé tevő elektronikus műszaki megoldást.

Erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

### **Fegyveres elkövetés**

Fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál, vagy a bűncselekményt, az előbbiekre hasonlító utánzatával fenyegetve követi el.

Felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

Fenyegetés, lényegében eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

A helyszínbiztosítás olyan céltudatos tevékenység, melynek alapvető feladata a bűncselekmények, vagy balesetek helyszínének változatlan állapotban való fenntartása annak érdekében, hogy a hatósági eljárás sikere biztosítható legyen. A személy és vagyonőr ez irányú tevékenysége a hatósági helyszíni szemle megkezdéséig a helyszín elváltoztatásának, illetőleg megváltoztatásának megakadályozására szolgál. Nem egyszerű őrzési feladat, hanem sokoldalú, aktív tevékenység.

### **Hivatalos személy**

- A köztársasági elnök
- Az országgyűlési képviselő és a Magyarországon megválasztott európai parlamenti képviselő
- Az alkotmánybíró
- A miniszterelnök
- A miniszter
- Az államtitkár
- A közigazgatási államtitkár
- A helyettes államtitkár és a kormány megbízott
- A bíró
- Az ügyész és a választott bíró
- Az alapvető jogok biztosa és helyettese
- A közjegyző és a közjegyző-helyettese
- Az önálló bírósági végrehajtó
- Az önálló bírósági végrehajtó-helyettes és a végrehajtói kézbesítésre felhatalmazott önálló bírósági végrehajtó jelölt
- A helyi önkormányzati és a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület tagja,
- A Magyar Honvédség állományilletékes parancsnoka és a hajó vagy a légi jármű parancsnoka, ha a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására jogosult, az
  - Alkotmánybíróságnál,
  - a Köztársasági Elnök Hivatalánál,
  - az Országgyűlés Hivatalánál,
  - az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál,
  - a Magyar Nemzeti Banknál,
  - az Állami Számvevőszéknél,
  - bíróságnál,
  - ügyészségnél,
  - minisztériumnál,
  - autonóm államigazgatási szervnél,
  - kormányhivatalnál,
  - központi hivatalnál,
  - önálló szabályozó szervnél,
  - rendvédelmi szervnél,
  - a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál,

- az Országgyűlési Őrségnél,
- fővárosi vagy megyei kormányhivatalnál,
- önkormányzati igazgatási szervnél,
- megyei intézményfenntartó központnál vagy köztestületnél közhatalmi feladatot ellátó vagy szolgálatot teljesítő személyek összessége, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozik.

## **Jogos védelem**

A jogosan védekező ekkor olyan közvetlenül fenyegető támadást hárít el, amelynek megakadályozására a bűnüldöző hatóságok lennének jogosultak és kötelesek. Amennyiben a társadalom nem képes megvédeni egy adott helyzetben valakit, a jogtalan erőszakkal szemben, úgy biztosítja az önhatalmú védelem jogát. Ebben az esetben az állam erőszak monopóliuma közérdekből felfüggesztésre kerül. A jogos védelem nem egyenlő az önvédelem.

## **Könnyű testi sértés**

Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő. Elkövetője csak magánindítványra büntethető.

Közfeladatot ellátó személy:

- A Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája,
- A polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,
- A polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenységének ellátása során, a nyilvántartásba vett egyház lelkésze, valamint az alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja,
- A bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő,
- A jogi képviselő,
- A szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó,
- Az egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetekben,
- Az állami mentőszolgálat, valamint a mentésre feljogosított más szervezet tagja a mentéssel és betegszállítással összefüggésben,
- Az önkéntes és a létesítményi tűzoltóság, valamint a tűzoltó-egyesület tagja a tűzoltási és műszaki mentési feladatainak ellátása során,
- A nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára és tudományos kutatója,
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenységének gyakorlása során,

- Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,)
- A hivatásos vadász a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében, a halászati őr a halászátról és a horgászátról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,
- A közösségi közlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtói feladatot ellátó személy e tevékenysége során,)
- Az egyetemes postai szolgáltatónál ügyfélkapcsolati feladatot ellátó személy e tevékenysége során.

*A közfeladatot ellátó személyek hivatalos személynek nem minősülnek, azonban a közösség szempontjából kiemelten hasznos és értékkel bíró feladatot látnak el, ezért kiemelt és fokozott védelmük indokolt.*

## **Közrend**

Az állam, a társadalom jogilag szabályozott belső működési rendje, olyan helyzet, amikor az állami szervek működése a társadalom tagjainak mindennapi tevékenysége az Alaptörvény, a vonatkozó törvények és egyéb jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően, zavartalanul folyik.

## **Közterület**

A közhasználatra szolgáló minden olyan magán-, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető, ideértve a közterületnek a közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is. a közhasználatra szolgáló olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően mindenki korlátozás nélkül igénybe vehet.

## **Közveszély**

Olyan helyzet, amikor az elkövető magatartása, illetve valamely anyag, vagy energia, pusztító hatása következtében, egyedileg meg nem határozható, vagy meghatározott, de nagyobb számú ember élete esetleg testi épsége, illetve jelentős értékű dolgok kerülnek veszélybe.

## **Közveszéllyel fenyegetés**

Egy olyan veszélyhelyzet, amikor valaki a köznyugalom megzavarására alkalmas olyan valótlan tényt állít, híresztel, vagy azt a látszatot kelti, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget. ( Sajnos előfordul, hogy felelőtlen, lelkiismeretlen személyek mások életének, testi épségének fenyegetésével tréfálkoznak, esetleg nagy anyagi kárt okozó cselekmények elkövetését helyezik kilátásba (bombariadó, bombarobbantás). Az ilyen magatartás akkor is büntetendő cselekmény, ha az illető nem tett semmit annak érdekében, hogy ígéretét valóra váltsa.

## **Lopás**

Aki idegen dolgot másától azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. Itt rögtön fel is merül a következő súlyosbító körülmény akkor, amikor valakit/valakiket lopáson érnek.(Csak kettőt had említsek. Az egyik a bünszövevényben a másik az üzletszerűen elkövetett lopás. A lopáson belül is vannak különbségek. El lehet követni kisebb értékre illetve nagyobb értékre is. Tehát ha kisebb értékre követik el a lopást bünszövevényben, az pl. már 2 év szabadságvesztéssel büntethető vétség.)



## **Lőfegyver**

Minden olyan eszköz, amelynek csövéből gáz (lőporgáz, sűrített levegő, vagy más) hatására 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék löhető ki.

## **Magánnyomozó**

Az a természetes személy, aki az ilyen jellegű vállalkozás keretei között a magánnyomozói tevékenységet személyesen végzi.

## **Magánterület**

Fogalma a közterület fogalmi ellenpontjaként látszik levezethetőnek, bár nem állítható, hogy ez utóbbi ellentmondások nélkül uralná a jogrendet. Nem tudományos meghatározás az, hogy „minden, ami nem közterület”. A magánterület fogalmának meghatározása jogalkotási feladat lenne. Ma már alig dönthető el teljes bizonyossággal, hogy vajon egy magántulajdonban álló terület minden esetben magánterületnek számít-e (ezek pl. a bevásárlóközpontok, lakóparkok, sportstadionok, pihenési- és szórakozási célokat szolgáló létesítmények).

Közönség számára nyilvános része olyan magánterület, amely mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető, ideértve a közterület azon részét is, amelynek birtokába a személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatására megbízó valamely polgári jogi jogügylet, különösen bérleti vagy haszonbérleti jogviszony keretében jut, feltéve, ha

- a) a terület rész igénybevétele, használata a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató által őrzött magánterület nyilvános részén folyó tevékenységhez szervesen kapcsolódik, annak folyamatosságát, segítségét szolgálja, vagy
- b) a megbízó (megrendelő), avagy a magánterület nyilvános részét igénybe vevő közönség ingóságainak elhelyezésére szolgál.

## **Magánlakás**

Nem állami,- közösségi tulajdonban lévő lakások, továbbá az ezekhez tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület összefoglaló megnevezése.

## **Mechanikai vagyonvédelmi rendszer**

Vagyonvédelmi célból ingatlanon vagy gépjárművön telepítendő vagy telepített, emberi vagy elektronikus felügyeletet, illetve energia-utánpótlást nem igénylő vagyonvédelmi rendszer vagy egyéb műszaki megoldás

## **Nyilvános hely**

A közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely.

## **Rablás**

Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, büntettet követ el.

## **Rendbontás**

Az követi el ezt a jogsértést, aki nyilvános rendezvény szervezőjének vagy rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett jogszerű intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít. De ide tartozik az is, amikor valaki sportrendezvényen a létesítménynek a nézőktől vagy a nézők meghatározott csoportjától elzárt területére

jogosulatlanul belép, ott tartózkodik, vagy e területre a sportrendezvény megtartását vagy mások testi épségét veszélyeztető tárgyat bedob.

### **Ruházat**

Valamely személy testén viselt, illetőleg a helyszínen nála lévő, vagy közvetlen felügyelete alatt, illetőleg rendelkezésére álló ruhaneműk, csomag és tárgy (Lásd: csomag)

### **Súlyos testi sértés**

Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntetét követi el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

### **Szabálysértés**

Az a jogellenes cselekvésben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyeget.

### **Támadással közvetlenül fenyegető magatartás**

Az a fajta fellépés, viselkedés, megnyilvánulás, amikor a támadó helyzetéből, magatartásából, a rendelkezésére álló eszközökből a megtámadott jogosan feltételezheti a támadás azonnali bekövetkezését alaposan feltételezhető a támadás, súlyos sérülés azonnali bekövetkezésének lehetősége.

### **Távfelügyeleti rendszer**

Meghatározott területen elhelyezett vagy járműbe telepített elektronikai vagyonnvédelmi rendszer, amely a szerződés keretei között, a jogsértő cselekmények megelőzése, megszakítása, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért jogsértő elfogása érdekében, elektromos úton — az érintett területre vagy járműre vonatkozó, a vagyonnvédelem szempontjából jelentőséggel bíró információkat továbbít a védett területet vagy járművet folyamatosan figyelő vagyonnőrnek.

### **Testi épséget súlyosan veszélyeztető támadás**

Az a fajta fellépés, viselkedés, megnyilvánulás, amikor a támadó helyzetéből, magatartásából, a rendelkezésére álló eszközökből alaposan feltételezhető a súlyos sérülés bekövetkezése.

### **Tettenérés**

Jogsértő cselekmény elkövetésének közvetlen észlelése, ideértve a jogsértésnek elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelés) útján történő, az eseménnyel egyidejű észlelését is

### **Üzleti titok**

A gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás, vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek általi megszerzése, felhasználása az érintett jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy pénzügyi érdekeit sértene, veszélyeztetné, továbbá aminek a titokba tartása érdekében az ebben érdekelt a szükséges intézkedéseket megtette. (Nem minősül ennek az állami és a helyi önkormányzati költségvetés, valamint az európai uniós támogatás felhasználásának rendjére, mértékére vonatkozó adat, melynek megismerésére külön törvény vonatkozik.)

## **Vállalkozó**

A magánnyomozói,- illetve személy,- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató egyéni és társas vállalkozások összefoglaló megnevezése.

## **Végszükség**

A végszükség olyan rendkívüli helyzetet takar, amikor az adott - egyébként jogellenes-cselekmény vagy nem veszélyes a társadalomra, hiszen alanya egy objektív vészhelyzet következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében jár el, vagy pedig egy ilyen vészhelyzet korlátozza a beszámítási képességét. A jogalkotó ilyen esetekben kizárja, vagy bizonyos esetekben korlátlanul enyhíti a büntethetőséget

## 5. A VAGYON ÉS- TITOKVÉDELEMRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A vagyonvédelem (szakmai értelemben) a megbízó vagyonának fizikai, technikai védelmét jelenti. A vagyonvédelem céltudatos és folyamatos tevékenység, melynek célja, hogy valamilyen fenyegetettséget elhárítson, vagy legalább következményeinek hatásait csökkentse, az esemény bekövetkezése esetén tegye lehetővé a károk minimalizálását, a normális élet mielőbbi helyreállítását.

### A vagyonvédelem tárgya

A vagyonvédelem tárgya a birtokolt dolog, akár ingó, akár ingatlan (ideértve a dolog módjára hasznosítható természeti erőket, a pénzt és értékpapírt is). A vagyon védelme: bűnmegelőzési tevékenység, mely jelenti a vagyontárgyak védelmét az eltulajdonítás, rongálás, megsemmisítés ellen. A vagyonvédelem, hasonlóan a személyvédelemhez, fizikai és technikai védelmet jelent.

### A Vagyonvédelem körébe tartozó tevékenységek:

- ingatlan, illetve ingóság őrzése
- rendezvény biztosítása
- szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása
- vagyonvédelmi rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, javítása, karbantartása,
- elektronikus gépjárművédelem,
- hang- vagy képrögzítést is lehetővé tevő elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelés, objektum belső figyelése),
- a beléptető rendszer, a betörésjelző rendszer létesítése, karbantartása

### Titokvédelem

A személy-és vagyonőr a tevékenysége során magán-, üzleti titok birtokába juthat. Ezeket illetéktelen személyeknek nem adhatja át.

*A személy- és vagyonőrt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli:*

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és *annak megszűnését követően is* minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A személy- és vagyonőrnek sem több joga, sem több kötelezettsége nincs a személyiségi jogokkal kapcsolatban, mint bármely más állampolgárnak. Amiért mégis több lehetősége van megvédeni vagy adott esetben megsérteni e jogokat, az a foglalkozásából adódik. *A foglalkozása több jogot nem ad, csak munkaköre miatt több esetben kerül olyan szituációba, ahol e jogok sérelmet szenvedhetnek.*

Alapvetően a személyi szabadsághoz, a testi épséghez, az emberi méltósághoz, a jó hírnévhez, a magánlakáshoz, a jogi személy helyiségeihez, a levéltitokhoz, a magántitokhoz, az üzleti titokhoz kapcsolódó jogok megsértése merülhet fel, vagy ezeknek őrzése, biztosítása lehet a feladata a biztonsági őrnek.

A titoktartási kötelezettség alól *törvényi előírás*, valamint – saját adatait érintően – a *megbízó* és a *megbízott* adhat felmentést.

## **Számítástechnikai eszközök titokvédelme**

A számítástechnikai eszközök, adathordozók elterjedése magával hozta, hogy egy-egy gazdálkodó egység jogi- és magánszemély fontos szolgálati, üzleti és egyéb magánjellegű adatait kis helyen tárolja. Így, a szolgálati, üzleti és magántitok védelme érdekében gondoskodni kell a számítástechnikai adatok biztonsági védelméről.

Ez alapján védelemben kell részesíteni:

- a számítástechnikai berendezésekben tárolt adatokat,
- adathordozókat (programok, dokumentációk),
- a működés zavartalanságát,
- személyi adattáraknál a személyiséghez fűződő jogokat.

A számítástechnikai berendezéseket, mint a fontos vagyontárgyakat fokozottan kell védeni a külső környezeti behatásoktól, ugyanakkor vagyon és tűzvédelem vonatkozásában is fokozott védelemben kell részesíteni.

A védelem kidolgozott jogi és technológiai eszközrendszer kíván meg, ezért külön szabályzatban szükséges rögzíteni az ezzel kapcsolatos feladatokat és az adatok hozzáférhetőségének személyre szóló lehetőségeit.

Az ezzel kapcsolatos feladatokat jelentőségüknél fogva a megbízási szerződésben is rögzíteni kell, hogy a vállalkozó e kötelezettségeire is megfelelő intézkedéseket tudjon tenni.

## 6. A VAGYONVÉDELMI SZERVEK TEVÉKENYSÉGE ÉS MŰKÖDÉSÜK FELTÉTELEI

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység négy szakmai területet foglal magában.

- a természetes személyek életének és testi épségének védelme,
- az ingatlan, illetve ingóság őrzése,
- a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,
- a rendezvény biztosítása.

Felmerül a kérdés, hogy a fenti tevékenységek milyen formában, hogyan végezhetők? A személy- és vagyonvédelmi tevékenységeket

- egyéni vállalkozóként,
- illetve az egyéni cég vagy gazdasági társaság keretében (a továbbiakban együtt: vállalkozás),
- valamint személyesen lehet végezni.

### A tevékenység megkezdésének feltételei

A személy- és vagyonőr az a magyar állampolgár – illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy – lehet, aki

- 1) nagykorú,
- 2) cselekvőképese,
- 3) a feladata ellátásához előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet a fenti feltételek teljesülése esetén sem végezhet

- 1) akit a *foglalkozásának gyakorlásától eltiltottak*, az eltiltás időtartamára;
- 2) aki *büntetett előéletűnek* minősül;
- 3) aki *ellen* kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt *büntetőeljárás folyik*, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig;
- 4) akit a Btk-ban meghatározott és az SzVMt-ben nevesített *bűncselekmények valamelyikéért jogerősen elítélték*, amíg
  - amíg a szándékos bűncselekmény miatt *végrehajtandó szabadságvesztést* szabtak ki,
    - a) öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,
    - b) ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkettő évig;
  - szándékos bűncselekmény miatt közérdekű munkát vagy pénzbüntetést szabtak ki, a mentesítés beálltától számított öt évig;
  - szándékos bűncselekmény miatt végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabtak ki, a mentesítés beálltától számított nyolc évig.

### Az előírt szakképesítések

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzéséhez a következő szakképesítések valamelyikével kell rendelkezni:

- a) biztonsági őr,
- b) testőr,
- c) vagyonőr,
- d) biztonságszervező.

Az Országos Képzési Jegyzék módosításának köszönhetően 2013. szeptember 1-jétől egy új, összetettebb képzési rendszer került bevezetésre, amely a klasszikus biztonsági őr feladatok mellett már a rendezvénybiztosító, a banki biztonsági őr és parkoló őr tevékenységére vonatkozó ismerteket is tartalmazza. Ezzel együtt a szakképesítés megnevezése a biztonsági őr helyett személy- és vagyonőrre változott. A szakmai fejlődési biztosítása érdekében a személy- és vagyonőr szakképesítés jelenleg az alábbi ráépülésekkel egészíthető ki:

- 1) bankőr
- 2) fegyveres biztonsági őr,
- 3) kutyás őr
- 4) kutyavezető-vagyonőr,
- 5) pénzszállító
- 6) rendezvénybiztosító

## 7. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONVÉDELMI TEVÉKENYSÉG FOLYTATÁSÁRA JOGOSÍTÓ IGAZOLVÁNNYAL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSOK

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységek személyes végzését csak az arra jogosító, érvényes igazolvány birtokában lehet megkezdeni. Nem elég tehát a szükséges szakképesítés megszerzése! Ennek birtokában, a vagyonvédelmi feladatot ellátó személynek a lakóhelye szerint illetékes rendőrkapitányságon kérelmeznie kell a vagyonvédelmi igazolvány kiváltását. A feladatellátás időtartama alatt az igazolványt a szolgálatot ellátónak magánál kell tartania. Az igazolvány öt évig hatályos, hatályossági ideje alkalmanként további öt évre meghosszabbítható.

Nem szükséges ugyanakkor igazolvány az elektronikai vagyonvédelmi rendszer telepítésére, szerelésére irányuló hálózatépítéssel összefüggő segédmunkához, amennyiben a hálózatépítés helyén jelen van a munkát irányító, igazolvánnyal rendelkező személy.



## 8. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐRRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ÉS SPECIÁLIS SZABÁLYOK

### **A személy- és vagyonőr általános magatartási szabályai:**

Az engedély megszerzésének feltételein túl is igen magas fokú szakmai és erkölcsi követelményeknek kell megfelelni.

Szakmai tudásával, kifogástalan szolgálati magatartásával és életvitelével kell garanciát nyújtania arra, hogy a megkötendő megbízási szerződésbe foglaltakat, a megbízó személyes és vagyoni érdekeinek védelmét maradéktalanul képviselni tudja.

Így különösen az alábbi főbb követelményeknek kell megfelelni:

#### **a) Széles körű szakmai (elméleti, gyakorlati) felkészültség:**

E tevékenység széleskörű elméleti és gyakorlati felkészültséget, fejlett problémamegoldó képességet és fizikai erőnlétet igényel. A jogi és szakmai ismereteken túl jártasnak kell lennie a különböző rendkívül események megelőzésében, illetve a már bekövetkezett eseménynél szükséges intézkedések megtételében is. Szakmai, jogi ismeretei alapján képesnek kell lennie arra, hogy a szolgálata során a megbízásból fakadó kötelezettségeit maradéktalanul teljesítse, a tevékenységi körére vonatkozó jogosítványokkal éljen, de hatókörét ne lépje túl. Tanúsítson jogkövető magatartást, azaz ne kövessen el jogsértést.

#### **b) Megbízhatóság:**

A biztonsági őri tevékenység bizalmi jellegű jogviszonyt feltételez, hiszen a megbízó számos esetben nincs jelen és csak utólag tud arról meggyőződni, hogy érdekeit megfelelően képviselték-e. Emiatt nagy jelentősége van a pontos, korrekt visszajelzésnek, a történések valósághű dokumentálásának. Továbbá a tevékenység folytatója óhatatlanul számos olyan bizalmas információ birtokába jut, amely esetenként üzleti, vagy magántitkot képez – a büntetőjogi tilalmon túl – a megbízhatóságának jelzője, hogy ezeket nem adja tovább.

#### **c) Fegyelmezett magatartás:**

A fegyelmezett magatartás egyrészt a szolgálati utasítások, feladatok pontos, öntevékeny végrehajtását jelenti anélkül, hogy "bárki" erre készítené. Másrészt azt is jelenti, hogy az ellenőrzésre jogosult észrevételeire, vagy az ügyfelek "negatív" megnyilvánulásaira, továbbá a jogsértő cselekményt elkövető magatartására, kellő önfegyelmel reagáljon.

#### **d) Jó megjelenés, kifogástalan külső:**

Elvárás, hogy munkavégzésre pihenten, a megbízó elvárásának megfelelő tiszta, rendezett öltözetben, ápoltságban, a feladat ellátásához szükséges kifogástalan felszereléssel (védelmi és egyéb kiegészítő eszközök) jelenjen meg. Az ápoltság, gondozottság elvárás minden olyan személytől, aki szolgálati feladatai során kapcsolatba kerül más személyekkel. A jó külső és megjelenés bizalmat ébreszt, a kapcsolatteremtés egyik "eszköze", ugyanakkor „önbizalom erősítő” szerepe is van.

#### **e) Udvarias, kulturált, határozott és szakszerű fellépés:**

Az előzőekben vázoltakkal összhangban, további jó benyomást kelt a társadalmi életben elfogadott illemszabályoknak a betartása, a kulturált beszédmód. A köszönés, a megszólítás, a nő, nem, életkor tisztelete stb., mind hozzátartozik a kulturált

viselkedéshez. A határozottság abban nyilvánul meg, ha az őr pontos, magabiztos, nem hadaró a mondanivalójának kifejezésében, beszéde világos és egyértelmű, fellépése céltudatos. A határozottságnak igen nagy jelentősége van a feladat elvégzése tekintetében, mert a szemben álló fél azt jól érzékeli. A határozottságot azonban nem szabad összetéveszteni a durvasággal. Amennyiben feladata ellátása során a jogszerű felhívásának nem engedelmeskedő, vagy jogsértést elkövető személlyel szemben lép fel, úgy kellő eréllyel és szakszerű felszólítással szerezzen érvényt akaratának.

### **Összefoglalva:**

A fellépése akkor nevezhető határozottnak és szakszerűnek, amikor a külső szemlélő számára is nyilvánvalóan érzékelhető, hogy az őr érti a dolgát, egyértelműen beszél, megjelenése, tevékenysége tekintélyt parancsoló, ugyanakkor kellően udvarias és kulturált is. A kulturált magatartáshoz tartozik, hogy a szolgálata ellátása során a helyi előírásokhoz igazodva dohányozzon, étkezzen és tartózkodjon a rágógumi "feltűnő" rágásától.

#### **f) A szakma iránti elkötelezettség:**

A szakma iránti elkötelezettség kialakulása egy folyamatot feltételez, amely rendszerint nem jelenik meg a képesítés megszerzésével, de a foglalkozás gyakorlása során "kialakulva" meghatározó tényező lehet a sikeres szakmai életútra.

#### **g) Kifogástalan életvitel:**

A magánélet rendezettsége, a szolgálaton kívüli – társadalmi elvárásoknak – megfelelő életvitel, magatartás betartása elvárás a biztonsági őri szakmát gyakorló iránt, hiszen "visszahatásai" kétségtelenek a szolgálati tevékenységre. A lakóköznyezetben, különböző nyilvános helyeken, szórakozóhelyeken tanúsított magatartása befolyásolja a személyről kialakított "értékítéletet".

### **Speciális szabályok:**

A személy –és vagyonőrre vonatkozó speciális szabályok, az adott személy által ellátott speciális feladatokból adódnak, amelyek például az alábbiak lehetnek:

- pénz-és értékszállítás,
- szállítmányok kísérés,
- Rendezvénybiztosítás,
- pénzintézetek biztosítása (bankőrzés), stb.

Ezen a feladatokra vonatkozó speciális követelményeket a későbbiekben még részletesen tárgyalni fogjuk. Annyit azért meg kell említeni, hogy valamennyi feladat ellátása történhet szolgálati lőfegyverrel, vagy nélküle. De! A személy- és vagyonőr szakképesítés önmagában nem elegendő a szolgálati lőfegyverrel történő munkavégzéshez. A fegyveres szolgálatellátáshoz szükséges a fegyvervizsga letétele, valamint a fegyveres biztonsági őri szakmai végzettség megszerzése is!

## 9. SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR ÁLTALÁNOS FELADATAI

Általánosságban elmondható, hogy a személy-és vagyonőr *bűnmegelőzési tevékenységet lát el*. Természetesen, ha bűncselekményt vagy szabálysértést észlel, akkor *intézkedési kötelezettsége van*.

### A személy- és vagyonőr jogállása

A személy- és vagyonőr jogállásának tisztázásához különbséget kell tennünk a közérdek és a magánérdek között.

**Közérdeknek** azt nevezzük, ami a társadalom egészének, vagy valamely szélesebb rétegének érdeke (pl. adott településen legyen ivóvíz, orvos, közbiztonság, stb.) Tulajdonképpen a sok-sok magánérdek közül azok, melyek az adott közösség többségénél együttes igényként is jelentkeznek. A közérdeket képviselik egyrészt az állam akaratának kikényszerítésére feljogosított állami (önkormányzati) szervek (pl. rendőrség, adóhatóság), másrészt a közfeladatot ellátó személyek, akik nincsenek az állam által felruházva kényszerítő erővel és fő szabály szerint nem hatóságok (pl. orvos, tanár).

A **magánérdek** ezzel szemben egy konkrét személy érdeke. A személy lehet magánszemély, de lehet jogi személy is (pl. gazdasági társaság). Ki képviselheti leginkább a magánérdeket? Leginkább maga az a személy, akinek az érdekéről van szó, de ha ez nem lehetséges, akkor valaki más képviselheti:

- Mindenkinek magánérdeke például, hogy legyen otthon élelmiszer, ezért elmegy a boltba bevásárolni. A kisgyermek viszont nem tud bevásárolni, tehát helyette a szülei teszik mindezt. Megállapíthatjuk tehát, hogy itt a szülő is képviselheti gyermeke magánérdekét.
- Mindenkinek magánérdeke az is, hogy legyen lakhatása. Hiába van azonban pénz a ház megvásárlására, mivel olyan jogi ügyletről van szó, melyet jogi képviselő (ügyvéd) nélkül lehetetlen megkötni, ezért itt a magánérdekünk képviselőjére ügyvédet veszünk igénybe. Ugyanez mondható el a pereskedéssel is, ha az érdekeltnek az eljáráshoz nincs kellő ismerete.

Az is mindenkinek magánérdeke, hogy vagyonát megóvja akár ember, akár természet okozta károktól. Ezt azonban nem tudja önmaga megtenni, ha például több területen van tulajdona, vagy egyszerűen nincs a védelemre ideje. A kereskedelmi egységek példája alapján is látható, hogy ott sem a cég tulajdonosa őrzi az eladóteret. A vagyon védelmére tehát megbízottat kereshet a tulajdonos, aki helyette őrzi a vagyont (házat, üzletet, üzemet, stb.). A személy- és vagyonőr ebbe a kategóriába tartozik. Ebből is következik, hogy **a személy- és vagyonőrnek sincs több joga** az őt megbízó személy vagyonának védelmére, mint magának a megbízónak. Az állam tehát semmi olyan joggal nem ruházza fel, mint a közérdek védelmében eljáró hatóságokat. Fontos szabály, hogy a megbízott nem kaphat több jogot a megbízótól a magánérdekének védelmére, **mint amennyivel maga a megbízó rendelkezik**, illetve mint amennyit a személy- és vagyonvédelmi törvény ráruház.

### Összefoglalva a személy és vagyonőr:

- nem hatóság, hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie,
- nem a köz érdekében jár el, hanem a magánérdeket képviselő személy,
- aki a megbízás alapján és a szerződés keretei között látja el feladatát, és
- legfeljebb annyi joga lehet a magánérdek védelmére, mint a megbízónak,
- jogait az SzVMt rendelkezései, illetve az érintett személy (ügyfél) önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolhatja.

### A személy- és vagyonőr alapfeladatai általában az alábbiak:

- az őrzött területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetve tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlansága esetén az érintett belépését, ott tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani,
- a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni,
- a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személy csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatására felhívni,
- a jogsértő személyt a magatartás abbahagyására felhívni,
- vagyonvédelmi biztonságtechnikai rendszert alkalmazni.

Néhány példával megvilágítva, a fentiekből következik, hogy:

- A biztonsági őr nem igazoltathat, de felkérheti az érkező személyt kilétének igazolására. Ha az érkező személy nem hajlandó együttműködni, a biztonsági őr a beléptetését megtagadhatja.
- Ruházat, csomagátvizsgálást is csak akkor hajthat végre, ha ehhez az ügyfél hozzájárul, viszont ha nem működik együtt, a biztonsági őr ebben az esetben is megtagadhatja a beléptetését.
- Ugyanakkor a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt elfoghatja, amihez természetesen nem szükséges az „ügyfél” belegyezése, mert erre vagyonőrt a jogszabály feljogosítja.

A tevékenységre vonatkozó alapelvek:

- 1) jogszerűség,
- 2) szükségesség,
- 3) arányosság,
- 4) szakszerűség
- 5) biztonságosság.

A **jogszerű** feladat-végrehajtás, intézkedés alatt azt értjük, hogy a személy- és vagyonőr a mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni. Az intézkedések alkalmazása sohasem lehet öncélú, azok csak a megbízó érdekkörében eljárva, a **szükséges** ideig alkalmazhatóak. Az **arányosság** azt fejezi ki, hogy az alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az intézkedés által **elérni kívánt cél** általában több módon érhető el, ennek megfelelően a személy- és vagyonvédelmi feladatokat ellátó személy számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. A **több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint a támadáselhárító eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.** Az intézkedések fontos eleme a **biztonságosság**, ezért annak módját, helyét úgy kell megválasztani, hogy **egyidejűleg szavatolható legyen a vagyonőr és az intézkedésében érintett személy biztonsága is.**

### Az intézkedések végrehajtásának általános szabályai

Az intézkedéseket a napszagnak megfelelő köszönéssel, és az intézkedésre okot adó körülmény, és az intézkedés megnevezésével kell elkezdeni. Ezek a szabályok mellőzhetőek amennyiben az intézkedéssel érintett cél, a személy- és vagyonőr, vagy más személy élete, testi épsége, a vagyonbiztonság megóvása érdekében szükséges.

## 10. AZ ŐR-, JÁRŐR-, BOLTI ŐR-, RECEPCIÓS SZOLGÁLAT ALAPELVEI, VÉGREHAJTÁSÁNAK RENDJE ÉS SZABÁLYAI

Az őrszolgálat az a szolgálat ellátási forma, melyet kijelölt helyen, illetve meghatározott mozgási körzetben teljesít az őr írásos utasítás alapján.

### **Őr:**

Meghatározott konkrét felállítási helyen, konkrét őrzési feladatokat lát el (helyet, helyiséget, épületet, épületrészt őriz).

### **Járőr:**

A járőrőrzési feladatok a mechanikai és elektronikus védelmi elemek kiépítettségével összefüggő, illetve ezek figyelembevételével szervezett, rendszerint nagyobb területet átfogó megelőző, megszakító jellegű tevékenység, amely végezhető gyalogosan, illetve járművel. A járőr viszonylag nagy területen, hosszú útszakaszon (járőrvonalon) mozogva, meghatározott időközönként ellenőrzi a rábizott területet, épületeket, építményeket. A járőrszolgálat önálló feladatként is, valamint az őrzési feladatokat kiegészítő, összekötő és megerősítő jelleggel is eredményesen alkalmazható tevékenység.

A járőr mozgási területe szerint lehet:

- a) *belső járőr*: az objektum határvonalán belül végzi ellenőrző tevékenységét,
- b) *külső járőr*: az objektum határvonalán kívül végzi az objektum külső határvonalának (kerítés, falak, az épület külső falán vagy kerítésén lévő nyílászárók) ellenőrzését,
- c) *kivonuló járőr*: nem tartozik az adott objektum őrségéhez, és nem feltétlenül az őrséget adó cég dolgozója, hanem lehet más cégé is. Általában a riasztórendszerek jelzéseit fogadó távfelügyeleti központ irányítása alá tartozik. Feladata a riasztó jelzésekre való kivonulás, illetve az azonos vagy különböző tulajdonosok egymástól távol eső objektumainak meghatározott időközönként történő ellenőrzése.

### **Recepció:**

Útbaigazítja, tájékoztatja az objektumba belépő külső személyeket, kezeli a kulcsokat, elláthatja a telefonközpontos teendőket.

### **Bolti őr:**

Alapvető feladata a bolti lopások megelőzése, a szállítmányok beérkezésének figyelemmel kísérése.

### **Őrszolgálat tervezése, szervezése**

Az objektum biztonságát befolyásoló tényezőket mindig szem előtt kell tartani a tervezésnél és a szervezésnél. A szervezés során értékelni kell, hogy mi áll rendelkezésre:

- megfelelő létszám (szakmai felkészültséget, megbízhatóságot, stb.),
- megfelelő felszerelés,
- megfelelő hírösszeköttetés (pl. üres kietlen helyen),
- megfelelő reagálás, ha kell gyors erősítés lehetősége,
- hatáság optimális kiérkezésének felmérési ideje.

### **Követelmények a szolgálatellátással kapcsolatban**

- Az őr a részére meghatározott feladatok pontos, szakszerű, maradéktalan végrehajtása.
- Észlelje a szokásostól eltérő körülményeket, helyzeteket, ha szükséges, tegyen jelentést a diszpécsernek, illetve intézkedjen.

- Rendkívüli események bekövetkezése esetén az elhárítás érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg.

**A szolgálati feladatok végrehajtását követő intézkedések:**

- Beszámolás a feladatok végrehajtásáról, az észlelt körülményekről, az esetleges rendkívüli eseményekben tett intézkedésekről, jelentések leadása.
- Az előírt adminisztrációs, dokumentálási tevékenység elvégzése.
- A felszerelés leadása.

## 11. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONVÉDELMI TEVÉKENYSÉGGEL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK

### Szerződéskötési kötelezettség, írásbeliség

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás a szerződés teljesítése érdekében további vállalkozással kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére eredetileg megbízást adó előzetes hozzájárulásával köthet szerződést. Az alvállalkozó a szerződés teljesítése érdekében további alvállalkozóval nem köthet szerződést.

### Nyilvántartás vezetési kötelezettség

A vállalkozásnak a naplóban kell nyilvántartást vezetnie a szerződésekről. A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani:

- a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét,
- a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét,
- az egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

A naplót az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig meg kell őrizni.

### Formaruha viselési kötelezettség

**Közterületen vagy nyilvános helyen** ingatlant, vagy ingóságot őrző vagyonőrzési feladatokat ellátó személynek **minden esetben formaruhát kell viselnie**, amelyen fel kell tüntetni:

- annak a **vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét**, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá
- **a vagyonőr nevét és**
- **a „vagyonőr” megjelölést.**

Amennyiben a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgáltatást, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.

Feladatainak ellátása során a személy- és vagyonőrök nem használhatnak a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést.

### Adatváltozás bejelentési kötelezettség

Az igazolvánnyal rendelkező személy az igazolvány adataiban, kiadásának feltételeiben bekövetkezett változást a változástól számított nyolc napon belül köteles bejelenteni a lakóhely szerint illetékes rendőrségnek. A vállalkozó vagyonőr, illetve az alkalmi munkában dolgozó vagyonőr, a Munkaadójának, (Fővállalkozójának) köteles a változást bejelenteni a munkaadó adatváltozás bejelentő adatlapján.

Lejárat dátummal szereplő okmányok, és dokumentumok, illetve egyéb ok miatt változtatható adatok:

- Név
- Vállalkozás cím
- Állandó lakhely
- Ideiglenes lakhely

- Személyi igazolvány
- Vállalkozás adószám
- Vagyonőri igazolvány szám
- Szakmai felelősség- és balesetbiztosítás
- Rendőrkapitányság határozat Ügyszám

### **Titoktartási kötelezettség**

Mint azt már tárgyaltuk, az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást. A titoktartási kötelezettség alól törvényi előírás, valamint – saját adatait érintően – a megbízó és a megbízott adhat felmentést.

### **Adatvédelmi kötelezettség**

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű és az információs önrendelkezési jog e cél elérésével arányos korlátozásával jár.

A személy- és vagyonőri tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat

- a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülését,
- ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, annak megállapítását,
- legkésőbb a szerződés megszűnését
- követő **hat hónap** elteltével köteles megsemmisíteni.

A tevékenységet végző személy köteles haladéktalanul törölni mindazon személy általa megismert és rögzített adatait, akik a szerződés szerinti ügyben nem érintettek.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában meg kell semmisíteni, illetve törölni kell legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével. Az elektronikus beléptető rendszer működtetése során keletkezett adatokat (pl. a belépés időpontja rendszeres belépés esetén) a belépésre való jogosultság megszűnésekor, de legkésőbb az adat keletkezésétől számított hat hónap elteltével, alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

### **A felhatalmazás, a jogosultság igazolásának kötelezettsége**

Az SzVMt hatálya alá tartozó személy az igazolványát köteles magánál tartani és a hatósági ellenőrzéskor azt bemutatni. Az intézkedéssel érintett személy kérésére köteles a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást-hitelt érdemlően igazolni (pl.: megbízólevelet felmutatni).

### **Távfelügyeleti tevékenység végzésével kapcsolatos kötelezettségek**

Távfelügyeleti tevékenységet folytató vállalkozás vagy ilyen tevékenységet végző személy a megbízás teljesítése során a fentiekén túl egyéb feladatok elvégzésére is köteles.



Ezek a kötelezettségek az alábbiak:

- riasztás esetén köteles meggyőződni arról, hogy a riasztás nem a rendszer nem megfelelő üzemeltetéséből ered, valamint a riasztás valódiságát és kiváltó okát ellenőrizni,
- köteles továbbá a naplóba bejegyezni a kötelezettsége teljesítését, a kötelezettséget teljesítő személy nevét, a teljesítés idejét és módját.

A kötelezettsége teljesítését követően – ha szükségessé válik – kezdeményezi a rendőrség intézkedését. Ha a rendőrségi intézkedés kezdeményezése a kötelezettsége teljesítése nélkül történik úgy a rendőrség jogosult a felmerülő – az önköltségszámítás szabályai alapján kiszámított – költségeit a tevékenységet végzővel szemben érvényesíteni.

## 12. SZOLGÁLATI FORMÁK, SZOLGÁLATI KÖVETELMÉNYEK, SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR KÖTELEZETTSÉGEI

*Az Alaptörvény Szabadság és fellelőség című részének II. cikkelye kimondja, „minden embernek joga van az élethez”, míg a IV. pedig „minden embernek joga van a szabadsághoz a személyi biztonsághoz”.*

*A másik dolog, hogy az erőszak pedig állami monopólium.*

Az állami,- és magán jelegű rendészeti,- rendvédelmi,- biztonságvédelmi szervek funkcionálása, intézkedési jogosultságai, kényszerítő eljárásai szoros kapcsolatban vannak az emberi jogokkal. Ezen belül is, különösen az élethez,- a szabadsághoz-biztonsághoz,- a magánszféra tiszteletbe tartásához valamint a tulajdonhoz való jogokkal. Az itt szereplő emberi jogokat nemcsak az erre hivatott állami rendészeti szervek tagjainak,- hanem a magánbiztonság területén funkcionáló munkatársaknak is maximálisan be kell tartaniuk fellépéseik során.

### Szolgalati formák

A személy vagyonvédelmi tevékenység – mint már korábban érintettem - **öt szakmai területet** foglal magába. Ehhez igazodó a szolgálati formák jellege is! Így tehát beszélhetünk;

- járőr (helyszíni, kivonuló, kísérő)
- objektumőr,-
- személyőr,-
- porta,- (személy és/vagy áruforgalmi)
- rendezvénybiztosító,-
- technikai megfigyelői,-
- recepciós szolgálatról.

### Általános szolgálati követelmények

Az SzVM tv. hatálya alá tartozó tevékenységek (ideértve a magánnyomozói tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzését csak az arra jogosító, érvényes igazolvány birtokában lehet megkezdeni. A feladatellátás időtartama alatt az igazolványt a szolgálatot ellátónak magánál kell tartania.

Nem szükséges ugyanakkor igazolvány az elektronikai vagyonvédelmi rendszer telepítésére, szerelésére irányuló hálózatépítéssel összefüggő segédmunkához, amennyiben a hálózatépítés helyén jelen van a munkát irányító, igazolvánnyal rendelkező személy.

Az igazolványt kiadmányozó rendőrség azt bizonyos, meghatározott esetekben jogosult haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül visszavonni, bevonni, elvenni. A rendőrség haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül az igazolványt

- 1) **visszavonja**, ha kiadásának személyi feltételei már nem állnak fenn,
- 2) időlegesen, hat hónapra **bevonja**, ha az igazolvány jogosultja SzVM tv-ben foglalt szabályokat **súlyosan megsértette**,
- 3) a birtokos ellen indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig **bevonja**, ha a kiadásra vonatkozó **feltételek már nem állnak fenn**.

Ha a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet személyesen folytató személyt kétevi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő **szándékos bűncselekmény**

**elkövetésén tetten érik**, a rendőr az igazolványt a helyszínen átvételi elismervény ellenében elveszi.

**A rendőrség felügyeleti bírsággal sújthatja azt,**

- aki a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet (ideértve a magánnyomozó tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzésre jogosító igazolvány nélkül végzi,
- aki az SzVM tv-ben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegi,
- a vállalkozást, amely az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet jogosulatlanul végzi,
- a vállalkozást, amely a tevékenységre vonatkozó, törvényi előírásokat ismételten vagy súlyosan megsérti.

Nincs helye felügyeleti bírság kiszabásának, ha a cselekmény elkövetése óta két év eltelt

### **A személy- és vagyonőr kötelezettségei**

Az SzVM tv-ben a személy- és vagyonvédelmi, tervező-szerelő, illetve magánnyomozói tevékenységet folytató kötelezettségei az alábbiak szerint kerül megfogalmazásra:

- 1) szerződéskötési kötelezettség, amelyet írásba kell foglalni;
- 2) vállalkozások nyilvántartás vezetési kötelezettsége a szerződésekről;
- 3) vagyonőrzési feladatokat ellátó személy formaruha viselési kötelezettsége;
- 4) adatváltozás bejelentési kötelezettség;
- 5) foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség;
- 6) adatvédelmi kötelezettség;
- 7) a felhatalmazás, a jogosultság igazolásának kötelezettsége.

### **Szerződéskötési kötelezettség, írásbeliség**

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás a szerződés teljesítése érdekében további vállalkozással kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére eredetileg megbízást adó előzetes hozzájárulásával köthet szerződést. Az alvállalkozó a szerződés teljesítése érdekében további alvállalkozóval nem köthet szerződést.

### **Nyilvántartás vezetési kötelezettség**

A vállalkozásnak a **naplóban** kell nyilvántartást vezetnie a **szerződésekről**. A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani:

- a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét,
- a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét,
- az egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

A **naplót** az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig meg kell őrizni.

### **Formaruha viselési kötelezettség**

**Közterületen vagy nyilvános helyen** ingatlant, vagy ingóságot őrző vagyonőrzési feladatokat ellátó személynek **minden esetben formaruhát kell viselnie**, amelyen fel kell tüntetni

- annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá
- a személy- és vagyonőr nevét és
- a „személy- és vagyonőr” megjelölést.

Amennyiben a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgáltatást, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.

Közterületen vagy nyilvános helyen végzett tevékenység esetén az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy szerelő esetében – formaruha hiányában –

- a vállalkozás nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, valamint
- az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy elektronikai vagyonvédelmi rendszert szerelő elnevezést kitűzőn kell megjeleníteni.

Feladatainak ellátása során a személy- és vagyonőrök nem használhatnak a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtestesítésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést. Ez a szabály nem vonatkozik az önkéntes tartalékos a Magyar Honvédség objektumai őrzésével kapcsolatos személy- és vagyonvédelmi tevékenységére.

### **Adatváltozás bejelentési kötelezettség**

Az igazolvánnyal rendelkező személy az igazolvány adataiban, kiadásának feltételeiben bekövetkezett változást a változástól számított **nyolc napon belül** köteles bejelenteni a **rendőrségnek**.

### **Titoktartási kötelezettség**

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A titoktartási kötelezettség alól törvényi előírás, valamint – saját adatait érintően – a megbízó és a megbízott adhat felmentést.

A szerződés teljesítése során kívülálló harmadik személyről jogszerűen tudomására jutott, a szerződés szerinti ügyben érintett személyes adatokról csak a megbízottat tájékoztathatja, kivéve, ha bírósági vagy más hatósági eljárásban tanúként hallgatják meg.

### **Adatvédelmi kötelezettség**

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű és az információs önrendelkezési jog e cél elérésével arányos korlátozásával jár.

## 13. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR JOGOSULTSÁGAI, LEHETSÉGES INTÉZKEDÉSEI, EZEK ALAPELVEI

### A személy- és vagyonőr jogosultságai

Nagyon fontos nem elfelejteni, hogy a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy (a továbbiakban: személy- és vagyonőr) **jogosultságait** csak az erre vonatkozó törvényben (SZVMtv) meghatározottak szerint vagy az érintett személy önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolja!!!!

A közterületnek nem minősülő létesítmények őrzése során a személy- és vagyonőr jogosultságai az alábbi kulcsszavakkal foglalható össze;

- „felhív...
- „felszólít...
- „megtilt...
- „alkalmaz...
- „visszatart...
- „kivezet, eltávolít...

A Személy és vagyonőrt az alábbi **jogosultságok** illetik meg a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során:

1. az általa őrzött területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt felhívni:
  - 1.1. **kiléte igazolására**, a személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során – az alábbi, speciális esetekben jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására. Ha az általa erre felkért személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személyazonosság megállapítására – indokolt esetben – igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel.
  - 1.2. a belépés, illetőleg a tartózkodás **céljának közlésére**,
  - 1.3. **jogosultságának igazolására**;
2. a felhívás megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén – a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában – az **érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani**;
3. a **területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni**;  
A személy és vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából,  
A tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége;
4. a **területen tartózkodó** vagy onnan kilépő személyt **csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatására felhívni**;
5. a jogsértő személyt magatartása **abbahagyására felhívni**;
6. az **elektronikai vagyonvédelmi rendszert alkalmazni**;
7. területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.

A személy- és vagyonőr a szerződésben megjelölt ingóságot — a szerződés keretei között — az őrzött területen (létesítményen) kívül is védheti, ennek során a már leírt jogok illetik meg, kivéve, hogy elektronikus megfigyelőrendszert közterületen ilyenkor sem alkalmazhat.

A bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel kapcsolatos intézkedések

A Be. alapján a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Az SzVM tv. alapján a személy- és vagyonőr **jogosult bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor**

- 1) elkövetőt a cselekmény abbahagyására **felszólítani,**
- 2) **cselekmény folytatását megakadályozni,**
- 3) **elkövetőt elfogni,**
- 4) elkövető birtokában lévő **bűncselekményből vagy szabálysértésből származó dolgot elvenni,**
- 5) elkövetőtől a **bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetéséhez használt dolgot elvenni,**
- 6) elkövetőnél lévő **támadásra alkalmas eszközt elvenni.**

Az elfogott személyt – a rendőrség értesítését követően – **haladéktalanul át kell adni az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóság képviselőjének.** Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.

Bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor – az **elkövető elfogásán kívül** – a **személy- és vagyonőr feladatai** az alábbiak:

- 1) a rendőrség értesítése,
- 2) a tetten érést haladéktalanul jelentse szolgálati előljárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
- 3) az üggyel érintett személyeket haladéktalanul értesítse (üzletbetörés esetén az üzlet tulajdonosát),
- 4) biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kéréséig,
- 5) tanúkat kutasson fel,
- 6) a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kéréséig maradjanak a helyszínen,
- 7) amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, írja fel a nevüket, elérhetőségüket, illetve kérdezze ki őket, hogy pontosan mit láttak,
- 8) nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
- 9) amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,
- 10) amennyiben a tetten ért személy elfogásakor sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kitergő mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították az elkövetőt, hogy melyik kórházba, bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),
- 11) amennyiben az elkövetőt nem sikerült elfogni, illetve visszatartani, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő **tárgyakat**, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
- 12) a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
- 13) a történt eseményt és a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

## 14. LEHETSÉGES INTÉZKEDÉSEK, ALKALMAZHATÓ TÁMADÁSELHÁRÍTÓ ESZKÖZÖK

### Felhív

- kilét, belépési cél és jogosultság igazolására (Védett objektumba be/ki)
- csomag,- csomagtér, utastér, menet illetve szállítási okmány bemutatására
- jogsértő magatartás, cselekmény abbahagyására (jogsértés észlelésekor)

### Felszólít

A bűncselekményen szabálysértésen tetten ért személyt

### Megakadályoz

A bűncselekmény, szabálysértés folytatásában az elkövetőt

### Elfog

A bűncselekményen szabálysértésen tetten ért személyt

### Elvesz

A bűncselekmény, szabálysértés elkövetésénél használt eszközöket, dolgokat, továbbá bármilyen támadásra alkalmas eszközöket

### Felfed - Megtilt

Tiltott tárgyakat és közbiztonságra veszélyes eszközöket (rendezvényre történő beléptetésekor)

### Speciális helyzet, feladat ellátása során előforduló intézkedések

A rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy az előbbi bekezdésben meghatározottakon túl jogosult:

- a) zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt — a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja - különösen a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében csomagja tartalmának bemutatására felszólítani, rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni, ennek visszautasítása esetén, a rendezvényen való részvételét megtiltani;
- b) a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra **felszólítani**, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni;
- c) a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényeken rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt **visszatartani**, ha az személyazonosságát felhívásra nem igazolja.

A pénz- és értékőrzési, értékszállítási, szállítmánykísérési, valamint szállítási feladatokat ellátó személy jogosult a szállítást jogtalanul akadályozó, illetve az őrzött vagy szállított érték biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására, a tevékenységét akadályozó, veszélyeztető magatartásának abbahagyására **felhívni**.

## Összefoglalva

A lehetséges intézkedések a következők:

- segítségnyújtás
- felvilágosítás adás/kérés (örzött területen belül)
- felszólítás, felhívás a személy kilétének közlésére, a cselekmény abbahagyására
- tiltás, távozásra felszólítás
- kérés a csomag,- jármű,- ruházat átvizsgálásra
- biztonsági ellenőrzések végzése (lásd előbbieket)
- értesítés, jelentés
- hatósági személy segítségének igénybevétele, adott személy átadása részére
- helyszínbiztosítás végzése
- a jogellenes cselekmény elkövető elfogása
- arányos mérvű testi erő, illetve esetenként támadáselhárító eszközök alkalmazása.

## Támadáselhárító eszközök

Adott esetekben a személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erőt alkalmazhat.

- a védett személy biztonságát fenyegető támadást **elháríthatja**;
- a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést **megakadályozhatja**, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan **eltávolíthatja**;
- a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről **eltávolíthatja**;
- a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást **elháríthatja**.

Amennyiben az arányos mérvű testi erő nem elégséges, és támadás közvetlen veszélye áll fenn, alkalmazhatja a rendelkezésére álló **támadáselhárító eszközöket** is.

A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint — az erre vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint — lőfegyvert tarthat magánál és azokat csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén alkalmazhatja. Közterületen őrkutyát igénybe vevő személy és vagyonőr a tevékenységét csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával láthatja el.

Személy- és vagyonőr szolgálatellátáshoz rendszeresített eszközök

- híradástechnikai eszköz (összeköttetésre szolgáló)
- vegyi eszköz (rendszeresített gázspray)
- gumibot (nem tomfa)
- őrkutya (amennyiben...)
- lőfegyver.

*Mindezekből kiderül az, hogy*

- a személy- és vagyonőr által gyakorolható intézkedések szűk körűek és személyi szabadságot leginkább nem korlátozóak
- az intézkedések jellege, tartalma a szolgálati formáknak megfelelően bizonyos eltéréseket mutatnak
- a SzVM tv-ben ilyen megnevezést nemigen találunk, ezek lényegileg a személy- és vagyonőr jogosultságaiból eredeztethető le az előbbi formában



- *az arányos méretű testi erő alkalmazásán kívül van más támadás elhárítási eszköz*
- *ezeket az eszközöket (nem kényszerítő eszközök a megnevezésük) mindig adott körülményeknek megfelelően lehet csak végső esetben alkalmazni.*

## 15. AZ INTÉZKEDÉSEK ALAPELVEI, VÉGREHAJTÁSÁNAK SZABÁLYAI

Szükséges azt is kihangsúlyozni, hogy a **személy- és vagyonőr hatósági jogkörrel nem rendelkezik**, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie! Az intézkedés során a vonatkozó alapelveket be kell tartani!

### Intézkedéseinek az alapelvei:

- 1) jogszerűség
- 2) szükségesség,
- 3) arányosság,
- 4) szakszerűség
- 5) biztonságosság.

A **jogszerű** feladat-végrehajtás, intézkedés alatt azt értjük, hogy a személy- és vagyonőr a mindenkor hatályos jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök (normatív határozatok, utasítások) maradéktalan megtartásával, az írásban rögzített tevékenység ellátása érdekében, az ott megjelölt kereteket nem meghaladóan látja el feladatait.

Az **intézkedések alkalmazása sohasem lehet öncélú**, azok csak a megbízó érdekkörében eljárva, szerződésben vállalt kötelezettségek végrehajtása érdekében és csak a szükséges ideig alkalmazhatóak.

Az **arányosság** – a szükségesség elvével együttesen – egyensúlyt biztosít az végrehajtott intézkedés típusa, annak során alkalmazott eszköz és az intézkedéssel elérni kívánt cél között. Azt fejezi ki, hogy az alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az **intézkedések fontos eleme a biztonságosság**, ezért annak módját, helyét úgy kell megválasztani, hogy egyidejűleg szavatolható legyen a vagyonőr és az intézkedésében érintett személy biztonsága is. Mindezek kellő szakértelemmel és az egyes taktikai eljárások készség szintű, biztonságos, rutinos – de nem a figyelmetlenséget és hanyagságot eredményező rutinszerű – végrehajtással biztosítani képes a legitim, hatékony és eredményes, azaz professzionális munkavégzést.

Az intézkedés által elérni kívánt cél általában több módon érhető el, ennek megfelelően a személy- vagyonvédelmi feladatokat ellátó személy számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. **A cél eléréséhez szükséges intézkedések és a támadáshárító eszközök kiválasztásához nyújt támpontot a szükségesség és arányosság alapelve.** Eszerint a feladatokat ellátó személynek a rendelkezésére álló lehetőségek közül azt kell kiválasztania, amely a legkisebb jogkorlátozással, a legkisebb sérüléssel vagy károkozással biztosítja az intézkedés eredményességét.

### Az intézkedések végrehajtásának szabályai

Az intézkedéseket a napszaknak megfelelő **köszönéssel**, és az **intézkedésre okot adó körülmény, és az intézkedés megnevezésével kell elkezdni**. Ezek a szabályok mellőzhetőek amennyiben az intézkedéssel érintett cél, a személy- vagyonőr, vagy más személy élete, testi épsége, a vagyonbiztonság megóvása érdekében szükséges.

Az intézkedéssel érintett személy kérésére a vagyonőr köteles a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást, hitelt érdemlően igazolni.

*Összefoglalva a több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint a támadáselhárító eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.*

### **Az intézkedéseket befolyásoló tényezők**

Az intézkedés során az alábbi tényezők befolyásolhatják az intézkedés kimenetelét, eredményességét:

- 1) évszak
- 2) időjárás
- 3) napszak
- 4) helyszín
- 5) az egyszerre intézkedés alá vont személyek száma
- 6) az intézkedéssel alá vont személyek viselkedése
- 7) az intézkedések helyszínén lévő emberek, tárgyak, állatok, általában a környezet
- 8) az intézkedés alá vont személyeknél tartott eszközök
- 9) Az intézkedés alá vont személy(ek) jellemzői, személyes tulajdonságai is befolyásolhatják az intézkedést, ezért mindig figyelemmel kell lenni az intézkedés alá vont személy nemére, életkorára, állampolgárságára (beszéli-e a nyelvünket?), viselkedésére, testalkatára (biztosított-e az esetlegesen szükségessé váló erőfőlényünk?), fizikai adottságára, esetlegesen ismert iskolázottság szintjére.

### **Intézkedések egyéb tudnivalói**

A közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a személy- és vagyonőr (illetve adott vagyonvédelmi szervezet) — jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon — köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni a meghatározott intézkedésekről,

- azok lehetőségéről,
- a területre bevinni tilos tárgyakról, azok jellegéről,
- arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak (térfigyelés),
- az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról,
- az adatkezelés jogalapjáról,
- a felvétel tárolásának helyéről,
- a tárolás időtartamáról,
- a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről,
- az adatok megismerésére jogosult személyek köréről,
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről,
- a személy- és vagyonőr intézkedései által okozott jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról.

Az intézkedések végrehajtása során a személy- és vagyonőrnek biztosítani kell, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magántitkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvjá.

Ha a megbízó meghatározott dolgoknak, a közterületnek nem minősülő létesítményébe, területére, illetve zárt területen vagy helyen tartott rendezvényére való bevitelét megtiltja, biztosítani kell e dolgok biztonságos és harmadik személytől elzárt tárolását.

A személy- és vagyonőr az elektronikus megfigyelőrendszer működése útján kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával **készíthet, illetve kezelhet**. E tevékenysége során vagyonőrzési feladatokat ellátó személy **adatkezelőnek** minősül.

A személy- és vagyonőr elektronikus megfigyelőrendszert kizárólag magánterületen, illetve a magánterületnek a közönség számára nyilvános részén alkalmazhat, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. A hozzájárulás **ráutaló magatartással** is megadható. Ráutaló magatartás különösen, ha az ott tartózkodó természetes személy a magánterület közönség számára nyilvános részén elhelyezett ismertetés ellenére a területre bemegy, kivéve, ha a körülményekből egyértelműen más következik.

Nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, próbafülkében, mosdóban, illemhelyen, kórházi szobában és szociális intézmény lakóhelyiségében.

A személy- és vagyonőr a távfelügyeleti rendszer, adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszer működése körében adatot a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával rögzíthet, illetve használhat fel.

Az elektronikus megfigyelőrendszernek kép-, hang-, vagy kép- és hangrögzítést is lehetővé tevő formája az

- emberi élet védelme,
- testi épség védelme,
- személyi szabadság védelme,
- a veszélyes anyagok őrzése,
- az üzleti, fizetési, bank- és értékpapírtitok védelme,

valamint vagyonvédelem érdekében alkalmazható, ha a megbízás teljesítése során fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a

- jogsértések észlelése,
- az elkövető tettenérése,

illetve e jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, továbbá e technikai eszközök alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított harminc nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítésre

- a) nyilvános rendezvényen az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
- b) nyilvános rendezvényen, közforgalmú közlekedési eszköz állomásán, megállóhelyén (pl. vasútállomáson, repülőtérén, metrómegállóban) terrorcselekmény és közveszély okozás megelőzése,

- c) a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szerint legalább jelentős értékű pénz, értékpapír, nemesfém, drágakő biztonságos tárolása, kezelése, szállítása érdekében kerül sor.

A rögzített kép-, hang, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított hatvan nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítés célja

- a) a pénzügyi szolgáltatást, kiegészítő pénzügyi szolgáltatást,
- b) jelzálog-hitelintézeti tevékenységet,
- c) befektetési szolgáltatási, tőzsdei tevékenységet,
- d) értékpapírok letéti őrzését, értékpapír letétkezelését,
- e) elszámolóházi tevékenységet,
- f) biztosítási, biztosításközvetítői, biztosítási szaktanácsadási tevékenységet,
- g) folytatóknak a feladataik ellátásához szükséges, közönség számára nyilvános magánterületének védelme.

Az, akinek jogát vagy jogos érdekét a kép-, hang-, vagy a kép- és hangfelvétel, illetve más személyes adatának rögzítése érinti, a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően a kép-, hang, valamint kép- és hangfelvétel, illetve más személyes adat rögzítésétől számított **három munkanapon, harminc, illetve hatvan napon belül** jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy az adatot annak kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. Bíróság vagy más hatóság megkeresésére a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint más személyes adatot a bíróságnak vagy a hatóságnak haladéktalanul meg kell küldeni.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint más személyes adatot csak az a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy jogosult megismerni, akinek ez a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítéséhez szükséges, és a jogsértő cselekmény megelőzése vagy megszakítása érdekében mellőzhetetlen. A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint személyes adatot kezelő, vagy egyéb okból annak megismerésére jogosult személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy nevét, az adatok megismerésének okát és idejét jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Elektronikus beléptető rendszer az erre vonatkozó megbízási szerződés alapján akkor alkalmazható, ha a védett területre jogszabály vagy a terület használatára jogosult rendelkezése szerint csak arra jogosultak léphetnek be, illetőleg tartózkodhatnak ott. Az elektronikus beléptető rendszer működtetéséhez felhasznált személyes adatok kezelése során biztosítani kell az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesülését, valamint tájékoztatást kell elhelyezni az adatkezelő személyéről és az adatok kezelésének módjáról.

A belépésre jogosultaknak az elektronikus beléptető rendszer működtetéséhez kezelt azonosító adatait (nevét és lakcímét)

- a) rendszeres belépés esetén a belépésre való jogosultság megszűnésekor haladéktalanul,
- b) alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

Az elektronikus beléptető rendszer működtetése során keletkezett adatokat (pl. a belépés időpontja)

- a) rendszeres belépés esetén a belépésre való jogosultság megszűnésekor, de legkésőbb az adat keletkezésétől számított
- b) hat hónap elteltével,

- c) alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

A belépési adatbázis adatai csak a megbízó részére, illetve bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújának észlelése esetén, továbbá megkeresés alapján a nyomozó hatóságnak, valamint a szabálysértés miatt eljáró hatóságnak és a szabálysértés miatt előkészítő eljárást folytató szervnek adhatók át.

## 16. A SZOLGÁLATRA VALÓ FELKÉSZÜLÉS, A SZOLGÁLAT ÁTADÁSÁRA-, ÁTVÉTELÉRE ÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK, SZOLGÁLATI OKMÁNYOK

### Felkészülés a szolgálat ellátására

- A szolgálati helyen munkavégzésre alkalmas állapotban kell megjelenni. Ez azt jelenti, hogy az őr nem lehet szeszes italtól vagy más kábító hatású szertől befolyásolt állapotban, kipihentnek, tisztának, gondozottnak kell lennie, a formaruhája megfelelő állapotban legyen, nála legyenek a munkavégzéshez szükséges igazolványok.
- A szolgálati helyen pontos időben kell megjelenni. Ezt az időt a munkahelyi vezetőjének úgy kell megállapítania, hogy az őrnek megfelelő ideje legyen a szolgálatra való felkészülésre.
- Tájékozódás az előző szolgálatban történt eseményekről. Tisztázni kell, hogy a szolgálat ellátása szempontjából milyen jellegű események történtek, milyen befolyással lehetnek a kezdődő szolgálatra, van-e olyan folyamatban lévő esemény, amellyel kapcsolatban az őrnek feladatai vannak, vagy lehetnek.
- A szolgálat során végrehajtandó szolgálati feladatok áttanulmányozása, eligazítás meghallgatása, utasítások, útiránytervek átvétele, ha szükséges, külön utasítások, felhatalmazások kérése.
- A szolgálatellátáshoz szükséges felszerelés (támadáselhárító eszközök, egyéni védőfelszerelések, rádió, zseblámpa, stb.) átvétele.
- Tanulmányozza az adott objektum okmányait (létesítmény nyilvántartó, helyszínvázlat, őrutasítás, őrhelyvázlat, esetleges makett az objektumról, stb.).
- Készüljön fel az őrutasításban meghatározott feladatok ellátására, ismerje meg a támadás esetére előírt intézkedéseket, azok jogszerű végrehajtásának módját, formáját.
- Ismerje meg a szolgálatot befolyásoló változásokat, az esetleges speciális feladatokat.
- Ellenőrizze a technikai eszközök működőképességét.

### A szolgálat átadás-átvétele folyamatos őrzés esetén

- Az átadó részéről a váltásra érkező személyek kilétének megállapítása, a szolgálatba lépés feltételeinek vizsgálata.
- Tájékozódás, illetve tájékoztatás az előző szolgálat alatt történt eseményekről.
- Az eseménynapló ellenőrzése, hogy a szóban ismertetett intézkedések oda megfelelően be vannak jegyezve.
- A szolgálati helyiség, illetve a szolgálati dokumentumok átvétele.
- A biztonsági és riasztórendszer átvétele, esetleges kipróbálása.
- A fegyverszoba, a fegyverek és lőszerek átvétele.
- Egyéb eszközök átvétele.
- Kulcsok, kulcsdobozok átvétele megfelelő ellenőrzés mellett.
- Minden olyan tárgy átvétele, illetve olyan ellenőrzés végrehajtása, amely a szolgálati utasításban meg van határozva.
- Amennyiben az átadó-átvevő személyek hiányosságot nem állapítottak meg, az eseménynaplóban az átadás-átvétel tényét rögzítik és aláírják.
- Ha az átadás-átvétel során olyan körülményt állapítottak meg, amelynek tisztázása meghaladja hatáskörüket, azonnal értesíteni kell az illetékes vezetőt, aki az esetet kivizsgálja. A vezető a vizsgálat eredményét az eseménynaplóba bejegyzi, majd az átadás-átvétel végrehajtását engedélyezi az észlelt hiányosságok ellenére.

## **Követelmények a szolgálatellátással kapcsolatban**

- Az őr a részére meghatározott feladatokat pontosan, szakszerűen, maradéktalanul hajtja végre.
- Észlelje a szokásostól eltérő körülményeket, helyzeteket, ha szükséges, tegyen jelentést a diszpécsernek, illetve intézkedjen.
- Rendkívüli események bekövetkezése esetén az elhárítás érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg.

## **A szolgálati okmányok fajtái, vezetésük szabályai**

Szolgálati okmányok alatt azokat az okmányokat kell értenünk, amelyek a jogszabályi rendelkezéseken túl tartalmazzák a vagyonőrnek a megbízás keretei között ellátandó feladatait, kötelességeit és jogait, valamint a szolgálat lefolyásával kapcsolatos valamennyi lényeges információt, adatot.

### **A szolgálati okmányokat a következő csoportokba sorolhatjuk:**

- a) a megbízó rezsimintézkedéseit tartalmazó előírások,
  - b) a megbízóval kötött megállapodásból származó utasításokat tartalmazó okmányok,
  - c) a szolgálat ellátásának, szabályait tartalmazó okmányok,
  - d) a szolgálat ellátásával kapcsolatos okmányok.
- A megbízó rezsimintézkedéseit tartalmazó okmányok közé elsősorban azok az okmányok tartoznak, amelyek bár konkrét utasításokat nem tartalmaznak a szolgálat ellátás módjára, de azok betartatása mégis az őr feladata. Ezeket az előírásokat, magatartási szabályokat mindenkinek be kell tartania, ezt a vagyonőr ellenőrizheti. Tehát az őr alkalmazza ezeket az előírásokat. Ezek közé tartozik a tűzvédelmi utasítás, a kulcskezelés- és nyilvántartás szabályai, a vagyonvédelmi utasítás, a riadótér (kiürítési terv), a számítástechnikai védelmi szabályzat, stb.
  - A megbízó utasításait tartalmazó okmány nem a szolgálat végrehajtásának mikéntjét rendezi, mégis olyan fontos alapidokumentumnak tartjuk, amelyeket véleményünk szerint célszerű a szolgálati okmányok között elhelyezni. Ezek alatt az okmányok alatt azokat értjük, amely a vállalkozó és a megbízó közötti megállapodásból származnak, és amelyek további jogot és kötelezettséget állapítanak meg az őrszolgálat ellátásával kapcsolatosan. A törvény több helyen rögzíti, hogy bizonyos jogok a személy- és vagyonőrt a szerződés keretei között illetik csak meg. Hogy melyek ezek, azt okmányban szükséges rögzíteni, azért is, mert ezek védett objektumokként változnak és a konkrét viszonyokhoz kapcsolódnak.
  - A szolgálat ellátást szabályozó okmányok a vagyonőr konkrét szolgálati köteleit tartalmazzák, előírják, hogy a szolgálat ellátása során mik az őr általános magatartási szabályai és konkrét esetekben mi a teendői. Ezek között találjuk a szolgálati utasítást, a járőrutasítást, a járőrözési útvonalat, ellenőrzési és figyelési pontokat tartalmazó dokumentumot.
  - A szolgálat ellátásával kapcsolatos okmányok azok, amelyek a szolgálat lefolyásával kapcsolatos információkat, adatokat tartalmazzák. Tehát ezek az okmányok a szolgálat ellátása során felmerült valamennyi lényeges eseményt tartalmazzák, ilyenek: jelentő napló, eseménynapló, szolgálati napló, ellenőrzési napló, gépjármű és személyforgalmi napló, kulcsnyilvántartó könyv, fegyver- és lőszernyilvántartó könyv, gépjármű menetlevél.



A szerződések a szolgálat ellátásának adatait (a szolgálatot hol, ki, mikor, mettől-meddig látja el, a feladat lényege, stb.) a szolgálat lefolyását (a feladat elvégzése, rendkívüli események, váratlan események, ellenőrzés eredménye, az átadás-átvétel körülményei, stb.) rögzítik.

Minden esetben külön írásos feljegyzést, jelentést kell készíteni, a vegyi eszközök, a gumibot alkalmazásáról, az elfogásról, és minden olyan eseményről, amelynek hatósági eljárás lett vagy lesz az eredménye.

## **Okmány típusok**

Szerződések:

- vállalkozói szerződés,
- munkavállalói szerződés,
- felelősségbiztosítási szerződés,
- szállítmányozási szerződés,

Nyilvántartások:

- a vállalkozó megbízóinak nyilvántartása (megrendelő neve, székhelye, a szerződés ideje, megszűnése, a megrendelést ténylegesen teljesítő neve),
- kulcsnyilvántartó,
- személy- és teherforgalom nyilvántartása,

Utasítások:

- őrutasítás,
- járőrutasítás,

Naplók:

- szolgálati napló,
- ellenőrzési napló,
- riasztórendszer eseménynapló,

Tervek:

- objektumvédelmi terv,
- tűzriadó terv, katasztrófa terv,
- járőrútirány terv,
- útvonal terv.

## 17. SZABÁLYSÉRTÉS VAGY BŰNCSELEKMÉNY ELKÖVETÉSÉN TETTEN ÉRT SZEMÉLYLYEL SZEMBENI INTÉZKEDÉS

A hatályos szabályozás (2005. évi CXXXIII: törvény 27.§ (1) b) pont,) alapján a személy és vagyonőr jogosult szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt elfogni, és a birtokában lévő, szabálysértésből vagy bűncselekményből származó vagy annak elkövetésére használt dolgot, illetve a támadásra alkalmas eszközt elvenni. Köteles az elfogott személyt haladéktalanul az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni. A tetten ért személytől elvett dolgokat is haladéktalanul köteles átadni az eljárni jogosult hatóságnak.

### **Az intézkedés célja:**

- jogsértés elkövetőjének elfogása
- a jogértés elkövetésének megszakítása
- további jogsértés elkövetésének megakadályozása
- a jogsértéssel eltulajdonított értékek megtérülése
- az elkövetést bizonyító dolgok, tárgyak biztosítása
- az elkövető támadásának megakadályozása
- az elkövető és a tárgyi bizonyítékok átadása a nyomozó hatóságnak

A Be. alapján a tulajdon elleni jogsértés elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, azonban köteles a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Az intézkedés komoly veszélyt jelenthet a személy és vagyonőrre, ezért elsődleges, hogy felmérje a kialakult helyzetet:

- az elkövetők száma,
- fizikai adottságaik,
- látható támadásra alkalmas eszközeik,
- képes-e az intézkedés eredményes végrehajtására

Amennyiben egyedül nem képes az elkövető vagy lekövetők elfogására, a folyamatos megfigyelés mellett értesíteni kell a rendőrséget, a szolgálati felettesét.

### **Az intézkedés végrehajtása:**

- az elkövető határozott, rövid, érthető és hangos felszólítása
- „Állj! Ne mozduljon!”
- amennyiben egyértelműen folytatni akarja cselekményét, azt kényszerítő testi erővel, vagy - ha jogos védelmi helyzet van - támadás elhárító eszközzel meg kell akadályozni
- ezután az elkövetőt el kell fogni, azaz személyes szabadságában korlátozni kell
- el kell tőle venni a támadásra alkalmas eszközöket, a jogsértéshez használt és abból származó dolgokat
- sérülés esetén (sértett, segítő, vétlen személy vagy elkövető) elsősegélyben kell részesíteni a sérültet, értesíteni kell a mentőket
- értesíteni kell a rendőrséget és a szolgálati felettesét
- biztosítani kell a helyszínt, a tárgyi bizonyítási eszközöket
- amennyiben mások is látták a jogsértést, kérje meg őket, hogy maradjanak a helyszínen, vagy rögzítse nevüket, elérhetőségüket
- amennyiben az elkövető elmenekült, jegyezze fel a személyleírását, ruházatát, nála lévő tárgyakat, ha gépkocsival távozott annak színét, típusát, és ha lehet rendszámát

- az elfogott személyt jegyzőkönyvben rögzítve (panasz, sérülés részletes leírásával) adja át a kiérkező rendőröknek, tájékoztassa őket a történt cselekményről
- az intézkedésről kettő napon belül készítsen jelentést, rögzítse a szolgálati naplóba

### **Fogalmak:**

- **tetten érés:** cselekmény elkövetésének közvetlen vagy elektronikus megfigyelő rendszeren keresztül, a cselekménnyel egyidejű észlelése
- **elfogás:** személyes szabadságban (szabad mozgásban) korlátozás, minden tevékenységében kontroll alatt tartás
- **nyomozó hatóságok:**
  - Rendőrkapitányság
  - Megyei Rendőr-főkapitányság
  - Budapesti Rendőr-főkapitányság
  - Országos Rendőr-főkapitányság
  - Nyomozó Főügyészség
  - NAV
- **haladéktalanul:** haladék nélkül, tüstént, azonnal, semmit sem várakozva

## 18. KÉNYSZERÍTŐ TESTI ERŐ ALKALMAZÁSA

A hatályos szabályozás (2005. évi CXXXIII: törvény 27.§ (2) és (3) bekezdés) alapján a személy és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erőt alkalmazhat.

### **Az alkalmazás célja:**

- elhárítani a védett személy biztonságát fenyegető támadást
- megakadályozni az őrzött létesítménybe való jogosulatlan belépést
- eltávolítani az őrzött létesítményben jogosulatlanul tartózkodót
- megakadályozni a rendezvényre való jogosulatlan belépést
- eltávolítani a rendezvényt zavarót
- eltávolítani a rendezvény biztonságát veszélyeztetőt
- eltávolítani a pénz és értékszállítást jogtalanul akadályozót
- elhárítani a szállítmány biztonságát fenyegető támadást
- megakadályozni a tetten ért személyt a bűncselekmény, szabálysértés felszólítás utáni folytatásában

Az intézkedés veszélyt jelenthet a személy és vagyonőrre, ezért elsődleges, hogy felmérje a kialakult helyzetet:

- az intézkedés alá vont fizikai adottsága,
- várható magatartása
- látható támadásra alkalmas eszközök,
- képes-e az intézkedés eredményes végrehajtására
- támadás elhárító eszközt alkalmazásának lehetősége

Törekedni kell a dulakodás elkerülésére, kerülni kell az indokolatlan sérülés okozását, megtorlásként tilos alkalmazni. Az intézkedés nem sértheti a személy és vagyonőr tekintélyét. Az intézkedés alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást, elvezetést jelent. Az intézkedés alá vont személy megerőltetés nélkül hosszabb időn át rögzíthető, vezethető legyen, kiszabadulásra és elvezetés közben támadásra ne legyen lehetősége.

Amennyiben egyedül nem képes az intézkedést eredményesen végrehajtani, segítséget kell kérni, értesíteni kell a szolgálati felettesét.

### **Az intézkedés végrehajtása:**

- helyzettől függően az intézkedés alá vont határozott, rövid, érthető felszólítása
- ha a késedelem nem jár veszéllyel figyelmeztetés a kényszerítő testi erő alkalmazására
- fizikai erővel, vagy elvezető fogás alkalmazásával a jogszerű állapot visszaállítása
- helyzettől függően az intézkedés folytatása, vagy befejezése
- sérülés esetén (sértett, segítő, vétlen személy vagy elkövető) elsősegélyben kell részesíteni a sérültet, értesíteni kell a mentőket
- értesíteni kell a rendőrséget és a szolgálati felettesét
- biztosítani kell a helyszínt, a tárgyi bizonyítási eszközöket
- amennyiben mások is látták a cselekményt, megkérni őket, hogy maradjanak a helyszínen, vagy rögzíteni nevüket, elérhetőségüket
- amennyiben az intézkedés alá vont elmenekült, feljegyezni személyleírását, ruházatát, nála lévő tárgyakat, ha gépkocsival távozott annak színét, típusát, és ha lehet a rendszámát
- az elfogott személyt jegyzőkönyvben rögzítve (panasz, sérülés részletes leírásával) átadni a kiérkező rendőröknek, tájékoztatni őket a történt cselekményről
- az intézkedést rögzíteni a szolgálati naplóba, kettő napon belül jelentést készíteni

## 19. A HELYSZÍNBIZTOSÍTÁS ELLÁTÁSÁNAK KÖVETELMÉNYEI, JELLEMZŐI

**Helyszín:** az a hely, ahol valamely, a nyomozás szempontjából jelentőséggel bíró esemény lezajlott.

A helyszín körébe kell vonni azt a területet is, amely még szorosabb összefüggésben lehet a bűncselekmény közvetlen elkövetési helyével.

**Helyszínbiztosítás:** a helyszín változatlan állapotában való megőrzésére irányuló tevékenység. Sokoldalú aktív tevékenység, amely kiterjed az ott levő személyek, értékek szükséges védelmére és a helyszínnel összefüggően fellelhető bizonyítékoknak felderítésére és a mindezeket szükséges intézkedések végrehajtására.

### A helyszínbiztosítás.....

- nem csak a rendőrség feladata, hanem abban más állampolgárok is részt vehetnek
- legfontosabb rendeltetése a bűncselekmény helyszínének változatlan állapotában való fenntartása a helyszíni szemle bizottság megérkezéséig
- az életmentés a legfontosabb érdek, a segítségnyújtás kötelező még akkor is, ha meg kell változtatni a helyszínt.

### A helyszínbiztosítás feladatai:

- tájékozódás a helyszín körülményeiről, a helyszín behatárolása
- értesítésadás
- elsősegélynyújtás, további károsodások megelőzése
- a tetten ért elkövető elfogása
- a nyomon való üldözés (akkor, ha.....)
- a helyszín körülhatárolása, a nyomok, elváltozások biztosítása
- a közrend fenntartása
- jelentés
- a tanúk visszatartása, illetéktelen személyek eltávolítása.

## 20. A CSOMAG ELLENŐRZÉS- ÁTVIZSGÁLÁS JOGI ALAPJA, RENDJE ÉS TAKTIKÁJA

A Vv. tv a személy- és vagyonőrnek jogszabályi lehetőséget biztosít arra, hogy a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének védelme/őrzése során az odabe/kilépni szándékozók, továbbá az ott tartózkodókat a csomag illetve ehhez tartozó okmányok felmutatására felszólítsa, ezt ellenőrizze. (A megbízó elvárásai a meghatározóak.) A megbízó hozhat olyan szabályozást, hogy csomagátvizsgálásra egyáltalán nincs szükség vagy csak bizonyos esetekre, körre, időszakra, méretfüggő csomagra vonatkozzon az ellenőrzés.

### Végrehajtás rendje

Minimális a különbség az ellenőrzés és az átvizsgálás között, függetlenül attól, hogy a tartalmuk nagyrészt azonos. Míg az ellenőrzés egy külön felszólítás nélküli, az Érintett által önkéntesen teljesített, nem aprólékos jellegű megtekintést takar, addig a vizsgálatra már konkrét felszólításra, külön helyen, tüzetes módon kerül leginkább sor.

### Két fő szabály figyelembevétele elkerülhetetlen:

1. A csomag ellenőrzés / átvizsgálás az érintett személyiségi jogait nem sértheti.
2. Lehetőség szerint el kell kerülni, hogy ennek során a szolgálati személyt bármilyen gyanú érje!

A két fontos követelménynek leginkább a műszeres vizsgálat felelne meg, hisz ez esetben nem kellene a szolgálati személynek még csak megérintenie sem a csomagot. Ilyen ellenőrzés elvégezhető kézi ellenőrző eszközzel is.

*Hétköznapi vásárlásaink során kevés kellemetlenebb dolog történhet velünk, mint ha az üzlet biztonsági őre a pénztártól való távozás után megkér, hogy fáradjunk vele egy hátsó helységbe, és mutassuk be táskánk, zsebeink tartalmát. Sokan nem tudják, hogy az adott helyzetben milyen jogai, lehetőségei vannak a vásárlónak, és milyen eszközök között válogathat.*

*Ha már belépéskor megkéri arra a szolgálati személy a vásárlót, hogy mutassa be táskája tartalmát, és ezt az érintett visszautasítja, akkor a személy- és vagyonőrnek joga van megakadályozni, hogy belépjen az üzletbe. Erről azonban, valamint a többi foganatosítható intézkedésről, a tiltott tárgyakról, az elektronikus biztonsági rendszerekről, kamerákról a törvény értelmében jól látható helyen, részletesen tájékoztatni kell a vásárlókat. A tájékoztatásban szerepelnie kell a jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról is.*

## 21. RUHÁZAT ÁTVIZSGÁLÁSÁNAK VÉGREHAJTÁSA

Külön törvényi felhatalmazás (2004. évi I. tv. 71.§ (4) bekezdés) vagy a megbízó szerződésben rögzített feladatmegszabása alapján a személy és vagyonőr ruházat átvizsgálást hajthat végre.

### **Az intézkedés célja:**

- a létesítmény biztonságának biztosítása,
- a létesítmény vagyonának védelme,
- a rendezvény és azon résztvevők biztonságának biztosítása,

### **Az intézkedés végrehajtása:**

A ruházat átvizsgálása történhet szerződésbeli kötelezettség, személyes kiválasztás vagy véletlenszerű kiválasztás alapján. A vizsgálat részletessége függ a létesítmény vagy rendezvény biztonsági előírásaitól, alkalmazható fegyver-, illetve robbanó anyag-kutató műszer, vagy fémtárgyak kimutatására alkalmas eszköz (fémvizsgáló kapu, test szkennerek).

Az átvizsgálást lehetőleg azonos neműnek kell végeznie, nem történhet szemérem sértő módon.

Az intézkedés során az átvizsgálást végrehajtó személy és vagyonőr védelmét biztosítani kell, saját védelmére fel kell készülnie.

- a személyt meg kell kérni, hogy rakjon ki mindent a ruhája zsebéből, rá kell kérdezni, hogy van-e nála bármilyen tárgy, eszköz
- a helyszíni körülményektől függően a felső ruházatot (kabát, dzseki, zakó, blézer, stb.) le kell vetetni, vagy kigombolásával, kinyitásával felemelésével vizuális átvizsgálást biztosítani kell
- az átvizsgálást végrehajtó személy és vagyonőrnek stabil, biztonságos testtartást kell felvennie
- szisztematikusan, felülről lefelé, jobbról balra simítással esetleg összefogással, gyűrögetéssel, kell meggyőződni, hogy nincs a személynél semmilyen tárgy
- kerülni kell a kapkodó mozdulatokat, és a felületes, elnagyolt átvizsgálást
- amennyiben az átvizsgálás során szűrő, vágó, vagy bármilyen közbiztonságra különösen veszélyes eszköz kerül elő, annak biztonságba helyezése mellett folytatni kell az átvizsgálást
- célszerű az átvizsgálás alatt álló személlyel folyamatosan beszélni, közölni vele, hogy mit csinál, és mi következik
- folyamatosan figyelni kell a személy viselkedését, magatartását, reakcióit
- lehetőség szerint törekedni kell arra, hogy az átvizsgálás alatt álló személy instabil, az intézkedés akadályozására, támadásra alkalmatlan helyzetben legyen

Ha olyan tárgyat, eszközt talál, amelyet szerződésben foglaltak alapján bevinni tilos, nem engedi bevinni, bevitelét megakadályozza. Ha a szolgálati helyen megfelelő tároló került kialakításra elveszi, tárolóba helyezi, elismervényt ad a tárolásról. Ha közbiztonságra különösen veszélyes eszközt talál, nem engedi bevinni, elveszi, rendőrt hív és az eszközt a tulajdonosával együtt átadja a rendőrnek.

### **Fogalmak:**

- **fém tárgyak kimutatására szolgáló eszköz:** olyan ellenőrzési eszköz, amely az elektromágneses indukció segítségével az érintettnél lévő rejtett fém tárgy kimutatására szolgál

- **fegyver, robbanó anyag-kutató műszer:** olyan ellenőrzési eszköz, amely a kibocsátott molekulák vagy a fémrészek észlelésével fegyver vagy robbanó anyag kimutatására szolgál



## 22. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR ÁLTAL ALKALMAZHATÓ TÁMADÁSELHÁRÍTÓ ESZKÖZÖK

A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint – az erre vonatkozó külön jogszabályok rendelkezései szerint – lőfegyvert tarthat magánál, de azokat **csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén** alkalmazhatja. (A kutyavezető- vagyonőr részére az Országos Képzési Jegyzék szakképesítési ráépülést ír elő!)

A személy- és vagyonőr feladatainak ellátása során – bizonyos kötelmek, előírások figyelembe vétele mellett –

- 1) arányos mérvű kényszerítő testi erőt,
- 2) vegyi eszközt (gázsprayt),
- 3) gumibotot,
- 4) őrkutyát,
- 5) lőfegyvert alkalmazhat.

A személy- és vagyonőr **arányos mérvű kényszerítő testi erő** alkalmazásával

- a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;
- a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Közterületen őrkutyát igénybe vevő kutyavezető-vagyonőr a tevékenységét csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával láthatja el.

Amennyiben a személy- és vagyonőr a szolgálatteljesítése, illetve feladatai ellátása során **arányos mérvű kényszerítő testi erőt**, valamint jogos védelmi helyzetben vagy végszükségben támadáselhárító eszközt alkalmazott, az alábbiak szerint járjon el:

- 1) haladéktalanul jelentse szolgálati elöljárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
- 2) értesítse a rendőrséget,
- 3) biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kikerkezéséig,
- 4) amennyiben a rendőrség a helyszínre nem vonul ki, a tárgyi bizonyítási eszközöket mellékelje a jelentéséhez,
- 5) tanúkat kutasson fel,
- 6) a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kikerkezéséig maradjanak a helyszínen,
- 7) amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, vagy a rendőrök nem vonulnak ki, írja fel a nevüket, elérhetőségüket,
- 8) nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
- 9) ha változtatott a helyszínen, akkor arról adjon pontos tájékoztatást a kikerkező rendőröknek (mit és miért változtatott),
- 10) amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,

- 11) amennyiben az intézkedés alá vont sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kikerülő mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították a személyt, hogy melyik kórházba, bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),
- 12) amennyiben a személy a helyszínről eltávozott, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő tárgyakat, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
- 13) a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
- 14) a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

## 23. GUMIBOT ALKALMAZÁSA

A hatályos szabályozás (2005. évi CXXXIII: törvény 27.§ (4) bekezdés) alapján a személy és vagyonőr feladata ellátása során gumibotot tarthat magánál és azt csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén alkalmazhatja.

### **Az alkalmazás célja:**

- saját illetve más, mások személye, javai
- közérdek ellen intézett
- ezeket közvetlenül fenyegető
- jogtalan támadás elhárítása
- közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből mentés

A gumibotot a szolgálati övön, kell tartani. A jobb kezesek bal-, a bal kezesek jobboldalon hordják. A jogtalan támadó végtagjára kell mérni az elhárító ütet, tilos fejre, nyakra, gyomorra, ágyékra, hátra, derékra ütni. Szúrásra nem szabad használni, megtorlásként tilos alkalmazni!

### **Az intézkedés végrehajtása:**

- helyzettől függően az intézkedés alá vont határozott, rövid, érthető felszólítása
- „Állj! Fejezze be!”
- ha a késedelem nem jár veszéllyel, figyelmeztetés a gumibot alkalmazására
- a támadás elhárítása után elsősegély nyújtás a zúzódás fájdalmának enyhítésére
- ha szükséges mentők értesítése
- értesíteni kell a rendőrséget és a szolgálati felettest
- biztosítani kell a helyszínt, a tárgyi bizonyítási eszközöket
- amennyiben mások is látták a cselekményt, megkérni őket, hogy maradjanak a helyszínen, vagy rögzíteni nevüket, elérhetőségüket
- amennyiben az intézkedés alá vont elmenekült, feljegyezni személyleírását, ruházatát, nála lévő tárgyakat, ha gépkocsival távozott annak színét, típusát, és ha lehet a rendszámát
- a személyt jegyzőkönyvben rögzítve (panasz, sérülés részletes leírásával) átadni a kiérkező rendőröknek, tájékoztatni őket a történt cselekményről
- az intézkedést rögzíteni a szolgálati naplóba, kettő napon belül jelentést készíteni

## 24. VEGYI ESZKÖZ (GÁZSPRAY) ALKALMAZÁSA

A hatályos szabályozás (2005. évi CXXXIII: törvény 27.§ (4) bekezdés) alapján a személy és vagyonőr feladata ellátása során vegyi eszközt tarthat magánál és azt csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén alkalmazhatja.

### **Az alkalmazás célja:**

- saját illetve más, mások személye, javai
- közérdek ellen intézett
- ezeket közvetlenül fenyegető
- jogtalan támadás elhárítása
- közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből mentés

A vegyi eszközt a szolgálati övön, tokban kell tartani, a fúvóka előre mutasson. A jobb kezesek jobb-, a bal kezesek baloldalon hordják. Ha a jogtalan támadó közel (1 méteren belül) van, akkor a másodlagos kézzel távol tartjuk, és behúzott karral fújunk rá a permetet, ha szükséges hátralépünk, hogy ki tudjuk nyújtani kezünket. A permettel a fej alsó részét célozzuk. Megtorlásként tilos alkalmazni!

Nem célszerű zárt helyen, autóban használni a vegyi eszközt, mert hatása másokra is kiterjedhet. Figyelni kell a szélirányra is, mert a kevés töltettel rendelkező palack tartalmát a szél használójára fordíthatja.

A drogos, vagy részeg személynél nem biztos, hogy eléri a kívánt hatást, kutyatámadás esetén eredményesen használható.

### **Az intézkedés végrehajtása:**

- helyzettől függően az intézkedés alá vont határozott, rövid, érthető felszólítása
- „Állj! Fejezze bel!”
- ha a késelem nem jár veszéllyel, figyelmeztetés a vegyi eszköz alkalmazására
- a hatás elérése után elsősegély nyújtás a vegyi anyag semlegesítésére bő hideg vizes öblítéssel
- ha szükséges mentők értesítése a maradandó károsodás elkerülése érdekében
- értesíteni kell a rendőrséget és a szolgálati felettesét
- biztosítani kell a helyszínt, a tárgyi bizonyítási eszközöket
- amennyiben mások is látták a cselekményt, megkérni őket, hogy maradjanak a helyszínen, vagy rögzíteni nevüket, elérhetőségüket
- amennyiben az intézkedés alá vont elmenekült, feljegyezni személyleírását, ruházatát, nála lévő tárgyakat, ha gépkocsival távozott annak színét, típusát, és ha lehet a rendszámát
- a személyt jegyzőkönyvben rögzítve (panasz, sérülés részletes leírásával) átadni a kiérkező rendőröknek, tájékoztatni őket a történt cselekményről
- az intézkedést rögzíteni a szolgálati naplóba, kettő napon belül jelentést készíteni

### **Vegyi eszköz hatása:**

- erős könnyezés, nyálfolyás;
- nehézlégzés, köhögés, légszomj, mellkas szorítás (szabad levegőn legfeljebb egy órán át tart);
- súlyos fejfájás, szédülés, hányinger;
- a nedves nyálkahártya, a szem és a bőr irritációja, vörös elszíneződés

Maradandó károsodást nem, de súlyos sérüléseket okozhat, ha valaki nagy mennyiségben és közelről szippantja be, akár lélegeztető-gépre is szükség lehet a tüdő normális működésének helyreállításához.

**Vegyi eszköz összetétele:**

- természetes alapanyag (paprika kapszaicin)
- mesterséges alapanyag (klór-aceto-fenon)

## 25. AZ ITTASSÁG ELLENŐRZÉSE

Az ittasságról más módon győződhetünk meg saját dolgozó, illetve idegen személy esetében.

Belépésre jelentkező ügyfél esetében csak az érzékszervi észlelésre hagyatkozhat a biztonsági őr, míg saját dolgozó esetében légalkohol mérő eszköz igénybevétele is engedélyezett az ittasság ellenőrzése céljából.

### **Az eszköz lehet:**

- hagyományos, vegyi reakció útján működő alkoholszonda
- digitális mérőműszer

Mindkettőnél kiemelt figyelmet kell fordítani a higiéniai követelmények betartására.

Légalkohol mérő eszköz igénybevételére akkor kerülhet sor, ha az érintett dolgozó ehhez hozzájárult. A személyiségi jogok védelme érdekében ezt is külön helyiségben kell fogatosítani és az ellenőrzésről minden esetben jegyzőkönyvet kell felvenni.

## 26. AZ OBJEKTUMVÉDELEM FOGALMA ÉS ALAPJAI

Őrzés-védelem vonatkozásában objektumnak nevezzük az állam, a társadalom működése, a honvédelem, a belső rend védelme, a nemzeti vagyon, nemzetgazdaság, lakosság ellátása szempontjából fontos olyan létesítményeket, amelyek összefüggenek az ország védelmi, gazdasági, ellátási képességeivel, és amelyek őrzését valamely jogszabály írja elő.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység szempontjából **objektumnak minősül** minden olyan létesítmény (lakóház, magánlakás, telephely, üzlet, stb.) amelyet megbízás alapján a személy- és vagyonőr véd.

Az objektumvédelem során a személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő, állandó vagy ideiglenes jelleggel meghatározott területét, létesítményét védi, őrzi, illetőleg biztonsági szempontból ellenőrzést hajt végre.

### **Az objektumvédelem fogalmának meghatározásához először az objektum fogalmát kell vagyonvédelmi szempontból meghatározni:**

- Az objektumvédelem fogalom e tárgyban az ingatlanhoz kapcsolódik, így az ingatlanokat e szempontból nem tekintjük külön objektumnak.
- Az épület fogalma különösebb magyarázatot nem igényel.
- Műtárgy: (témánk szempontjából) közlekedést, árvízvédelmet, hírközlést, energiaszolgáltatást stb. szolgáló állandó műszaki építmény (pl. zsilip, gát, adótorony, átjátszók, gáz, olaj, elektromos energia, hőenergia továbbítását szolgáló létesítmények).
- A bekerített terület az objektum része, bármekkora nagyságú is. Az épülethez vagy műtárgyhoz tartozó bekerítetlen területet pontosan meghatározni nem lehet, de a védelmi tevékenység jellege megköveteli, hogy a támadóval szemben már akkor is megelőző védelmi intézkedéseket lehessen tenni, amikor az épületet vagy műtárgyat támadás szándékával megközelíti.
- A védendő bekerítetlen terület határát nem lehet túlságosan kiterjeszteni, mert az sértheti az arra közlekedő személyek jogait. Az épületet vagy műtárgyat nagy távolságból általában csak katonai eszközökkel lehet támadni, és ennek elhárítása már nem az objektumőr feladata. Az objektumőrnek azonban meg kell akadályoznia, hogy bármely személy – akár eltulajdonítási, akár rongálási vagy egyéb célból - közvetlen fizikai támadást intézzon az épület vagy műtárgy ellen.
- Az épülethez vagy műtárgyhoz közvetlenül tartozó terület határa tehát az a képzeletbeli vonal, amelyen belül az objektumőr támadást megelőző és elhárító intézkedéseket tehet (pl. a képzeletbeli vonalat átlépő személyt a további közlekedés abbahagyására, távozásra, személyazonosságának igazolására szólíthatja fel, illetve a további közlekedést a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozhatja).
- Az objektumhoz tartozó épületben, műtárgyon, illetve a hozzájuk tartozó területen lévő
- gépek, nyersanyagok, készárúk, munkaeszközök, stb.
- Bár a személyek egyenkénti védelme külön utasítás nélkül nem feladata az objektumőrnek, de általában biztosítja, hogy zavartalanul tartózkodhassanak az objektum területén, továbbá konkrét támadás esetén, amennyiben erre lehetősége van, a támadást elhárítja, illetve a megtámadottnak segítséget nyújt.
- Az objektumőrt azért alkalmazzák, hogy a konkrét dolgok megvédésén túlmenően biztosítsa az objektumban folyó tevékenység zavartalan végzését (pl. be- és kiléptetéssel, a gépjárműforgalom ellenőrzésével, stb.).

### **A fentiek alapján vagyonvédelmi szempontból objektum:**

- az épület,
- a műtárgy,
- a hozzájuk tartozó bekerített, vagy bekerítetlen terület,
- az ott lévő vagyontárgyak,
- az ott tartózkodó személyek,
- az ott folytatott tevékenység.

Az objektum tulajdonosa azért alkalmazza az őrt (őrséget), hogy az objektumot megvédje a károk bekövetkezésétől, és intézkedéseivel segítse az ott folyó tevékenységet

### **Feladata annak megelőzése vagy megakadályozása, hogy:**

- bármely személy jogellenesen az objektumban anyagi jellegű kárt okozzon,
- vagy azt megsemmisítse,
- az ott tartózkodó személyeket megtámadja,
- az ott folyó tevékenységet zavarja vagy akadályozza.

Az objektumban azonban nemcsak személyek okozhatnak kárt, hanem természeti jelenségek (vihar, eső stb.), továbbá az objektumban folytatott tevékenység hibáiból bekövetkező események (tűz, robbanás, gázömlés, egyéb ipari katasztrófa, stb.) is okozhatnak kárt, illetve Veszélyeztethetik az ott tartózkodó személyek életét, testi épségét, egészségét. Az objektumvédelem egyik feladata, hogy ezeket is megelőzze, elhárítsa, vagy káros hatásait mérsékelje, enyhítse.

A megbízót a felesleges károsodástól megvédő intézkedések is általában a személy- és vagyonőr feladatát képezik. Ide tartoznak pl. a takarékosági, valamint a pazarlást megszüntető intézkedések.

Az objektumban folyó tevékenységet elősegítő nem közvetlenül vagyonvédelmi feladatok közé tartoznak a munkavédelmi, tűzvédelmi, polgári védelmi stb. feladatok, amelyek elvégzésével is rendszerint az objektumvédelmet ellátó szervezetet bízzák meg.

**Vagyonvédelmi szempontból az objektumvédelem az objektum** elleni támadások, illetve az egyéb károsító események megelőzésével, elhárításával, káros következményeinek enyhítésével, továbbá a védelmi szervezet feladatkörébe utalt egyéb feladatok ellátásával, az objektumban megtestesülő vagyoni érték, az ott tartózkodó személyek életének, testi épségének, egészségének megóvása, valamint az ott folytatott tevékenység zavartalanságának biztosítása.

### **Az objektumok csoportosítása**

Az objektumokat a védelem szempontjából több elv szerint lehet csoportosítani. A csoportosítási szempontok mindig az egész objektumot veszik figyelembe.

### **Az állami védelem szempontjából:**

- Kiemelt objektumok: melyek védelméről az állam gondoskodik. Ide tartoznak általában a fegyveres erők, rendvédelmi szervek meghatározott objektumai, a rendőrség által őrzött objektumok, és azok, amelyeknél fegyveres biztonsági őrség alkalmazása állami rendelkezés alapján kötelező.
- Egyéb objektumok: Ezen objektumok vonatkozásában a vagyonőrök csak korlátozott, kiegészítő jellegű feladatokat látnak el, amelyet az őrzést ellátó szervezet határoz meg részükre és felügyeli annak elvégzését.



### **Veszélyeztetettségük szerint lehetnek:**

- kiemelten veszélyeztetett,
- erősen veszélyeztetett,
- veszélyeztetett,
- kevésbé veszélyeztetett objektumok

A veszélyeztetettség mértékét több tényező együttes értékelése alapján lehet eldönteni. A nem veszélyeztetett objektumok a téma szempontjából érdektelenek, hiszen oda védelem sem szükséges.

### **Be- és kiléptetés szerint lehetnek.**

- zárt objektumok, ahová csak meghatározott személyek léphetnek be,
- részben zárt objektumok, ahol az objektum egyes részeibe bárki beléphet, míg más részeibe csak meghatározott személyek (ez az általános)
- nyitott objektum esetében bárki bárhová beléphet az objektum területén.

### **Tevékenység jellege szerint lehetnek:**

- középületek, közhivatalok,
- pénzüzetek,
- egészségügyi intézmények, kórházak,
- oktatási intézmények, kollégiumok,
- múzeumok,
- kulturális célú létesítmények,
- ipari létesítmények,
- kereskedelmi létesítmények, bevásárló központok,
- közlekedési, hírközlési létesítmények,
- kommunális létesítmények,
- szállodák,
- repülőterek,
- egyéb objektumok.

### **A komplex védelem meghatározása**

A vagyonvédelmi tevékenység során folyamatosan figyelemmel kell kísérni a létesítmények, őrzött területek, szállítmányok biztonságát befolyásoló tényezőket, és erre figyelemmel lehet megteremteni, kialakítani az optimális biztonságot.

Az őrzés-védelem klasszikus eszköze az élőerős és a mechanikai védelem, amelyek a technikai fejlődés során kiegészültek az elektronikus védelemmel. Az utóbbi két passzív védelmi eszköz hatékonysága ugyan nagy fontossággal bír, azonban csak kiegészítheti az aktív védelmet, az emberi tevékenységet, és ezzel optimális biztonságot teremt.

### **Tehát az optimális biztonság elemei:**

- személyi védelem, azaz élőerős őrzés (őrség, stb.),
- fizikai védelem (mechanikai rendszerek),
- elektronikai jelzőrendszer (érzékelők, jelzők).

Hatékony védelmet mindhárom elem megfelelő arányú, komplex alkalmazása nyújt.

## 27. BELÉPTETŐ RENDSZEREK

Mindjárt az elején fontos leszögezni, hogy a beléptető rendszerek alkalmazásának elengedhetetlen feltétele az élőerő.

Az őr munkáját különböző eszközök segíthetik ugyan, de ki nem váltják azt. A beléptetést végző eszközöket rendszerint ki akarják iktatni, ki akarják kerülni, meg akarják rongálni, stb. és ilyen esetekben az őrnek kell intézkednie.

A beléptető rendszerek közé tartoznak a be- és kiléptetés szempontjából az

- Ajtók
- Kapuk
- Zárak
- az ajtókat vagy kapukat helyettesítő rácsok
- az ún. forgók, stb.

Idetartoznak még az elektronikusan vezényelt kártyával, arcképpel, személyi kóddal, vagy egyéb személyfelismerésre alkalmas módszerrel működő rendszerek, illetve a tevékenységet segítő televíziós vagy videotechnikai eszközök is.

A beléptető rendszerek alkalmazásánál fontos szabály, hogy a belépés megtiltható, a kilépés viszont csak akkor, ha bűncselekmény elkövetésén tetten értük a kilépni szándékozót, egyéb esetben nem tartható vissza!

Tilos kikényszeríteni azt, hogy az intézkedésnek az érkező alávesse magát. Evégből tilos még a testi kényszer alkalmazása is! Ha valaki nem felel meg a beléptetés feltételeinek, úgy csak a belépés tiltható meg, a szabad eltávozás nem.

Az a személy, aki mást intézkedések eltűrésére kényszerít, vagy a szabad eltávozást megakadályozza, bűncselekményt követ el!

## 28. A RENDEZVÉNYBIZTOSÍTÁS LÉNYEGE, KÖVETELMÉNYEI ÉS SAJÁTOS JELLEMZŐI

A Magyar Értelmező Kéziszótár meghatározása szerint a rendezvény szervezett, közösségen belül rendezett (szórakoztató jellegű) összefüggés. Ennek egy része a rendezvényszervezés maga, valamint ennek biztosítása. Ez utóbbihoz tartozik az előkészítési,- teljesítési, és zárási-érékelési szakasz. Ez alatt kell érteni a kapcsolódó tervező, előkészítő, szervező és megvalósító tevékenységet.

A rendezvénybiztosítás azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek kisebb-nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események zavartalansága, a rendezvényeken résztvevők, személy- és vagyonbiztonsága érdekében kerül alkalmazásra.

A rendezvénybiztosítás céljai közé tartozik a rendezvény zavartalanságának biztonsága, a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása, a rendbontást előidéző személyek kiszűrése, kiemelése, az illetéktelen személyek távoltartása, a rendezvényen megjelenő „szereplők-fellépők” testi épségének biztosítása.

### **A rendezvény biztosításrendeltetései az alábbiak:**

- az esetleges veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, diszkrét és kulturált kezelése,
- a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása,
- a rendbontást előidézők kiszűrése, és a rendőri szervekkel együttműködve ezen személyek kiemelése,
- a nem kívánatos személyek, a tiltott tárgyak, közbiztonságra veszélyes eszközök bejutásának megakadályozása, egyáltalán a részvételi jogosultság ellenőrzése
- az illetéktelenek eltávolítása
- a közterület, a természet és a környezet megóvása
- a be- és kivezető utak biztosítása, a parkolás segítése
- veszély esetén közreműködés a kiürítésben
- az érdeklődők, érintettek tájékoztatása a vonatkozó szabályokról.

A rendezvényeknek több fajtája is lehet, ezért különböző szituációk fordulhatnak elő.

### **A rendezvények számos szempont szerint csoportosíthatók:**

#### ***A rendezvény hatóköre szerint:***

- világrendezvény (pl. olimpia, foci VB)
- kontinenst érintő rendezvény (pl. foci EB)
- nemzetközi rendezvény több ország részvételével
- országos rendezvény
- regionális rendezvény
- kistérségi rendezvény
- városi vagy helyi rendezvény

#### ***Helyszín jellege szerint:***

- nyitott rendezvény
- zárt rendezvény

#### ***Megrendezés gyakorisága szerint:***

- egyszeri rendezvény

- rendszeres rendezvény

***Gazdasági cél szerint:***

- profitorientált rendezvény
- non-profit rendezvény

***A rendezvény jellege szerint:***

- művészeti rendezvény
- sportrendezvény
- politikai rendezvény
- kulturális rendezvény,
- fogadások
- tárgyalások
- tudományos konferenciák stb.

***Rendezvény célja szerint:***

- hagyományteremtő rendezvény
- hagyományőrző rendezvény
- imázs teremtő rendezvény
- imázs erősítő rendezvény
- szórakoztató rendezvény
- közösség erősítő, építő rendezvény
- oktató, ismeret közvetítő rendezvény
- profitszerző rendezvény

A fentiek közül kettőt kiemelve.

- zenés-szórakoztató
- sportrendezvény.

Elvileg azonos dologról van szó, de tartalmilag mégis van köztük bizonyos eltérés, még a biztonsági személyek jogait, kötelezettségeit, lehetőségeit is.

**Rendezvényhez szükséges biztonsági terv, leírtak alkalmazása**

***Sportrendezvény biztonsági tervének tartalmaznia kell:***

- a sportrendezvény megnevezését, helyét, időpontját és időtartamát, a rendező szerv, rendező megnevezését, képviselőinek nevét és címét, továbbá a rendezvény helyszínének leírását és vázlatrajzát;
- a jegyértékesítés módját, a kiadható belépőjegyek szektoronkénti számát, a jegyek vásárlásához (elosztásához) kapcsolódó esetleges korlátozásokat;
- a sportrendezvény helyszínére való belépés és eltávozás rendjét;
- a közönségnek - különösen a fogyatékos nézőknek - a sportrendezvény helyszínén történő elhelyezésére, az elhelyezés esetleges megváltoztatására vonatkozó előírásokat;
- a sportrendezvényre be nem vihető tárgyak körét, a tárgyak őrzésének helyét és az őrzés módját, azokat a magatartásokat, amelyek tanúsítója a sportrendezvényről eltávolítható, vagy akinek a belépése megtagadható;
- a sportrendezvényen való részvétel feltételei, a részvételre vonatkozó korlátozások, továbbá a sportrendezvény belső rendjére vonatkozó szabályok nyilvánosságra hozatalának módját;

- a rendezésben közreműködők nevét, létszámát, tevékenységük szabályait, a sportrendezvény biztonsága érdekében a rendező szerv, rendező által alkalmazni kívánt technikai-védelmi berendezéseket, azok alkalmazási módjának leírását;
- a sportrendezvény helyszínének baleset, elemi csapás, tömeges rendbontás esetére vonatkozó írásbeli kiürítési, menekítési tervét, figyelemmel a fogyatékos személyek menekítésének biztosítására;
- a rendezvény környezetében található közlekedési csomópontok vázlatrajzát;
- a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét a mérkőzés idejére, valamint a mérkőzést megelőző és az azt követő időtartamra vonatkozóan;
- a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó mérkőzés esetén a vendégcsapat szurkolóinak kísérését végrehajtó a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét;
- a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó mérkőzésekre utazó sportszervezet vagy annak biztonsági felelősséggel folytatott egyeztetés eredményét, valamint a rendezésben közreműködők igénybevételeének módját, a vendégrendezők felhatalmazását és feladatai ellátásának rendjét;
- a sportrendezvény megszakítására, felfüggesztésére és befejezetté nyilvánítására vonatkozó sportszakmai eljárásokat;
- a média-akkreditáció módját és működési területük pontos meghatározását.

(Ha a jóváhagyott biztonsági tervben a biztonsági személyzet létszáma a tíz főt eléri, akkor a biztonsági személyzet legalább egy tagja biztonságszervező, legalább három tagja személy- és vagyonőr kell legyen.)

Ehhez hasonló terveket kell készíteni más jellegű rendezvényhez is.

A rendezvénybiztosítás során általában három védelmi kört „rajzolnak” meg.

#### ***A védelmi körök típusai:***

- külső,
- középső,
- belső védelmi kör.

A külső kör magába foglalja a rendezvények helyszínének közvetlen környezetében és a megközelítési útvonalakon megoldandó biztosítási feladatokat, a helyszín külső határának biztosítása, illetéktelen személyek behatolásának megakadályozásának céljából.

Nagy létszámú rendezvény esetén alkalmazhatnak a tömegben a tömeg mögött elhelyezett megfigyelőket, akik folyamatosan tájékoztatják a vezetőt a hangulatról, esetleg a gyanús eseményekről.

### **Rendezvénybiztosító és kommunikációja, reakciói**

Az eddig leírtakból kitűnik, hogy a rendezvénybiztosítás egy olyan komplex feladat, melynek során nagy hangsúly vetül a kommunikációra és a konfliktuskezelésre. Maga a biztosítás – mint ahogy már írtam - nemcsak a rendezvény zavartalan lebonyolításának felügyeletét, hanem az érkező és a rendezvényen tartózkodó vendégek útbaigazítását valamint segítségét is magába foglalja.

Rendkívüli események kapcsán konfliktushelyzeteket kell kezelni, melyeket szinte majdnem csak verbális eszközökkel kell megoldania a személy- és vagyonőrnek. A testi erőszak, a támadáselhárító eszköz alkalmazása, hacsak nem elkerülhetetlen, általában mellőzendő. A rendezvényeken általában felmerülő problémák nem minden esetben az agresszivitásból, hanem a szabályok be nem tartásából, vagy meg nem értéséből adódhatnak. Sokszor előfordul, hogy a személy- és vagyonőr valamint a vendég elbeszél egymás mellett. Ez

adódhat abból, hogy az információátadással megbízott személyzet nem megfelelően tájékoztatja a vendéget.

*Pl.: A Budapest Sportaréna szektorkiosztása első látásra elég bonyolultnak tűnik. Megérkezik a vendég a jegyével, a kapunál érdeklődik hová szól a jegye, melyre nem kap megfelelő választ. Megunja a keresést, leül valahová, ahová később megérkeznek a hely „tulajdonosai”. Ekkor letámadja a legközelebb eső biztonsági őrt, aki esetleg nem tud semmit a történetről, hogy azonnal igazítsa útba. És itt válik fontossá, a munkát végző őr mennyire kommunikatív, és a vendégnek milyen a vérmérséklete. Általában a legtöbb konfliktus a ilyen helyzetből adódik. Mindenképpen fontos, hogy az ilyen szituációkban résztvevő személy- és vagyonőrök rendelkezzenek azokkal a kommunikációs eszközökkel, melyekkel megfelelően tudják kezelni a konfliktusokat. A leghatékonyabb, ha a szolgálati személy által „küldött” kommunikáció magabiztosságot, hozzáértést és nyugodtságot sugall.*

A konfliktuskezelések során a verbális eszközöket – szakkifejezések, szakmai beszédmódok, beszédtechnika, protokollnyelv, idegen nyelv ismerete - lényegre törően, világosan fogalmazva, tagoltan, de udvariasan kell alkalmazni. Tartózkodni kell a túlzott tömönatoktól, mert utasító jelleget ölthet. Utasítani akkor kell, ha a konfliktust nem lehet másképp kezelni.(Pl.: Kérem, azonnal hagyja el az épületet!) Kerülni kell a fenyegető magatartást (mind verbális, mind nem verbális módját), de fel lehet hívni a figyelmet a cselekmény következményeire (szakszavak).

Jelen esetben mind a kommunikáció mind a konfliktuskezelések során igen nagy hangsúlyt kapnak a nem verbális eszközök. Már maga az egyenruha sok emberből visszatetszést vált ki. Előfordulhat, hogy a „támadás” nem magának a személynek, hanem az egyenruhának szól. Van olyan eset is, mikor pont ez vált ki tiszteletet. A ruházat mindig legyen tiszta és rendezett, különben nem veszik komolyan viselőjét.

Nagyon fontos a megfelelő testtartás. Semmiképpen ne legyen támadó, de fontos, a határozottság. Nem szép látvány az unott, „laza” testtartás sem, hiszen az őr „kirakatban” van. Nemcsak magát a személyt, hanem esetleg az egész rendezvényt minősítheti.

Kerülni kell a testi érintkezést, mert ez utalhat támadó szándékra, és sértheti az egyén személyes terét.

Megfelelően használt mimikával sokat segíthetünk. Egy nyugodt arc kifejezés, tekintet segíthet a partner megnyugtatásában, illetve több bizalmat ébreszt az emberekben, mint egy szúrós, ideges, esetleg flegma arc kifejezés. Mindenki szívesebben kér útbaigazítás vagy segítséget egy olyan embertől, akin látszik, hogy érti a dolgát és nem kell tőle tartani.

Fontos kontrollálni az érzelmi viszonyulás kifejezését. Ez főleg a politikai rendezvényeknél igaz. A személy - és vagyonőrnek pártatlannak kell lenni, semmilyen érzelmet nem tükrözhet, Tartózkodnia kell a véleménynyilvánítástól, mert ez igen sok konfliktus forrása lehet.

A különböző kommunikációs eszközök használatakor, különbséget kell tenni, a rendezvény jellege miatt. Egy komolyzenei vagy protokoll rendezvényen elengedhetetlen az elegáns megjelenés (öltöny, kosztüm), a rendezett, ápoltság külső. A kommunikáció egyik axiómája szerint – lehetetlen nem viselkedni – meg kell különböztetni különféle viselkedésformákat, a rendezvény jellegét figyelembe véve. Másképp viselkedik ugyanaz az őr egy sporteseményen és másképp egy kulturális rendezvényen.

### **A rendezvénybiztosítást végző személy- és vagyonőr jogosultságai:**

A rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy jogosult mindazon intézkedések megtételére, amelyekre a személy- és vagyonőr jogosult. A rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy:

A **zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre** belépő személyt a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit

érvényesíteni más módon nem tudja – különösen a **testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében**

- a) csomagja tartalmának bemutatására felszólítani,
- b) rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni,
- c) ennek visszautasítása esetén, a rendezvényen való részvételét megtiltani;
- d) a rendezvény megtartását **akadályozó vagy zavaró**, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt
- e) kilétének igazolására felszólítani,
- f) a rendezvényen való részvételét megtiltani,
- g) távozásra felszólítani,
- h) amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni.

A sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó **sportrendezvényeken** rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt a rendőrség kéréséig **visszatartani**, abban az esetben, ha személyazonosságát a vagyonőr felhívásra nem igazolja.

A sportrendezvényen résztvevő **ruházatának, csomagjainak átvizsgálására** a rendezvény biztosítását végző rendőr és a biztosítást végző rendező szerv alkalmazottja vagy a rendező (személy- és vagyonőr) egyaránt jogosult.

Jóllehet a legtöbb rendezvény lebonyolításában sok a hasonlóság, - ennek ellenére minden egyes rendezvény helyszínt előzetesen "be kell járni", és minden jelentős körülményt fel kell mérni. A tűzvédelmi szempontokat épp úgy figyelembe kell venni, mint a tömeg mozgásának szabályait. Arra különösen oda kell figyelni, hogy ne legyenek a helyszíneken a tömeg mozgását akadályozó szűk keresztmetszetek. Minden rendezvényre kizárólag csak annyi személy léphet be, amely az adott előírások szerint megengedett. Ebben a kérdéskörben nagyon konzekvensen kell eljárni.

A sikeres rendezvénybiztosítás alappillére a rendőrséggel és a szervezőkkel történő korrekt és pontos együttműködés, ahol a feladatok jól elhatároltak, a felelősség kérdése és annak mértéke egyértelműen tisztázott.

### **A támadásra alkalmas eszközök felismerése, elvétele**

Amit ellenőrizhetnek adott esetben a személy. és vagyonőrök, azokat két csoportba lehet sorolni, Egyik az a csoport melyet adott rendezvényre bevitele megrendelő által kihirdetett és megtiltott. A másik csoportba vehetőek a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök, melyeket sehová sem lehet bevinni rendezvényre.

### **Melléklet a 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelethez**

A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz:

- a) az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágó éle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágó él méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: íj, számszerű, francia kés, szigonypuska, paritty, csúzli);
- b) a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer);
- c) a láncsal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek;
- d) az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray);

- e) az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat);
- f) az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló).

Gázspray, íj, számszerű, szigonypuska csomagküldő szolgálat, ügynöki tevékenység, házalás és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás útján nem forgalmazható.

Olyan elektromos sokkoló nem gyártható, nem szerezhető meg, nem birtokolható és nem forgalmazható, amely az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2005. június 27-i 1236/2005/EK tanácsi rendelet szerint tiltott eszköznek minősül. Ez a tilalom a Magyar

Honvédségre, a rendvédelmi szervekre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, az Országgyűlési Őrségre, a nemzetbiztonsági szolgálatokra, a Magyarország területén állomásozó fegyveres szervekre és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklására és használatára engedéllyel rendelkező szervekre és személyekre is vonatkozik.

Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában gázspray közterületen, nyilvános helyen – ideértve az ott lévő járművek belső tereit is –, valamint közforgalmú közlekedési eszközön csak tokban, dobozban, zárt tároló eszközben vagy ruházat alá rejtve birtokolható, szállítható

Felmerülhet a kérdés, hogy a közbiztonságra veszélyes eszközök felfedése milyen módon történhet adott helyekre való belépés során? Erre szolgálhatnak a fémdetektorozás, más néven fémkeresőzés, ún. kézi fémdetektor vagy komolyabb fémkereső beléptető kapuk.



## 29. A RENDEZVÉNYBIZTOSÍTÁS FOGALMA, HELYE, SZEREPE A VAYGONVÉDELEMBEN

**Rendezvénynek tekintjük**, amikor az emberek nagyobb csoportja jogszabály által nem tiltott célból, előzetes szervezés alapján, meghatározott helyen megjelenik.

A fogalom pontos értelmezése céljából szükséges az egyes elemek pontos jelentésének fogalmát is meghatározni:

- **„emberek nagyobb csoportja”**: Ha a jelenlévők száma első ránézésre nem állapítható meg. Néhány ember összejövedele, pl. baráti sörözgetésre, családi kirándulásra, stb. a téma szempontjából nem tekinthető rendezvénynek.
- **„jogszabály által nem tiltott célból”**: Jogrendszerünk alapelve, hogy minden olyan tevékenységet lehet folytatni és minden olyan magatartást tanúsítani, amit a jogszabály nem tilt. Tilos pl. rendezvényt szervezni bűncselekmények elkövetésére, a közszemérem megsértésére, valamely vallás vagy népcsoport ellen, stb.
- **„előzetes szervezés alapján”**: Tekintettel arra, hogy a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó rendezvényeket a rendőrségnek be kell jelenteni, amely azok megtartását – a meghatározott törvényi feltételek fennállása esetén - megtilthatja, az előzetes szervezés értelemszerűen feltétel. Az egyéb rendezvények is igényelnek előzetes szervezőmunkát.

A rendezvénybiztosítás szempontjából nem tekintjük rendezvénynek az úgynevezett spontán, szervezés nélküli összejövedeleket.

A rendezvény rendjéért minden esetben a szervező a felelős, a biztosításban részt vevő szervektől vagy szervezetektől függetlenül.

### Rendezvény biztosítása

Azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek a kisebb- nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események megtartásának zavartalansága, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében kerülnek alkalmazásra.

A rendezvények biztonsága azon feltételek és emberi tevékenységek összessége, amelyek biztosítják, hogy a rendezvényeken igénybe vett épületek, helyiségek, technikai eszközök, a résztvevő személyek rendezvények helyszínére bevitt dolgai ne kerüljenek veszélybe, vagy ne szenvedjenek károsodást.

### Rendezvénybiztosítás helye a vagyonvédelemben

Komplex tevékenységet foglal magában, melyben egyszerre vannak jelen - tekintettel a feladat ellátás speciális helyszínére - az egyes személy-és vagyonvédelmi feladatok és eszközök.

### A rendezvénybiztosítás célja

- A rendezvény zavartalanságának biztosítása.
- Rendbontásra irányuló tevékenység megakadályozása.
- Rendbontást előidéző személyek kiszűrése.
- Illetéktelen személyek távoltartása.
- Rendőri szervekkel való együttműködés.

### A rendezvények fajtái és csoportosításuk

## **A rendezvények jellegük szerint lehetnek**

- politikai rendezvények,
- tüntetések, felvonulások,
- tudományos,
- sport,
- kulturális,
- szórakozást biztosító,
- vallási,
- vállalati, intézményi,
- gazdasági rendezvények (kiállítások, vásár)
- katonai rendezvények,
- egyéb rendezvény.

Más és más jellegű biztosítást igényelnek a különböző rendezvények. Egy tudományos ülést legfeljebb csak a külső rendzavarás ellen kell biztosítani, mivel nagyon csekély a valószínűsége, hogy a résztvevők rendzavarást fognak elkövetni. Ugyanez nem mondható el egy futballmérkőzés nézőiről, különösen az úgynevezett „kemény mag”-ról.

## **Rendezvények csoportosítása**

A rendezvények több szempont szerint csoportosíthatók. Az alábbiakban csak néhány fontosabb szempontot ismertetünk. A csoportosítási szempontok közül legfontosabb a gyülekezési jogról szóló törvény és a rendőrségi biztosítás, mert döntően meghatározzák a biztosítással kapcsolatos feladatokat.

### **A gyülekezési jogról szóló törvény szerint lehetnek:**

- a törvény hatálya alá tartozó rendezvények,
- a törvény hatálya alá nem tartozó rendezvények

A törvény hatálya alá tartoznak meghatározott békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják. Annak is nagy jelentősége van annak, hogy a rendezvényt közterületen, vagy nem közterületen tartják. A közterületen (Mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető terület, út, utca, tér.) tartott rendezvényt megtartásának tervezett időpontja előtt három nappal be kell jelenteni az illetékes rendőri szervnek. A rendőrség a törvényben meghatározott okok miatt, az abban szabályozott eljárás keretében a rendezvényt megtilthatja. A határozat bíróság előtt megtámadható, tehát a végső tilalmat ez esetben a bíróság határozata jelenti.

Felvetődhet az a kérdés, hogy a betiltott rendezvény biztosítását el lehet-e vállalni. A törvény erre vonatkozólag semmiféle tiltást nem tartalmaz. A rend fenntartását, a rendzavaró cselekmények megakadályozását természetesen ebben az esetben is biztosítani kell. A biztosításban résztvevőket azonban szigorúan utasítani kell, hogy a rendőrségnek a rendezvény feloszlatására tett felszólítását követően a rendezvény helyszínét azonnal el kell hagyniuk, a további rend fenntartása már a rendőrség feladata. Ezt a körülményt az ilyen rendezvény szervezőjével a biztosítás ellátása előtt közölni kell, és ezt pontosan rögzíteni a polgári jogi szerződésben.

A nem közterületen tartott rendezvényre a bejelentési kötelezettség nem vonatkozik. Amennyiben azonban a törvényben meghatározott okok miatt a rendőrség mégis annak feloszlatását rendeli el, a rendezvény biztosításában részt vevőnek az előző pont szerint kell eljárnia.

A rendezvények többsége **nem tartozik a gyülekezési törvény hatálya alá**, ezek:

- az országgyűlési képviselők, az önkormányzati képviselők és polgármesterek választásával összefüggő gyűlések, valamint a képviselői, önkormányzati képviselői, polgármesteri beszámoló gyűlések;
- a törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek területén szervezett vallási szertartások, rendezvények, körmenetek;
- a kulturális és sportrendezvények (a sportrendezvényekre külön törvény vonatkozik);
- a családi eseményekkel kapcsolatos rendezvények.

A rendőrség – felkérésre - ilyen rendezvények biztosításában is részt vehet, illetve a törvényben meghatározott esetekben az ilyen rendezvényt is feloszlathatja. A rendezvénybiztosítás előtt rendkívül fontos tisztázni a rendőri biztosítás kérdését, ugyanis a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényen a személy- és vagyonvédelmi tevékenység csak a rendezvény biztosítását végző rendőri szerv által meghatározott szabályok betartásával végezhető. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá nem tartozó rendezvényeken – ha azokat a rendőrség bármely okból biztosítja - a rendőrség által meghatározott szabályok az irányadók. A rendőrség ilyen esetekben ugyanis hatóságként jár el, a biztonsági őr pedig a vagyonvédelmi törvény szerint a hatóság eljárását nem akadályozhatja. Ezekben az esetekben tehát a rendezvényt biztosító vállalkozó és alkalmazottai a rendőrség tevékenységét figyelembe véve, azt nem sértve végezhetik feladatukat. A rend teljes körű biztosításáért a rendőrség felelős.

Amennyiben a rendezvényt a rendőrség nem biztosítja, a polgári jogi szerződés keretei között a vállalkozó a felelős a rendezvény rendjének fenntartásáért, természetesen nem érintve a rendezvény szervezőjének az elsődleges felelősségét. A szervező ugyanis azért is felelős, hogy megfelelő szervezetet bízott-e meg a biztosítással.

## 30. SZÁLLÍTMÁNYOK KÍSÉRÉSE ÉS A JÁRÓRSZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁNAK SZABÁLYAI

### **Szállítmányok csoportosítása**

*Minőségük szerint:*

- veszélyes
- kevésbé veszélyes
- nem veszélyes, de nagy értékű anyagok, továbbá nagy kiterjedésű anyagok.

*Halmazállapotuk szerint:*

- szilárd
- cseppfolyós
- gáznemű anyagok

*A szállítás történhet:*

- közúton
- vasúton
- vízi
- légi úton

A szállítmány védelmét befolyásoló tényező

- valós
- elemzett
- kockázati szint (kockázati pontok elhelyezkedése, sűrűsége)

Ezeknek kell meghatározni a védelem felépítését, mértékét és módszerét.

### **Szállítmánykísérés tervezése:**

- honnan, hova, milyen tartalmú szállítmányt kell eljuttatni
- milyen jellegű,- minőségű szállítóeszközzel (biztosított, jó műszaki állapotú, segélykérővel felszerelt)
- milyen a csomagolása
- kitől, hogyan vesszük át a szállítandó anyagot
- mi az útvonal, ki intézi az útvonalengedélyt
- mi veszélyeztetheti a szállítmányt, honnan

### **Pénz és értékkísérés sajátosságai:**

Ellentétben a pénz,- értékszállítással, itt a mozgatott vagyon, érték nem kerül ki a megbízó kezéből, a személy,- és vagyonőr csak biztosítja az érintettet, továbbá az értéket, azaz biztosítási jellegű tevékenységet végez. Csak akkor avatkozik be, ha támadás érné a védendő szállítmányt, illetve az ezt vivő alkalmazottat. Az előbbiekből kiderül az, hogy az ilyen jellegű megbízatást teljesítő személy- és vagyonőrnek gyors helyzetfelismerésre és reakcióra van szüksége.

### **Szituációk előfordulása:**

- a biztosított személyt illetve az értéket külső fizikai támadás éri
- ez a támadás leginkább a biztosított személy ellen irányul csupán
- a megbízott felügyelete alatt lévő érték kerül veszélybe
- a jogos védelem esete fennáll.

Az előbbiekből látszik, hogy a pénz,- érték kísérést végző személy pillanatok alatt olyan helyzetbe kerülhet, amelyben villámgyors helyzetfelmérésre és célirányos reakcióra kényszerül.

### **A kísérés történhet:**

- gyalogosan
- tömegközlekedési eszközön
- taxin
- bármilyen más járművön
- speciális eszközön.

A kísérők száma lehet egy,- vagy több fő.

A kísérő feladatokat úgy is megkülönböztethetjük, hogy egy,- több mozzanatos és összetett kísérés.

- egy feladat egy célállomás
- egy feladat több célállomás
- több feladat több célállomással

Megjegyzendő, hogy a pénz,- és érték kísérés gyakran párosul személyvédelemmel is, hisz védeni kell adott esetben azt a személyt, akinél a pénz,- avagy az érték van, amit kísér a megbízott.

Megvalósulásánál a kísérő lehet fegyvertelen, eszközzel rendelkező, szolgálati kutyával megerősített és fegyveres.

A kíséresi feladatban megkülönböztethető egy,- több mozzanatos és összetett kísérés.(a feladat és a célállomás alapján)

### **A gyalogosszállítás mozgási formái, módszerei:**

- soros
- követő
- kombinált biztosítással

### **Gyalogos változat esetén a szállító mindig a belső oldalon haladjon:**

- elől - hátul
- csak hátul
- elől - hátul - oldalt

### **Kiemelten fontos teendők pénz,- és értékkísérés:**

- a feladat és útvonal egyeztetése
- a feltételek tisztázása
- a pénzt,- értéket vivő eligazítása különféle lehetséges kritikus helyzetekre vonatkozóan
- a folyamatos kapcsolat megszervezése, fenntartása
- gyors helyzetfelismerés és célszerű lépések megtétele támadás esetén.

### **A feladatot ellátó személy jogosult felhívni**

- a szállítást jogtalanul akadályozó, illetve az őrzött vagy szállított érték biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására,
- a tevékenységét akadályozó, veszélyeztető magatartásának abbahagyására.

### **A pénz,- és értékszállítás szakaszai:**

- a pénz,- érték átvétele (tételes-címlet szerinti és sommás átvétel)

- a berakodás végrehajtása
- a szállítás teljesítése
- kirakodás végrehajtása
- pénz,- vagy érték átadása. A modern pénz,- értékszállítás

A pénz,- és értékszállítás elleni támadások kétfélék lehetnek. Spontánok és un. előre kiterveltek.

**A támadások szempontjából legkritikusabb helyek;**

- az érték ki,- berakodása
- elhagyatott hely
- csapdászituáció
- műszaki hiba.

**Reagálás ilyen esetben:**

- menekülés
- kitérés-kitörés
- arányos védekezés. (az emberi élet prioritása!)

**Pénz,- és értékszállítás páncélautóval**

A páncélautó lényegében egy mozgó trezor, amelynek az ajtaja az utcára nyílik. Ilyen változatnál a védelem többféle, mechanikai, elektronikai és egyben élőerős, hisz a személyzet a védendő értékkel van összezárva.

Speciális jellegére tekintettel ritkán, de elvileg előfordulhatnak még a vasúti,- közúti,- vízi,- és légi járművek illetve szállítmányaik kísérése.

## 31. RECEPCIÓS ÉS BOLTI SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁNAK SZABÁLYAI

### **A recepciós szolgálat lehetséges feladatai:**

- a megrendelő területére történő be,- és kilépések (megrendelők, ügyfelek, látogatók, dolgozók) jogosságának ellenőrzése a megbízó által meghatározott körben
- az érkező – nem itt dolgozó – eligazítása, esetleg kísérése, akihez jött annak előzetes tájékoztatása, a fogadaskészség egyeztetése
- ittas,- bódult állapotban vagy nem az előírt időben érkezők, továbbá egyéb illetéktelen személyek belépésének megakadályozása
- figyelemfelhívás a legfontosabb belső előírásokra, tiltásokra vonatkozóan
- előzetes intézkedések megtétele események, rendkívüli események bekövetkezése esetén, a vonatkozó terveknek, leírásoknak megfelelően
- a rendelkezésére álló technikai eszközök, műszaki,- őrzés-védelmi berendezések kezelése
- az objektumból távozó dolgozók,- valamint a ki-beléptető rendszer használatának, igénybevételének figyelemmel kísérése
- folyamatos kapcsolattartás, együttműködés a védett objektum területén szolgálatot teljesítő kollégákkal, a szakmai felettséssel
- az előírt nyilvántartások naprakész vezetése, dokumentálások pontos elvégzése
- a mennyiben a kapu előtt, vagy annak közelében nemkívánatos eseményt tapasztal, akkor azt jelenti szakmai felettségének/megbízójának és adott esetben – annak utasítása szerint - lezárja a személybejárat
- adott esetben a védett terület határainak szükség szerinti lejárása.

### **A bolti szolgálat lehetséges feladatai:**

- a boltba belépők – különösen a gyanúsán viselkedők - figyelemmel kísérése
- figyelemfelhívás a vásárlói kosár és más szabályok betartására, a vonatkozó vásárlói tiltásokra (adott esetben kizárás ennek lehetőségétől)
- az üzlet rendjének fenntartása, vagyonának őrzése, védelme
- a lehetséges segítség megadása az üzlet dolgozói és a vásárlók részére
- ittas,- bódult állapotban vagy nem az előírt időben érkezők, továbbá egyéb illetéktelen személyek belépésének megakadályozása
- figyelemfelhívás a legfontosabb belső előírásokra, tiltásokra vonatkozóan
- együttműködés, folyamatos kapcsolattartás más szolgálati személyekkel, felettséssel, a kamera megfigyelővel valamint a pénztárosokkal
- beavatkozás a pénztár vonalán túllépő személy általi jelzés észlelésekor
- beavatkozás lopás tettenérésekor
- az intézkedés alá vont elkülönítő helyiségbe kísérése, a csomag, - ruházat átellenőrzése más illetékesek jelenlétében
- a hatóság értesítése
- az előírt nyilvántartások naprakész vezetése, dokumentálások pontos elvégzése
- előzetes intézkedések megtétele események, rendkívüli események bekövetkezése esetén, a vonatkozó terveknek, leírásoknak megfelelően
- a rendelkezésére álló technikai eszközök, műszaki,- őrzés-védelmi berendezések kezelése
- az objektumból távozó dolgozók,- valamint a ki-beléptető rendszer használatának, igénybevételének figyelemmel kísérése.

A közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a Személy és vagyonőr – jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon – köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni a közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során meghatározott intézkedésekről, azok lehetőségéről.

- a területre bevenni tilos tárgyakról, azok jellegéről;
- arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak (térfigyelés);
- az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről;
- a Személy és vagyonőr intézkedései által okozott jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról.

Az intézkedések végrehajtása során a személy- és vagyonőrnek biztosítani kell, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magántitkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvja.

Ha a megbízó meghatározott dolgoknak, a közterületnek nem minősülő létesítményébe, területére, illetve zárt területen vagy helyen tartott rendezvényére való bevitelét megtiltja, biztosítani kell e dolgok biztonságos és harmadik személytől elzárt tárolását.

### **Bolti vagyon védelmét szolgáló gépek, felszerelések**

- Hagyományos megoldások a következők
- tükrök
- forgókereszttel ellátott bejáratok
- zárható vitrinek
- videokamerák
- riasztóberendezések
- csomagmegőrzők felállítása, ahova vásárló beteheti a táskáját
- és nem utolsósorban a személy- és vagyonőri szolgálat.

### **Elektronikus áruvédelmi eszközök alapvető elemei**

- Az árun elhelyezett elektronikus címkék vagy markerek,
- A jelzőcímkéket, illetve markereket hatástalanító, illetve eltávolító eszközök (deaktiválók)
- A nem hatástalanított jelzőcímkét a kijáratnál érzékelő detektorok. A biztonsági címkék lehetnek:
- Egyszer használatos öntapadó címkék, amelyek parányi áramkört tartalmaznak, és a pénztárnál hatástalanítják
- Többször felhasználható markerek, amelyeket különleges zárszerkezettel rögzítenek az árura, és fizetéskor a pénztárnál távolítják el egy erre szolgáló eszközzel.

Amennyiben a biztonsági címkét nem hatástalanítják a pénztárnál, azokat a kijáratnál elhelyezett detektorok érzékelik, és általában hang és fényjelzéssel hívják fel erre a bolti személyzet figyelmét.



Az elektronikus áruvédelmi rendszereknél még egyszerűbb és gyorsabb megoldás az integrált áruvédelemi rendszer kialakítása. Ilyenkor a vonalkódot tartalmazó árucímkék egyben biztonsági címkék is. A pénztárnál a vonalkód-leolvasással egyidejűleg megtörténik a biztonsági címke hatástalanítása is. A biztonsági címkéket elhelyezhetik már a gyártók a termékeken, vagy árukihelyezés előtt a kereskedők végzik el ezt a feladatot.

### **Fellépés tettenéréskor**

- Amennyiben a bolti dolgozó észleli egy személy eltulajdonítási szándékát, ez önmagában még nem elég a lopás elleni intézkedésre
- A gyanúsított személlyel szemben csak akkor lehet fellépni, ha már a pénztárvonalat elhagyta, és nem vagy csak részben fizette ki az áru ellenértékét.
- A pénztártól már távozott személyt – ha gyanú merült fel arra, hogy eltulajdonított árut/árakat nem fizette ki – még az üzletterben tartózkodása alatt határozottan, udvariasan
  - olyan módon és helyen, hogy az a többi vásárló körében ne keltsen feltűnést – fel kell kérni arra, hogy járuljon hozzá ellenőrzéséhez a helyzet tisztázása érdekében. Ha a pénztárnál fizetés is történt, úgy a vásárlási blokk alapján (irodában, vagy raktárban).
- Amennyiben az ellenőrzéstől elzárkózik, közölni kell vele, hogy ebben az esetben rendőr hívására kényszerülnek és annak kiérkezéséig ne hagyja el az üzletet.
- Figyelmeztetni kell, hogy magatartását többen is figyelemmel kísérték.
- Tilos a tetten ért személyt
  - Testi vagy ruházati motozásnak alávetni
  - Nyilvános helyen (pl. a vevőtérben) a szabálysértő magatartására nézve sértő, fenyegető, becsmérlő kifejezéseket tenni, kioktatni.
  - Fizikai kényszerítő körülményeket alkalmazni, személyes szabadságában korlátozni.
- El kell kerülni a vásárlók szűrőpróbaszerű – alapos gyanú nélküli – közvetlen ellenőrzését.

### **Az elkészítendő jegyzőkönyv tartalma**

- Az esemény körülményeinek pontos, részletes leírása az időpontok (helyszín, hely, cselekmény, dátum, óra, perc) megjelölésével.
- Az eltulajdonított áru beazonosítható megnevezése (márkanév, cikkszám, gyártó neve, stb.)
- Az eltulajdonított áru mennyiségének és értékének pontos megjelölése.
- Az eltulajdonított áru fogyasztói árának feltüntetése.
- A tanúk adatainak feltüntetése, nyilatkozatuk arra vonatkozóan, hogy –feljelentés esetén – a hatóság előtt is megjelennek tanúként.
- A lopással gyanúsított személy részletes adatainak feltüntetése.

A jegyzőkönyv legalább 3 példányban készüljön

- 1 példány a hatóságé
- 1 példány az üzletben marad
- 1 példány a gyanúsítotté.

## 32. A JÁRŐRSZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

A járőrszolgálat a vagyonvédelem egyik alapvető formája. A járőrszolgálat során egy vagy több személy- és vagyonőr együttesen, előre meghatározott menetvonalon, körzetben vagy területen hajtja végre tevékenységét, végzi a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és adott esetben az elkövetők elfogását.

A járőrszolgálat hatékony alkalmazásának eredményeként, jelentős mértékben javulhat a vagyonvédelem eredményessége, különösen akkor, ha ez technikai eszközökkel, berendezésekkel is alátámasztott. Ilyen szolgálati formával láthatják el a megbízatásukat az érintett személy- és vagyonőrök különféle objektumon - így gyárak, telephelyek, portaszolgálatok, ipari parkok, logisztikai bázisok, lakótelepek, lakóparkok – belül, de kivételes esetben ezeken kívül is.

### A járőrszolgálat célja

A védett objektum és vagyontárgyainak a védelme. Nem csak a bűnözők helyszínen való elfogása a dolguk, hanem tényleges betörés esetén a járőrszolgálat megzavarhatja az elkövetőt, illetve biztosítja az ügyfél megérkezéséig a helyszínt, pl. megakadályozandó, hogy teljesen kipakolják a lakást vagy hosszasan kutassanak. (A biztosítók is akkor fizetnek kártérítést, ha nincs órákig vagy napokig tárva-nyitva az objektum egy betörési kísérlet miatt.) Segíthetnek abban is, hogy a kiérkezéskor a környékről elmenekülő tettesről részletes leírást adnak a gyors felderítéshez. Szintén segítség az, ha az ügyféllel együtt vizsgálják meg a betörési kísérlet vagy betörés helyszínét, hiszen biztonságérzetet nyújthatnak, amikor a riasztás után be kell menni az objektumba.

### A járőrszolgálat lehetséges alkalmazási variációi

A csoportosítása történhet:

- célja
  - helye
  - időszaka
  - rendelkezésre álló eszköz jellege alapján.
- 
- Külön kell venni a védett objektumon belüli hagyományos járőrszolgálatot, a készenléti (kivonuló),- továbbá bizonyos anyagokat, eszközöket kísérő, szállító járőröktől. Más-más ezek rendeltetése.
  - Ami a járőrszolgálat ellátásának helyét illeti, ez történhet leginkább a védett objektumon belül, de ezen kívül is. A járőrözés történhet belső és külső területeken. A külső járőrözések során a szolgálat feladata az esetleges behatolások feltárása, illetve az épületek külső nyílászáróinak ellenőrzése, szükség esetén haladéktalan intézkedés megtétele. Belső járőrözés esetén szintén feladata a szolgálatnak a káresemények feltárása, a nyílászárók állapotának, meglétének ellenőrzése.
  - Az időszaknál beszélhetünk a nap egy részéről, avagy a teljes huszonnégy órájáról. Ilyen szolgálati forma alkalmazására leginkább munkaidő után van igény. A legtöbb objektumban viszont igény van a munkaidő alatti és a munkaidő utáni járőrszolgálatra is.
  - Ami a rendelkezésre álló technikai eszközöket, berendezéseket illeti széles a lehetőségek köre. Nyilvánvalóan lehet gyalogos a járőr, de gépjárművel megerősített is. Ha az utóbbi áll fenn, akkor lehet, hogy GPS műholdas követőrendszerrel van felszerelve. Ennek a korszerű technikának a segítségével a diszpécserközpont vezetője egy monitoron látható térképen állandóan szemmel kísérheti járművek pillanatnyi hollétét.

A járőrszolgálat vonatkozásában a konkrét feladattól,- tevékenység jellegétől függően beszélhetünk ellenőrző,- összekötő,- biztonsági,- megerősítő,- és általános feladatú járőrökről.

### **Járőrtevékenységről általában**

Ez a szolgálati forma nagyon jól alkalmazható nagy területen, szétszórtan elhelyezkedő létesítmények őrzése során. A járőrtevékenység végrehajtása lehet: folyamatos, rendszeresen ismétlődő és esetenkénti!

A végrehajtását egy illetve kettő személy végezheti, de az éjszakai órákban, rossz látási viszonyok között és meghatározott terep körülmények között minimálisan ketten teljesíthetik a szolgálati formát. A járőrtevékenység során az időjárásnak megfelelő szolgálati öltözetet kell viselni.

A konkrét feladatokat őrutasításban kell meghatározni és a teljesítésüket jelenteni. A meghatározott járőr útiránytól eltérni csak rendkívüli esemény észlelése esetén vagy erre való reagálás során lehet. Az útirányokba fellelhető ellenőrzési pontokat érinteni kell és a megfelelő nyugtázást is végre kell hajtani.

Amennyiben a megbízó szakemberei folyamatosan jelen vannak a létesítményben, úgy lehetséges úgy szabályozni, hogy a járőrözés megkezdését és a befejezését is számukra jelenteni kell.

A járőrözés során tapasztalt rendkívüli eseményeket észlelésüket követően azonnal kell jelenteni. Önálló járőrszolgálat esetén a váltás vezetője köteles a szükséges intézkedéseket megtenni és a meghatározott személyek értesítését elvégezni.

A jelentés rendje eltérő lehet. Lehet a vagyonvédelmi vállalkozás ügyeletének, a megbízó által működtetett diszpécserszolgálatnak, a megbízó által megnevezett személynek, a rendőrségnek, tűzoltóságának, stb. jelenteni. A jelentés elsődlegességét maga az esemény határozza meg. Pl. tűz esetén a tűzoltósághoz történő bejelentés után lehet értesíteni a meghatározott személyeket. A járőrözés során, sok helyen alkalmaznak ellenőrző berendezéseket, melyeknél a járőrözést végző személynek meghatározott időközökben jeleznie kell az elhaladását. („csekkoló pont”) Ahol nincs ilyen berendezés, de van beléptető rendszer, ott ezt a rendszert is lehet használni a járőröknek. A kártyájuk segítségével jelzik a rendszernek az elhaladásuk időpontjait.

A járőri tevékenység végrehajtása során a szükséges azonnali intézkedéseket meg kell tenni, melyek többek közt lehetnek:

- jogtalan benntartózkodó eltávolítása (tatása);
- létesítményt ért behatolás, támadás elhárítása, a tevékenység folytatásának megakadályozása;
- a létesítmény külső falfelület sérülései, nyitott nyílászárók észlelése esetén azonnali értesítések és a szükséges intézkedések megtétele a további kár megelőzésére (pl. ablakok bezárása, ajtók lezárása, stb.);
- kerítések sérülései esetén a helyszín biztosítása, kutatás megszervezése;
- tűz,- vagy robbanás.

A folyamatos végrehajtás általában olyan létesítmények esetében szükséges, ahol nem működnek technikai berendezések, nagy a védendő érték, fontos üzleti információk halmozódnak fel, a terület és a terepviszonyok ezt indokoltá teszik és nem utolsó sorban, amelyet a megbízói szabályozás ilyen létesítmények közé sorolja. A rendszeres járőrözés időköze általában egy és két óra.

Esetenkénti járőrözési feladatot főleg nagyobb területi egységnél vagy egyes eseményekre való reagálásként alkalmaznak.

A járőrözési tevékenység során fontos a folyamatos kapcsolattartás a járőr és az irányítója között. Ezért rádiókapcsolatot folyamatosan kell fenntartani. A mobil telefon ebben az esetben nem alkalmas az információ gyors továbbítására.

## **Épületen belüli járőrözés**

Ilyen helyen történő járőrözés során az elsődleges cél az épületen belüli területekre meghatározott biztonsági előírások betartásának ellenőrzése. A megbízó vonatkozó belsőszabályozása alapján a létesítményben való benntartózkodás feltétele lehet a munkáltatói kártya látható helyen történő viselete. A létesítményben tartózkodókat, akik nem viselnek kártyát udvariasan, határozottan fel kell szólítani a kártya bemutatására és fel kell hívni a figyelmet viselésére. Amennyiben ezzel pillanatnyilag nem rendelkezik ennek tulajdonosa, úgy vissza kell kísérni a munkahelyének megnevezett területre és ott ellenőrizni a személyazonosságát.

Vendégkártyával rendelkező személy esetén meg kell tudakolni a keresendő munkaterületet és odakísérni és “ átadni ” a megnevezett személynek, szervezeti egység képviselőjének. Olyan esetben, amikor az illető nem tudja igazolni magát vagy az általa elmondottak alapján megállapítható, hogy a benntartózkodása jogtalan akkor fel kell szólítani a létesítmény elhagyására. Az ellenőrzési pontig kell kísérni, ahol az adatait fel kell venni és jegyzőkönyvezni a tényeket. Az eseményt jelenteni kell az ügyeletnek, valamint a biztonsági ágazat területileg illetékes személyének. Amennyiben ezen személy nem hajlandó a felszólítás ellenére a területet elhagyni úgy azonnal értesíteni kell a biztonsági szolgálat erre kijelölt személyt, szolgálatát, stb., a rendőrséget.

Munkaidőn túl a helyiségek lezártóságát is ellenőrizni kell. Nyitott ajtó esetében haladéktalanul intézkedni kell a helyiség lezárásáról, a tényét az eseménynaplóba be kell jegyezni.

Amennyiben kulcs maradt a zárban és nem tartózkodik senki a helyiségben, akkor a kulcsot ki kell venni, és az eseménynaplóba bejegyezni a kivétel tényét és időpontját. A munkaidő után a benntartózkodók jogosultságát ellenőrizni kell az előzetes engedély alapján. A jogosulatlan személyt fel kell szólítani a terület elhagyására és a vonatkozó utasítás alapján eljárni.

A járőrözés egyik szempontja lehet a tűzvédelmi szabályok érvényesülésének a biztosítása. Munkaidőben a dohányzásra vonatkozó előírások betartása lényeges szempont. Szükséges továbbá ellenőrizni a tűzoltó eszközök meglétét, a menekülési útvonalak járhatóságát, a nyílászárók működőképességét, a jelöléseket és a világítótesteket. Abban az esetben, ha tűzveszélyes tevékenységet végeztek a létesítményben, úgy a tűzvédelmi szabályzat rendelkezései alapján a vagyonvédelmi tevékenység ellátása során a járőrözési tevékenységhez kapcsolódóan kell leellenőrizni, hogy tűz keletkezésének lehetősége nem áll fenn.

Hiányosság észlelésekor az eseménynaplóba rögzíteni kell a tényt és a megbízó által kijelölt személy értesítését is elvégezni.

## **Épületen kívüli szabadtéri járőrözés**

Ennek a változatnak elsődleges célja a létesítmény épületeken kívüli területein a biztonsági előírások érvényesülésének, a létesítményt határoló kerítések épségének ellenőrzése valamint az illetéktelen behatolás megakadályozása, felfedezése és a szükséges intézkedések megtétele. Nagyon fontos kérdés ez esetben is a megfelelő kommunikáció megléte, folyamatos fenntartása. Egyre inkább elterjed a mobil telefonok használata, de az már csak a szükséges további értesítésekhez használható fel hatékonyan. Főként vegyi üzemek esetében a mobil telefonok nem használhatók, hanem speciális rádiók alkalmazására kerül sor. Folyamatos rádiókapcsolat megléte biztosítja a váltásvezető azonnali értesíthetőségét, a járőr biztonságát, segítség hívását és a gyors információ áramlását.

Rossz látási viszonyokra is fel kell készülni, ezért a feladatot teljesítő őrköt ellátni megfelelő kézi lámpával.

A létesítmények esetében nagyon fontos feladat a parkírozó, időszakosan leállított járművek ellenőrzése. Magába foglalja:

- a járműparkolási jogosultságának ellenőrzését,

- esetleges külsősérülések megállapítását,
- a kijelölt parkolási terület elfoglalását,
- a járművön lévő rakomány sértetlenségének megállapítását, vagy a zártság állapotának ellenőrzését.
- a járművek közelében, vagy között lévő személyekre,
- különös gondot kell fordítani a jogosulatlan jármű elvételének megakadályozására.

Hiányosság észlelése esetén jegyzőkönyvet kell felvenni és a hiányosság mértékének függvényében azonnali jelentés megtétele.

Az épületek külsőnyílászáróinak zárt állapotát minden egyes teljesítés esetén ellenőrizni szükséges. Munkaidőn túl még inkább fokozott jelentőséggel bír a nyitott állapotban lévő ajtó és ablak. Nem elég csak megsejmlélni, hanem nyitással le is kell ellenőrizni a zártságot.

Vészkijáratokra ez fokozottan érvényes.

A munkaidőn túli személyi mozgások esetében mindig meg kell győződni a benntartózkodás és az esetleges anyagmozgatás jogosságáról.

A tűzvédelemre vonatkozó előírások ebben a végrehajtási formában is szempontok. Annyival bővül, hogy a létesítményen kívüli területeket is figyelni kell egy esetleges tűzterjedés észlelésére tekintettel.

A kerítések mentén minden esetben annak épségéről szükséges meggyőződni. A bejutások észlelésére a kerítés mellette sávokat kell figyelni (fű letaposása, ágak vagy gallyak törése, friss rögzítés vagy más színű kerítésdarab észlelése, friss sérülés a kerítésen, kerítés alatt ási, túrási nyomok, gépjárműnyomok, stb.).

A biztonsági berendezések egyes elemeinek sérülés mentességéről is meg kell győződni.

Rossz látási viszonyok között a terület megvilágítása elengedhetetlen. A világítótestek hiánya már napközben derüljön ki és intézkedni kell a megbízó értesítésével a pótlásra, javíttatásra. Amennyiben a látási viszonyok nem megfelelőek úgy minimálisan kettő ór hajthatja végre a tevékenységet.

## **A járőrszolgálat megtervezése, dokumentálása**

Az adott létesítményben, objektumban a járőrözést is meg kell tervezni és a járőrutasításhoz kapcsolódóan el kell készíteni az egyes útirányterveket. Ezek biztosítják, azt, hogy a létesítményben a védelem teljes körű legyen. A mechanikai és egyéb védelmek, valamint a járőrözés kombinációja igen nagy hatékonysággal tudja biztosítani a javak védelmét és a jogellenes behatolást, s időben lehet felfedezni az esetlegesen bekövetkezett tűz és egyéb eseményeket. Az útirányterv elkészítése nagyfokú figyelmet követel meg készítőjétől, s egyúttal az adott létesítmény alapos ismeretét is feltételezi. Az elemzés, értékelés alapján elkészített útirány tervet nem elég egyszer a gyakorlatban kipróbálni, hanem több alkalommal kell kipróbálni. Az útiránytervben kell meghatározni az általános ellenőrzési szempontokat, s a napi szolgálat során kell ezeket kiegészíteni az aktuális információknak megfelelően. Meg kell határozni az optimális útvonalat, hogy a létesítményben a felügyelet biztosított legyen.

A rendszeres időközöket több tényező határozza meg, ezek közül néhány legfontosabb elem:

- létesítmény területi és földrajzi elhelyezkedése
- a védendő érték nagysága
- a meglévő biztonságtechnikai eszközök száma, elhelyezése.

A járőrtevékenység megkezdését és a befejezését az esemény naplóban jelezni kell. Amennyiben valamilyen rendkívüli esemény észlelése történt, úgy ezt is az esemény naplóban kell rögzíteni

### 33. SZEMÉLY ÉS GÉPJÁRMŰ BE- KILÉPÉSÉNEK SZABÁLYAI

A személyek,- gépjárművek ki/beléptetésének ellenőrzése szinte majdnem általánosnak mondható feladat a személy- és vagyonőrök esetében.

Ez a feladat illetve tevékenység főleg nem az erőszakos behatolástól véd, hanem szabályozott keretek között kívánja tartani a védett objektum és a külvilág közötti személymozgást ki,- és befelé egyaránt. Helyi sajátosságoktól függően a feladat lehet:

1. Ki,- hogyan, minek a birtokában milyen módon jöhet be, illetve mehet ki.
2. Kell-e és kire, milyen mélységben vizsgálatokat végezni közöttük.
3. Hogy történjen ennek a dokumentálása.
4. Mi a helyzet az alkalmazottakra és más személyekre vonatkozóan. Az utóbbiak esetében a be/kilépés teljes körűen,- vagy csak részlegesen engedélyezett.
5. A védett területen belül milyen mozgási lehetősége van az ideérkezőknek.

#### **A személy- és áruforgalom ellenőrzése**

A védett területre be- és onnan kijutni szándékozók biztonsági ellenőrzése, szűrése illetve ennek segítése a személy- és vagyonőrök leggyakoribb feladatai közé tartozik.

#### **Személyforgalmi ellenőrző szolgálat feladatai:**

- a védett területre történő be- kilépés jogosságának ellenőrzése
- a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívás (ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén — a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában — az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani)
- az ittas, bódult állapotban lévők belépésének megakadályozása
- a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelének megakadályozása
- a ki,- és belépők ruházatának,- csomagjának a megbízó igénye szerinti biztonsági ellenőrzése, az érintettek erre vonatkozó felhívása (a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag- kutató műszer alkalmazása)
- bűncselekmény,- szabálysértés bekövetkezése esetén az elkövető felszólítása a cselekmény abbahagyására és az elkövető elfogása (hatóságnak történő haladéktalan átadásával)
- bűncselekményből vagy szabálysértésből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgok, illetve támadásra alkalmas eszközök elvétele (hatóságnak történő haladéktalan átadásával)
- bizonyos esetekben elektronikai vagyonvédelmi rendszer alkalmazása.

A védett területre be- és onnan kijutni szándékozó gépjárművek és szállítmányok ellenőrzése, a személyforgalmon kívül a magánrendészeti szolgálatok másik mindennapi, legfontosabb teendője.

#### **A gépjármű,- anyag- áruforgalmi ellenőrző szolgálatok lehetséges feladatai:**

- a megrendelő területére érkező, vagy onnan kikerülő anyagok, szállítmányok és az ezekhez szükséges dokumentumok ellenőrzése a járművek teljes átvizsgálása
- a járművezetők és kísérők ruházatának, csomagjának igény szerinti biztonsági szempontból történő átvizsgálása
- a beérkező járművek vezetőinek az útbaigazítása, figyelmének felhívása, esetleg elkísérése

- a szállítmányok biztonságát veszélyeztető körülményekre az illetékesek figyelmének felhívása
- a megrendelő által kitiltott járművek behajtásának megakadályozása
- a gépjármű,- anyag,- és áruforgalomra vonatkozó nyilvántartások vezetése, az ezt szolgáló szoftverek, rendszámfelismerő kamerák kezelése
- bűncselekmény,- szabálysértés bekövetkezése esetén az elkövető felszólítása a cselekmény abbahagyására és az elkövető elfogása (hatóságnak történő haladéktalan átadásával).

### **Személyek,- gépjárművek ki,- és beléptetése**

A ki- beszállítások megnevezés alatt általában áruk, eszközök, vagyontárgyak, iratok stb. fizikai mozgását/mozgatást kell érteni. Ez a mozgás vagy személyek révén, vagy jármű igénybevételével, avagy leginkább mindkettővel történik. Ezért az ellenőrzés, átvizsgálás elválaszthatatlan a ki/belépés rendjétől, valamint a járműforgalom szabályaitól. Helyi sajátosság, hogy a védendő területre ki, milyen módon jöhet be illetve jöhet onnan ki, továbbá mi, milyen formában és módon vihető be, illetve hozható onnan ki.

### **A vagyonőr a közterületnek nem minősülő létesítmények őrzése során jogosult**

- a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén - a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában - az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani;
- a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;
- a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt - a 28.§ rendelkezései szerint - csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására felhívni;
- a jogsértő személyt magatartása abbahagyására felhívni;
- vagyonvédelmi biztonságtechnikai rendszert alkalmazni;
- a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.

A személy- és vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett általában akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a személy- és vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége. (Azért általában, mert a megrendelő mondhatja azt is, hogy minden ki/belépő esetében elvárja az ellenőrzést a megbízottól! Ugyanis a vonatkozó törvényi keretek között a tulajdonos joga meghatározni a be/kijutás lehetőségét, menetét, az ellenőrzés formáit, illetve az ellenőrzés alóli mentességet.)

Az objektumon belüli haladásra a KRESZ szabályai vonatkoznak, kiegészítve a megbízó által elrendelt szabályokkal, melyek szintén nem lehetnek jogszabályellenesek.

Az őrzött objektumba/területre történő belépés ellenőrzését szolgálhatják:

- az épületek nyílászáróinak elhelyezése, ezek jellege,
- a tetőszerkezet, a falak, a lámpák célszerű elhelyezése,
- különféle biztonsági zárok, akadályok, jelzőeszközök alkalmazása,

- a belépési helyeken történő biztonságot szolgáltató személyzet és technika alkalmazása,
- az egyéb részfeladatot megoldók optimális köre (szerelők, figyelők, parkolást ellenőrzők),
- a legcélszerűbb rezsimentézkedések alkalmazása, megkövetelése.

A személy- és vagyonőrnek alapesetekben - a vállalási szerződés tartalma szerint- van lehetősége differenciált ellenőrzést végezni, különbséget téve a be/kilépők között.

Ehhez viszont az érintett személyeket tudnia kell csoportosítani a védett objektummal való kapcsolatuk, viszonyuk alapján például az alábbi módon:

- az objektumban állandó jelleggel dolgozó személyek,
- az objektumvédelem/őrzés feladatát teljesítők (bár része az előbbinek, de kiemelése indokolt az előbbieik köréből),
- A bűnüldöző szervek hivatalos tagjai,
- egyéb állami hivatalok, más hatóságok dolgozói,
- üzemzavar elhárítására hivatott személyek, dolgozók,
- minden egyéb személy, látogatók, ügyfelek, vásárlók, a média képviselői stb. A be/kilépés célja szerint az alábbi csoportosítások lehetnek:
- munkavégzés,
- ügyintézés,
- hatósági eljárás,
- üzemzavar elhárítás,
- magáncél.

### **Az objektumba való be/kilépés ellenőrzése**

A be/kiléptetés ellenőrzése a személy- és vagyonőr olyan szolgálati tevékenysége, amellyel korlátozza, megakadályozza valakinek azt a lehetőségét, szándékát, hogy a védett területre be-, onnan kijusson akadálytalanul, esetleg hozzáférjen a védett személyhez, anyagokhoz, eszközökhöz, bizalmas információkhoz.

Az ellenőrzés, illetve ennek engedélyezés történhet alapesetben a szolgálati személy, avagy elektronikus rendszer, eszköz segítségével történő személyazonosítás után.

Illegális bejutásról beszélhetünk például a személy ellenőrzés nélküli mozgása, betörő erőszakos bejutása, a tolvaj besurranása vagy más módszer alkalmazása esetén.

### **A be/kilépés mozzanatai**

Bár a be/kiléptetési tevékenység nagyvonalakban mindenütt megegyezik, a személyi szabadság és a célzat szempontjából bizonyos intézkedések tartalma, súlya, köre eltérhet egymástól.

### **Az ellenőrzés az alábbi mozzanatokból áll:**

- a be/kilépő személyének megállapítása (személyazonosítás),
- a be/kilépési jogosultság megvizsgálása (van-e rá joga, indoka, alapja),
- csomagellenőrzés, átvizsgálás (más az egyik és a másik),
- ruházat átvizsgálása (ha, és amennyiben...)
- döntés a be/kilépés engedélyezéséről/elutasításáról, esetleg felfüggesztéséről,
- az előző pontban szereplő felfüggesztés esetén az illetékes vezető döntésének kérése és ez alapján történő eljárás (kedvező, avagy elutasító elbírálás),
- bármely előző mozzanatnál fellépő valamilyen rendzavarás elhárítása,
- a mozzanat dokumentálása, rögzítése.



## **Figyelemfelhívás a személy- és vagyonőr kapcsolódó teendői milyenségére**

- mindenképpen ellenőrizze le a személynél lévő, a szokásosnál nagyobb vagy másabb csomag tartalmát,
- előtte természetesen hívja fel az érintett figyelmét a bevitelre tiltott tárgy leadására,
- akadályozza meg, hogy a védett területre, objektumba ittas személyek bejussanak,
- különös figyelemmel járjon el a munkaidőn kívüli időben mozgó személyekkel kapcsolatban,
- tisztában kell lennie azzal, hogy kik léphetnek be egyedi módon, kit kell adott esetben értesítenie, kik rendelkeznek önállóan kulcsokkal, kulcsdobozzal, gépjármű be/kiviteli engedéllyel, ki engedélyezheti a cég vagyonának kivitelét, milyen módon,
- akadályozza meg a védett objektumba, területre történő jogosulatlan belépést jogszerű eljárás, avagy külső segítség igénybevételével is,
- ellenőrizze a kulcsok, kulcsdobozok felvételére/leadására vonatkozó szabályok betartását,
- megbízás esetén vegye át a beérkező postát, küldeményeket, különösen munkaidő után,
- ellenőrizze a munkaidőn túl bent lévők legálisságát, a helyiségek zártságát,
- ha szükséges, végezze el az idegenek kísérését, minden érintett eligazítását,
- amennyiben ez rá tartozik, kezelje a telefonközpontot, adjon felvilágosítást ilyen módon is,
- az őrzött területen belül jogosulatlanul tartózkodót távolítsa el, ha szükséges akár testi kényszer alkalmazásával, avagy rendőri segítség igénybevételével is,
- tartóztassa fel a védett területen belül törvényellenes tevékenységen tetten ért személyt a rendőrség kéréséig.

## **A gépjárművek ellenőrzésére vonatkozó követelmények**

A személy- és vagyonőr - a tulajdonos rendelkezéseire is tekintettel - általában az alábbiakat ellenőrizheti, illetve köteles ellenőrizni:

- a be- és kihajtás jogosultságát,
- a gépjárművezető személyes - többek között gépjárművezetői – okmányait,
- a gépjármű menetokmányait (beleértve annak forgalmi engedélyét is),
- a gépjárműben utazók személyi kilétét, belépési jogosultságát,
- a gépjármű utasterét,
- a gépjármű csomagterét.

A folyamat végeredménye lehet a be/kiléptetés engedélyezése, avagy ennek megtiltása, megakadályozása a szolgálati személy, esetleg az ebben döntésre jogosult vezető által.

A megtagadás nem érinti kategorikusan a személyeket, ugyanis ha csak személyforgalomba akarnak belépni, akkor azt az oda vonatkozó szabályok szerint elvileg megtehetik akkor is, ha gépjárművel való bejutásukhoz nem járultak hozzá.

## **A jármű, valamint a benne lévő csomag átvizsgálás taktikája**

- Az intézkedés során a jármű, valamint a benne lévő csomagok átvizsgálását az alábbiak szerint végrehajtani:
- Az ellenőrzendő gépjármű motorjának leállíttatása!
- A gépjármű ellenőrzését a vezető és az utas(ok) kiszálíttatásával kell kezdeni.
- Személy és vagyonőr – például telephelyre történő be- és onnan való kiléptetés esetén - a járművek átvizsgálását külső szemrevételezéssel kezdje, majd az utasterrel, csomagterrel, végezetül – amennyiben az indokolt, vagy a végrehajtott feladat részét

képezi – a motortérrel folytassa. Az ajtókat, a csomagtartót és a motorháztetőt a járművezetővel nyitassa ki.

- A csomagtérbe, motortérbe az ellenőrző csak akkor hajoljon be, ha az intézkedés alá vont személy olyan távolságra áll, hogy ellene a csomagtartó vagy a motorház tetejének lecsukásával támadást ne tudjon végrehajtani.
- Csomagok, rakományok, illetve különféle tárgyak ellenőrzése során azok kiszedésére, mozgatására a jármű vezetőjét kérje fel. Ha a jármű vezetője a felkérésnek nem tesz eleget, akkor őt az ellenőrző személy állítsa félre, helyette más személyt kérjen fel. Végző soron a tárgyak mozgatását a szolgálati személy is végezheti, ha őt a társa biztosítani tudja és erre a vonatkozó szabályozás lehetőséget biztosít.
- Támadásra alkalmas eszköz hirtelen elővételének megakadályozása érdekében a rakodást végző személy kezét folyamatosan figyelni kell.
- Hatósági plombával, vámzárral (zárjeggyel) biztosított áru fuvarozás esetén a zárat nem lehet felnyitni, vagy felnyittatni. A vámzár és a ponyva épségének, sértetlenségének ellenőrzése azonban végrehajtandó!

### **A személyek,- gépjárművek ellenőrzésével kapcsolatos dokumentálások**

A személyek, gépjárművek be/kiléptetésének dokumentálásánál meg kell különböztetni azokat, akik adott helyre állandóan be/kijárók (például itt dolgoznak), és azokat, akik csak alkalmilag, konkrét céllal érkeznek oda. Az előbbiekkal alapesetben nem kell semmilyen dokumentálást végeznie a szolgálatnak, de a másik csoporthoz tartozóknál viszont ez már fennáll.

Akár személy-, akár tehergépjárművekről van szó, az ellenőrzések mellett végezni kell dokumentálást is. Ettől lényegesen kedvezőbb helyzet ott fordulhatna elő, ahol teljes mértékben automatizált beléptető és ellenőrző eszközrendszer funkcionál az előerővel kiegészítve.

Jobban felszerelt helyeken rendszámleolvasó végezhet azonosítást és dokumentálást is különösebb beavatkozás nélkül. Nem zárt rendszerű objektum esetében ekkor is előállhat ún. idegen gépjárművek esetében, hogy a szolgálat belépéskor elveszi a vezetői,- továbbá a forgalmi engedélyét, menetlevelét, míg bent van a bázison és csak a kilépéskor adja vissza azokat.

Mind a beérkező „idegen” személyek,- mind a gépjárművek ellenőrzés utáni dokumentálása szükséges az erre rendszeresített „Be,- kilépő személyek nyilvántartó könyvébe” illetve a „Gépjármű forgalmi naplóba”. Mindkét esetben szerepeltetni kell az érintettek adatait, a bejövétel célját, a beérkezés idejét, a fogadókészséget igazoló személy beosztását, az ideiglenes belépő számát, majd a távozás idejét. (A gépjárműre vonatkozó okmány minta részlet mellékletben látható!)

### **A szállítmányok ellenőrzésének végrehajtása**

A szállítmánnyal kapcsolatos tennivalók

(A rakomány ellenőrzése vagyonvédelmi szempontból mást jelent, mint ami a KRESZ-ben szereplő fogalomban olvasható)

A tehergépjárművek ebből a szempontból lehetnek zárt és nyitott rakfelületűek, amelyekkel kapcsolatos eljárásban apró eltérések előfordulhatnak. Vagyonvédelmi szempontból zárt az olyan rakfelület, mely – mint a nevében is benne van – úgy van lezárva, hogy annak felnyitása jogszzerűen nem történhet meg ennek nyilvánvaló feltűnése nélkül. Ilyen például a plombázott, avagy vámzárral rendelkező teherjármű. Ebben az esetben az ellenőrzés csak a burkolat, ponyva, a plomba, a vámzár sérthetlenségének megtekintésére terjedhet ki! A nyitott

rakfelületű tehergépjárművet leginkább a tulajdonos által meghatározott módon, eszközökkel ellenőrizheti a személy- és vagyonőr.

Az áruforgalomban két eset lehetséges. Az egyik az, amikor a védendő területen működő céghez a megrendelésének megfelelő árut szállítanak. A másik pedig az, ha olyan áru (is) van a járművön, amelyet majd visszafelé is ki fognak vinni. Míg az első esetben egyszerűbb a feladat, ez esetben az ellenőrzésre, nyilvántartásra főleg nem is biztonsági okból van szükség, hanem inkább kiegészítő, segítő a tevékenység célzata. (Ez alól kivétel a bevinni tilos anyagok, eszközök kiszűrése.) A második esetben már előállhat olyan is, amikor illegálisan akarnak adott járművel valamilyen vagyontárgyat, eszközt, árut, szerszámot vagy mást kivinni a védendő objektumból. Ennek megakadályozása már tipikus biztonsági jellegű tevékenység.

Célszerű az áru,- és a szállító jármű okmányai ellenőrzését egymástól elválasztani, annak ellenére, hogy a kettő összefügg egymással. Külön kell foglalkozni a szállítólevéllel!

Az áru,- jármű vizsgálat kétféle módon történhet. Leginkább szemrevételezéssel-megtekintéssel és tételes, aprólékos ellenőrzéssel.

### **Szemrevételezéssel-megtekintéssel**

Ez esetben a szolgálati személy a rakomány és a kísérő okmányok tartalma közötti különbségeket köteles észrevenni. Az ilyen jellegű ellenőrzésnek nyilvánvalóan vannak kockázatai. Azt, hogy a rakfelületen homok helyett sóder, avagy mosógép helyett porszívó van-e, ezt ezzel a módszerrel is észre kell vennie a szolgálati személynek. De már azt, hogy 20 doboz helyett 21 van, csupán megtekintéssel nem képes kiszűrni.

### **Szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel**

Ez az ellenőrzési módszer is kockázatosnak tűnhet, ugyanis –mint a nevében is benne van – ilyen esetben, a szolgálati személy kiválaszt egy vagy két tételt a kísérő okmányról, és ennek mennyiségét vizsgálja csupán meg, a többit nem. Arra is lehetősége van, hogy a rakományról választ ki egy-két ilyen tételt a szolgálati személy, majd ennek adatait a kísérőokmányon is ellenőrzi.

### **Tételes ellenőrzéssel**

Ez az olyan ellenőrzés, amely bár időigényes, de a legkevesebb kockázatot rejtheti magában. Az ellenőrzést végző a kísérő okmányon és tehergépjárműven lévő összes tételt egyenkénti „megfogással” ellenőrzi le, ezeket egymással is egyeztetve.

Ilyen esetben komolyabb körülmények, felszereltségek is szükségeltethetnek az ellenőrzés megvalósításához. Nagyobb vagy egyedi rakományok esetén nem elég a szolgálat, hanem plusz személyek, eszközök is szükségesek a végrehajtáshoz. Tehát szükség lehet például hídmérlegre, rakodómunkásokra, targoncákra vagy más speciális eszközökre, gépekre. A személy- és vagyonőr ne rakodjon, csak ellenőrizzen, ez előbbi ugyanis nem tartozik az Ő hatáskörébe. Sőt, ha még meg is van benne a jóindulat, de kár következne be a pakolás során, akkor azért Ő is felelőssé válna anyagilag is!

### **Hídmérleggel történő ellenőrzés**

Nyilvánvalóan ennek alkalmazására csak ott kerülhet sor, ahol ilyen eszköz, rendelkezésre áll. Ilyen típusú ellenőrzés esetén két mérlegelésre kerül sor, a belépéskor, majd a távozáskor is. A két mérésakor kapott összsúlyt hasonlítja össze a szolgálat.

Kissé más a helyzet olyan tehergépjárműveknél, amelyek valamilyen rakománnyal megpakolva érkeznek a védett területre vagy ilyen módon kívánják azt elhagyni. Kedvező az a helyzet, amikor várják már a szállítmányt, és az ellenőrzés is az átvételre hivatott dolgozó által és nem a szolgálat által történik meg. Mivel ilyenre ritkán kerül sor, ezért a szállítmány

és okmányai ellenőrzésére jól felkészültnek kell lennie a védelmet ellátó szolgálati személyeknek. Ezeken belül különösen fontos a szállítólevélen történő megfelelő eligazodás. Tekintettel arra, hogy bizonyos dolgokat, eszközöket, anyagokat azok nagysága, súlya miatt csak személy-, vagy tehergépjárműveken hozhatnak be vagy vihetnek ki legálisan, szükség van egy úgynevezett kiviteli engedély- formulára. Ez szolgál a kivitel és a vissza hozatal dokumentálására egyaránt.

## 34. RENDELLENESSÉG ESETÉN TÖRTÉNŐ SZAKSZERŰ FELLÉPÉS

Először is nézzük ebben a szituációban a személy- és vagyonőr norma szerinti lehetőségeit!

A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a) a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- b) a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja.

### **A bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel kapcsolatos intézkedések**

A Be. alapján a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Az SzVMt. alapján a személy- és vagyonőr jogosult bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor

- 1) az elkövetőt a cselekmény abbahagyására felszólítani,
- 2) a cselekmény folytatását megakadályozni,
- 3) az elkövetőt elfogni,
- 4) az elkövető birtokában lévő bűncselekményből vagy szabálysértésből származó dolgot elvenni,
- 5) az elkövetőtől a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetéséhez használt dolgot elvenni,
- 6) az elkövetőnél lévő támadásra alkalmas eszközt elvenni.

Az elfogott személyt – a rendőrség értesítését követően – haladéktalanul át kell adni az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóság képviselőjének. Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.

Amennyiben a személy elfogására nem került sor, vagy visszatartása során a tetten ért személy eltávozott, a rendőrség értesítése nem mellőzhető.

Bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor – az elkövető elfogásán kívül – a személy- és vagyonőr feladatai az alábbiak:

- 1) a rendőrség értesítése,
- 2) a tetten érést haladéktalanul jelentse szolgálati előljárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
- 3) az ügyvel érintett személyeket haladéktalanul értesítse (üzletbetörés esetén az üzlet tulajdonosát),
- 4) biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kéréséig,
- 5) tanúkat kutasson fel,
- 6) a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kéréséig maradjanak a helyszínen,
- 7) amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, írja fel a nevüket, elérhetőségüket, illetve kérdezze ki őket, hogy pontosan mit láttak,
- 8) nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
- 9) amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,
- 10) amennyiben a tetten ért személy elfogásakor sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kérkező mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították az elkövetőt, hogy melyik kórházba,

bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),

- 11) amennyiben az elkövetőt nem sikerült elfogni, illetve visszatartani, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő tárgyakat, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
- 12) a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
- 13) a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

Rendkívülinek tekinthető az ittas, vagy kábítószer hatása alatt álló személlyel kapcsolatos eljárás! Az ittas személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai:

Az ittas emberek magatartása teljesen kiszámíthatatlan, gyakran ellentmondóan, logikátlanul cselekszenek, apátiából indulatosságba csaphatnak át, ezzel veszélyeztetve a rendészeti feladatokat ellátó személy testi épségét.

Az ittas személyekkel szembeni intézkedés óvatosságot, fokozott figyelmet, körültekintést igényel. A személy- és vagyonőr ne bocsátkozzon vitába az ittas személlyel, ne fordítson neki hátat.

Az ittas személyek rendkívül érzéketlenek a fájdalomra és más külső behatásokra, fizikai erejük megsokszorozódhat, ezt minden esetben számításba kell venni.

A kábítószer hatása alatt álló személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai:

A kábítószer használata személyiségkárosodást okoz, amelynek külső, fizikai nyomai is vannak. Előfordulhatnak magatartási zavarok, zavartság, agresszivitás.

A kábítószerrel élvezőkkel szembeni intézkedéshez elővigyázatosságra, figyelemre, mindemellett pedig határozottságra van szükség.

A kommunikáció során a lehető legrövidebben, egyértelműen kell fogalmazni, kerülni indokolt a bonyolult megfogalmazásokat, az összetett mondatok használatát.

## 35. RENDKÍVÜLI ESEMÉNY

Mindaz az esemény, mely a normális folyamatoktól eltér, és valamilyen kárt okoz, vagy károkozáshoz vezethet melynek során személy vagy megbízói tulajdon kerül közvetlen veszélyhelyzetbe és egyedi intézkedések megtétele válik szükségessé. Azt nem szabad elfelejteni, hogy a megbízóval kötött szerződés kerete a vagyonvédelmi tevékenységnek.

A megbízó meghatározhatja, hogy az általános elvárásokon felül, melyeket tekint a saját kárviselése szempontjából rendkívüli eseménynek.

### **Rendkívüli események lehetnek:**

- a megbízónál történt tüzesetek függetlenül a kár nagyságától és az eloltás módjától
- a megbízó dolgozói által, vagy ellenük elkövetett bűncselekmények
- a megbízó tulajdonában, vagy használatában lévő gépjárművel okozott tömeges, vagy halálos baleset
- halálos vagy súlyos személyi sérüléssel járó munkabaleset
- a fegyveres biztonsági őrseg, feladatainak ellátását akadályozó cselekmény, lőfegyverhasználat, fegyver és lőszer eltüntetése
- a megbízó létesítményei, eszközei, berendezése ellen végrehajtott erőszakos cselekmények vagy esek kísérletei

Ezen események körébe beletartozik:

- a biztonsági szolgálat feladatait akadályozó cselekmény
- minden olyan esemény, amely közvetlenül vagy közvetve a működés biztonságát hátrányos módon és jelentős mértékben befolyásolja
- a vagyon és biztonságtechnikai rendszerekből érkező riasztások
- a vagyon és biztonságtechnikai rendszerek működésképtelenné válása, egyes elemeinek meghibásodása, megrongálódása vagy megsemmisülése.

A megváltozott körülmények hatására az emberek reakciója szintén változik. Ilyen esetekben a legfontosabb a személyek megnyugtatása, mely többféle képen lehetséges. Ezek közül néhány példa, személyes példamutatás, hogy én nem félek és ezért másnak sincs félnivalója, határozott magatartás tanúsítása átvéve a “ vezető” szerepét. Tekintettel arra, hogy minden közösség összetétele más és más, ezért nem lehet pontos instrukciókat adni.

Mindenféleképpen a biztonsági szolgálat tagja vegye át az irányító szerepet és határozott esetleges félelmét nem mutatva szervezze és irányítsa a szükséges tevékenységeket.

A rendkívüli események sora igen tekintélyes, azonban vannak közös cselekvési sorok, melyeket általánosságban meg lehet nevezni.

A személy- és vagyonőr a járőrözés időpontjait és tapasztalatait a Járónaplóban dokumentálja

### **Kárenyhítés és bejelentés bizonyos események bekövetkezése során**

Elsőként a személyek mentése a legfontosabb. Ezt követi a nagy vagy a társaság szempontjából kiemelten fontos érték mentése. A kárenyhítés a legfontosabb és szinte minden ezzel foglalkozó jogszabály és előírás kiemelt fontosságot tulajdonít a végzésének. Elég, ha csak a végszükség fogalmát említem, mely a Btk-ban meghatározott esetekben büntetlenséget biztosít. De lényegében a tűz elleni védekezésről szóló törvény alapján is mindenki kötelessége a kárenyhítés függetlenül a munkakörétől.

A biztonsági szolgálatnak megfelelő mélységig szükséges ismernie a létesítményt és annak adottságait, hogy a leginkább szükséges intézkedéseket és a lehető leggyorsabban tudja végrehajtani.

A kárenyhítésbe beletartozik, ezen belül is prioritást élvez a személyek életének és testi épségének megóvása, mentése, ezért ezt kell elsőnek elvégezni. A mentés, menekítés igen nagy körütekintést igényel az azt végző személytől. A további sérüléseket meg kell előzni és a sérült személyt elsősegélyben részesíteni. A tűzriadó terv mellékletét képezi a kiürítési terv, mely a meneküléssel kapcsolatos fontos információkat adott létesítményre vonatkozóan tartalmazza. Ezt követheti az anyagi javak mentése. A kimentett javak esetében megfelelő őrzést kell biztosítani mindaddig, ameddig a további tárolásra jogosult, avagy az eredeti tulajdonos azt át nem veszi. Az őrzés ilyen esetekben fokozott figyelmet igényel, és megfelelően dokumentálni kell a mennyiséget, minőséget, állapotot. Rendkívüli eseménynél a körülményekhez képest a legbiztonságosabb őrzés helyet kell megválasztani és a további őrzésre jogosult személy azonosságát és jogosultságát le kell ellenőrizni. Minden illetéktelen személyt el kell távolítani a javak közeléből.

## **Bejelentés**

A rendkívüli eseménytől függően több állami szervezet számolja fel az eseményeket. Ezért, valamint a szakszerű kárelhárítás minél gyorsabb megkezdése érdekében az érintett szervezetet haladéktalanul elsőként kell értesíteni.

Ezek a szervek általában: Országos Mentőszolgálat, a Rendőrség és a Katasztrófavédelem.

Az un. egységes hívószám (120) alkalmazása óta a bejelentések egy helyre futnak be, ahonnan illetékes szervhez való rendelése azonnal megtörténik. A bejelentésnek, pontosnak és érthetőnek kell lennie. Általában az alábbi kérdésköröket kell érinteni bejelentés során:

- A bejelentőszemélye, telefonszáma
- A rendkívüli esemény pontos helyszíne, címe / létesítményen belüli pontos elhelyezkedése/
- Az esemény jellege és nagysága, kiterjedése
- Személyek száma, veszélyeztetettsége és annak mértéke, a már bekövetkezett sérülések súlyossága és a megkezdett elsősegély milyensége
- A bejelentő vagy más által már megtett, bevezetett intézkedések lényege.



## 36. A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR FOGLALKOZÁSSAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS MAGATARTÁSI ÉS ETIKAI SZABÁLYOK, ELŐÍRÁSOK

### **Általános magatartási szabályok**

- meghatározott helyen, kijelölt időben munkaképe állapotba történő megjelenés
- a munkaidőnek munkával történő eltöltése
- a vállalt teendőknek szakértelemmel és gondossággal való ellátása
- az előírt szabályok, utasítások maradéktalan betartása
- megjelenése, felszerelése minden esetben feleljen meg a vonatkozó előírásoknak
- köteles munkatársaival együttműködni a szolgálati feladat ellátása során
- intézkedései során legyen határozott, jogszerű, szakszerű, tiszteletet parancsoló
- jogsértő cselekmény észlelése esetén szerezzen érvényt a vonatkozó normáknak
- ne éljen vissza lehetőségeivel, tartsa tiszteletbe mások személyiségét
- támadás elhárítás során érvényesítse az arányosság elvét.

### **További elvárások**

- mind szolgálatban, mind azon túl tanúsítson olyan magatartást, amellyel jogtisztelő magatartását bizonyítja, ezzel erősíti a magánbiztonsági ágazat tekintélyét
- a szolgálat ellátása során legyen körültekintő, határozott fellépésű, de udvariasan tegye mindezt
- mindenkor tartsa be a rá vonatkozó hatályos jogszabályi előírásokat
- állandóan fejlessze szakmai,- jogszabályi tudását, módszertani készségeit
- mindenkor tanúsítson segítő,- és együttműködési készséget az ebben érintettek irányába.

### **Közös szabályok a személy,- és vagyonőrökre vonatkozóan**

- a tevékenységre vonatkozó hozott megállapodást írásba kell foglalni
- a szerződésekről hitelesített naplóban kell nyilvántartást vezetni (5 év megőrzése)
- hatósági eljárást nem akadályozhatja
- formaruhájának és „ékezteinek” jeleznie kell a munkáltatóját
- az előírt okmányokat köteles szolgálat közben magánál tartani és hatósági ellenőrzésnél bemutatni.

### **Etikai előírások**

A Személy,- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara - a továbbiakban: SzVMSZK - a vonatkozó törvényi előírásnak megfelelően létrehozta és működteti e szakma gyakorlására vonatkozó Etikai szabályzatát.

E Szabályzat útmutatás, erkölcsi követelményrendszer, amely a Kamara, ezen keresztül, az egész magánbiztonsági szakma érdekeinek megfelelően rosszállását fejezi ki minden olyan magatartással szemben, amelyet elfogadhatatlannak és elítélendőnek tekint. Az Etikai Szabályzatot minden kamarai tagnak meg kell ismernie, szakmai tevékenységében és magánéletében egyaránt olyan etikus magatartást kell tanúsítania, amely a hivatásába vetett bizalmat növeli.

*(Az előírások függetlenül attól, hogy a Vagyonőr nem tagja a kamarának, tevékenység végzése során az előírások rá is vonatkoznak!)*

## **Az etikai vétség**

Etikai vétségnek vagy súlyos etikai vétségnek minősül a személy- vagy vagyonvédelmi és magánnyomozói szakma gyakorlására vonatkozó jogszabályok, továbbá a Kamara szabályzatainak előírásaival ellentétes magatartás tanúsítása, az alábbi szabályok megsértése;

- a törvényben előírt hatósági engedély, jogilag megalapozott előírások vagy igazolvány nélkül végzett tevékenységét,
- a vonatkozó rendelkezések megszegése
- a szabályok figyelmeztetés ellenére való ismételt megszegése
- meghatározott kötelezettség teljesítésének mellőzése
- más személy alaptalan megvádolása.

## **Etikai vétséget követ el, aki**

- a) a szakmai törvény hatálya alá tartozó tevékenységet oly módon gyakorolja, amely alkalmas arra, hogy a szakma jó hírnevét, továbbá munkáltatója vagy az általa folytatott tevékenység végzésére megbízó, illetve harmadik személy személyhez fűződő jogait sértse,
- b) a Kamarának szándékosan vagy súlyos gondatlansággal anyagi, illetve erkölcsi kárt okoz;
- c) nem tesz eleget a Kamarában viselt tisztségéből eredő kötelezettségeinek, vagy kamarai tisztségével, illetve megbízásával visszaél,
- d) elmulasztja az összeférhetetlenség bejelentését etikai eljárásában,
- e) etikai eljárás lefolytatását megjelenési, nyilatkozattételi kötelezettségének megszegésével, vagy bármely más módon akadályozza,
- f) szakmai tevékenységén kívül olyan magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy a szakma tekintélyét, megítélését hátrányosan befolyásolja.
- g) a Kamara valamely szabályzatában, testületi döntésében foglalt előírásokat súlyosan megszegi, vagy más személyt annak megszegésére rábírni törekszik.
- h) a kamarai tagsághoz kötődő kedvezményekkel visszaél.

## **Az etikai intézkedések**

Etikai vétség megállapítása esetén a következő etikai intézkedések alkalmazhatók:

- írásbeli figyelmeztetés
- tisztségből való visszahívás kezdeményezése;
- pénzbírság;
- a tagság 1-6 hónapig terjedő időre szóló felfüggesztése;
- a kamarából való kizárás.

## **Az etikai intézkedések alkalmazása**

- a) írásbeli figyelmeztetés bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható. A jogerős határozat erre vonatkozó külön rendelkezése alapján - a személyiségi jogok betartásával - a jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a határozatot hozó szervezet hirdetőtáblájára ki kell függeszteni, továbbá a kamara internetes honlapján közzé kell tenni.
- b) tisztségből való visszahívás kezdeményezése önállóan, vagy más etikai intézkedéssel együtt is bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható.
- c) pénzbírság bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható, legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) ötszöröséig terjedő összeg mértékéig, a pénzbírság összege az első fokon eljáró szervezetet illeti meg,
- d) a tagság 1-6 hónapig terjedő időre szóló felfüggesztése csak súlyos etikai vétség megállapításakor alkalmazható,

- e) a kamarából való kizárás csak súlyos etikai vétség megállapításakor alkalmazható, a kizárt tag a kizárástól számított két éven belül nem létesíthet új kamarai tagsági jogviszonyt,
- f) az etikai vétség tényét megállapító határozat szükség esetén rendelkezik az etikai vétség alapjául szolgáló magatartás abbahagyására, előírja a kifogásolt állapot megszüntetésének és az eredeti állapot helyreállításának határnapját.

A súlyos etikai vétségekre meghatározott etikai intézkedések akkor is alkalmazhatók, ha a szabályszegő több etikai vétséget is elkövetett, vagy 2 éven belül ismételten etikai szabályszegést követett el.

Az etikai ügygel összefüggésben keletkezett, vagy az etikai eljárás során bizonyított szándékos, vagy gondatlan károkozás esetén a Ptk. kártérítési szabályainak megfelelően kell a kamara igényét érvényesíteni.

Az etikai eljárás legyen mindig; szakszerű, törvényes, egyszerű és objektív.

### **Felügyeleti bírság**

A rendőrség a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet jogosult ellenőrizni. A rendőrség felügyeleti bírsággal sújthatja azt,

- aki a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet (ideértve a magánnyomozó tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzésre jogosító igazolvány nélkül végzi,
- aki az SZVMt-ben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegi,
- a vállalkozást, amely az SZVMt-ben meghatározott tevékenységet jogosulatlanul végzi,
- a vállalkozást, amely a tevékenységre vonatkozó, törvényi előírásokat ismételten vagy súlyosan megsérti.

Nincs helye felügyeleti bírság kiszabásának, ha a cselekmény elkövetése óta két év eltelt.

## 37. TÖRVÉNYI ÉRTELMEZÉSEK

### 37.1 A FELHATALMAZÁS, ÉS A JOGOSULTSÁG IGAZOLÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGE

Az SzVMt hatálya alá tartozó személy az igazolványát köteles magánál tartani és a hatósági ellenőrzéskor azt bemutatni.

Az intézkedéssel érintett személy kérésére köteles a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást-hitelt érdemlően igazolni (pl.: megbízólevelet felmutatni).

### 37.2 TITOKTARTÁSI ÉS ADATVÉDELMI KÖTELEZETTSÉG

a) Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A titoktartási kötelezettség alól törvényi előírás, valamint – saját adatait érintően – a megbízó és a megbízott adhat felmentést.

b) Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű és az információs önrendelkezési jog e cél elérésével arányos korlátozásával jár.

A személy- és vagyonőri tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat

- a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülését,
- ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, annak megállapítását,
- legkésőbb a szerződés megszűnését

követő hat hónap elteltével köteles megsemmisíteni.

A tevékenységet végző személy köteles haladéktalanul törölni mindazon személy általa megismert és rögzített adatait, akik a szerződés szerinti ügyben nem érintettek.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában meg kell semmisíteni, illetve törölni kell legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével.

Az elektronikus beléptető rendszer működtetése során keletkezett adatokat (pl. a belépés időpontja rendszeres belépés esetén) a belépésre való jogosultság megszűnésekor, de legkésőbb az adat keletkezésétől számított hat hónap elteltével, alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

### 37.3 FORMARUHA VISELÉSI KÖTELEZETTSÉG

Közterületen vagy nyilvános helyen ingatlant, vagy ingóságot őrző vagyonőrzési feladatokat ellátó személynek minden esetben formaruhát kell viselnie, amelyen fel kell tüntetni

- annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá
- a személy- és vagyonőr nevét és- a „személy- és vagyonőr” megjelölést.

Amennyiben a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgáltatást, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.

Feladatainak ellátása során a személy- és vagyonőrök nem használhatnak a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést.

Ez a szabály nem vonatkozik az önkéntes tartalékos a Magyar Honvédség objektumai őrzésével kapcsolatos személy- és vagyonvédelmi tevékenységére.

## 37.4 24 ÓRÁS SZOLGÁLAT ESETÉN MENNYI PIHENŐ JÁR

Ha a vagyonőr egyéni vállalkozó, akkor a munkavégzésére nem a Munka törvénykönyve (Mt.), hanem a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (SzVMt.) 18-21.§-ban foglaltak az irányadók. Eszerint a 24 órás szolgálat időtartama alatt pihenőidő nem jár, de a 24 órás szolgálat után legalább 24 óra egybefüggő pihenőidőt kell biztosítani, naptári hetenként pedig legalább egyszer 48 óra egybefüggő pihenőidőt kell biztosítani számára. Amennyiben az egyéni vállalkozó vagyonőr szerződése 30 napnál rövidebb időre, vagy nem folyamatos feladatra, hanem például beugró feladatokra szól, akkor ilyen kötelező pihenőidő nincsen előírva.

Ha a vagyonőr munkavállaló (munkaszerződése van), akkor az Mt. előírásai vonatkoznak rá.

*Az Mt.-be elég sok további variáció van. Eltérő a szabály ugyanis a készenléti szolgálat, a munkaerő kölcsönzés, illetőleg a „hagyományos” munkafeltételekkel történő foglalkoztatás esetében. A két szolgálati nap közötti pihenőidőt tekintve is többféle verzió van, attól függően, hogy a vagyonőr munkaidő keret meghatározásával, vagy más módon dolgozik-e.*

## 37.5 SZABADSÁG

Vállalkozási formában a vállalkozó "szabad ember", önmaga osztja be az idejét, valódi vállalkozás esetén nem is csak egy megrendelő irányában kötelezheti el magát, egyszerre több irányba is dolgozhat, ha napi idejébe, energiáiba, illetve a szakmai szabályozásról szóló jogszabályokba ez belefér. Alkalmazottat, kisegítőt igénybe vehet, hiszen alapvetően az eredmény létrehozására köteles, nem pedig munkaidő ledolgozására. Nincsen tehát más által meghatározott munkaidő, de nincsen szabadság és betegség esetén nincsen bevétel sem.

## 37.6 EGÉSZSÉGÜGYI SZABADSÁG

- Ha a fővállalkozó az alvállalkozót harminc nap időtartamot meghaladó, folyamatosan elvégzendő, e törvény hatálya alá tartozó tevékenység végrehajtásával bízta meg, úgy az alvállalkozót- feltéve, hogy a keresőképtelen betegség tényét és a betegség időtartamát háziorvos igazolja- évi tizenkét nyolcórás munkanapnak megfelelő, összesen kilencvenhat munkaóra fizetett egészségügyi szabadság illeti meg.
- Az egészségügyi szabadság időtartamára a szerződésben megállapított alapóradíjat a fővállalkozó fizeti.
- Az alvállalkozó köteles biztosítani, hogy naplójában a fővállalkozó ellenőrizze a harminc napot meghaladó, folyamatosan elvégzendő munkával kapcsolatos szerződés adatait, és bejegyezhesse a részére biztosított fizetett egészségügyi szabadság

kezdetének és befejezésének dátumát, a kifizetett óraszámot, valamint az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az alvállalkozó természetes juttatásnak veszi az évenkénti egészségügyi szabadság kivételét. Ezért fontos megjegyezni, hogy a fővállalkozó az alvállalkozó vagyonőri naplójában a háziorvos által igazolt betegségről felülvizsgálatot, vagy szakvéleményt kérhet.

Egészségügyi szabadságnak nevezzük az alvállalkozó keresőképtelen betegségének azon szakaszát, amelyet a fővállalkozó felé kereset kiegészítés címén számoltat el. Az alvállalkozó vagyonőr tartós, vagy többszöri betegsége esetén az adott tárgyévben a kereset kiegészítés első részét egészségügyi szabadságként kell elszámoltatnia. 96 órát meghaladó betegség esetén a további kereset kiegészítést a társadalombiztosítástól táppénzként kell igényelni. Tilos kereset kiegészítés címén egészségügyi szabadságot és táppénzt ugyanazon időszakra igénybe venni.

Az egészségügyi szabadság elszámolását is az alvállalkozó teljesítési elszámolása szerint kell végrehajtani, de megkülönböztetve (külön sorban a számlán) "Egészségügyi szabadság" néven.

## 37.7 ADÓZÁS

A kisadózó vállalkozás az adóhatóság felé évente megteendő nyilatkozatban vagy bevallásban adatot szolgáltat bármely más adóalany (ide nem értve az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemélyt) (az úgynevezett megbízója) nevééről és címéről, az adóalanytól a naptári évben megszerzett bevétel összegéről, ha az adóalanytól megszerzett, a kisadózó vállalkozás által kiállított számla szerinti bevétel a naptári évben az 1 millió forintot meghaladja. Ugyanilyen adatszolgáltatási kötelezettség terheli a tárgyévet követő év január hónapra vonatkozó bevallásában azt a vállalkozást, aki a kisadózó vállalkozást a naptári évben 1 millió forintot meghaladó értékű számlát fogadott be. Tehát a kiadózói számlát befogadó vállalkozásnál ezek a számlák elszámolhatók költségként, csak 1 millió forint felett adatszolgáltatási kötelezettség alá esnek – ez alapján pedig fokozott ellenőrzési kockázatot jelentenek. Évi 1 millió forint alatt egyik oldalról sincs ilyen adatszolgáltatási kötelezettség.

A törvény láthatólag ki akarja zárni, hogy a kisadózói státuszt az adózók munkaviszony leplezésére használják.

Értékhatártól függetlenül mondja ki a törvény, hogy a kisadózó vállalkozással kötött szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket valódi tartalmuk szerint, a rendeltetésszerű joggyakorlás feltételére figyelemmel kell minősíteni. Ha a kisadózó vállalkozással kötött szerződés, ügylet tartalma szerint a kisadózó és harmadik személy közötti munkaviszonyt leplez, akkor az adózási és egyéb jogkövetkezményeket e törvénytől eltérően a munkaviszonyra irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani.

Egymillió forint éves összeget meghaladó számlák befogadása esetén a törvény felállít egy olyan vélelmet, hogy a kisadózó magánszemély – és számla befogadója között munkaviszony áll fenn, és a közterheket erre figyelemmel kell megállapítani, elszámolni. Ez nyilvánvalóan terheesebb a kisadózásnál. A számlát befogadó személyt és az azzal kapcsolt vállalkozási viszonyban álló személyeket alkalmazásában egy személynek kell tekinteni.

Ezt a törvényi vélelmet akkor kell megdőltnek tekinteni, ha az alábbi körülmények közül egynél több megvalósul:

- a) a kisadózó a tevékenységet nem kizárólag személyesen végezte vagy végezhetette;
- b) a kisadózó a naptári évi bevételének legalább 50 százalékát nem a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személytől (megbízójától) szerezte;

- c) a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személy nem adhatott utasítást a tevékenység végzésének módjára vonatkozóan;
- d) a tevékenység végzésének helye a kisadózó birtokában áll;
- e) a tevékenység végzéséhez szükséges eszközöket és anyagokat nem a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személy ( megbízójától ) bocsátotta a kisadózó rendelkezésére;
- f) a tevékenység végzésének rendjét a kisadózó határozza meg.

Értelemszerűen a törvényi vélelemmel szembeni bizonyítási kötelezettség az adózót terheli. Tehát ezeket a szempontokat is mérlegelni kell a kisadózói státusz választásakor. Pl. egy ügyvéd minden további kockázat nélkül választhatja a kisadózói státuszt, és a számláját befogadó vállalkozás is egy egyszerű nyilatkozattal eleget tehet e bizonyítási kötelezettségének. De például egy korábban benzinkútkezelőként alkalmazott munkavállaló egyéni vállalkozóvá és kisadózóvá válva, végezve lényegében ugyanazt a tevékenységet – bizonyosan nem fog tudni eleget tenni a bizonyítási kötelezettségnek.

Kiesik a Kata kedvezményes adózási kör alól az, akinek a lejárt folyószámla tartozása meghaladja a 100eFt-ot a negyedév utolsó napján, végelszámolás, felszámolás kényszertörlési eljárás indul ellene.

Ha az alanyi adómentesség megszűnik, ha a tárgyidőszak naptári évében a tényadatok alapján az adózó meghaladja az alanyi adómentesség évi előírt értékhatárát. Tehát a határérték átlépésével már az átlépő számla az általános szabályok szerint áfásan adózik az általános forgalmi adó rendszerében. Ha az értékhatár túllépése miatt szűnik meg az alanyi adómentesség, akkor második naptári év végéig nem léphet vissza alanyi mentességbe.

Az áfa általános rendszerébe történő visszatéréskor célszerű a pénzforgalmi szemléletű áfa-elszámolást választani. Újra vezetnie kell az áfa nyilvántartást a bevételeiről és a költségeiről és természetesen áfa bevallást is be kell adni.

A tételes adó választására jogosult kisvállalkozásnak nem éri meg ez az adózási rendszer, ha a tevékenységből adódóan sok költséget tud elszámolni.

Ez vonatkozik minden olyan tevékenységre is, ahol a vállalkozás a bejövő számláinak nagy részét továbbszámolzza. Az elért bevételből ugyanis lejönnek a költségek, az iparüzési adó, a kisadózók tételes adója, és csak a maradék összeg lesz a jövedelem.

## 37.8 VÁLLALKOZÁS SZÜNETELTETÉSE

A szünet ideje alatt az egyéni vállalkozó egyéni vállalkozói tevékenységet nem végezhet, egyéni vállalkozói tevékenységhez kötődő új jogosultságot nem szerezhetsz és új kötelezettséget sem vállalhat. Az egyéni vállalkozó tevékenységének folytatása során a szünetelésig keletkezett és azt követően esedékessé váló fizetési kötelezettségeit a szünetelés ideje alatt is köteles teljesíteni.

### **A szüneteltetés időtartama:**

Az egyéni vállalkozói tevékenység határozott vagy határozatlan időtartamra egyaránt szüneteltethető. Ügyelni kell azonban arra, hogy a szünetelés legrövidebb időtartama egy hónap, a leghosszabb pedig öt év lehet.

### **Szüneteltetés bejelentése:**

Ha még nem rendelkezünk ügyfélkapu regisztrációval, úgy célszerű ezt minél előbb személyesen megigényelnünk, valamelyik okmányirodában. Az egyéni vállalkozói

tevékenység szünetelését ugyanis már csak kizárólag elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül lehet bejelenteni, egy erre rendszeresített elektronikus nyomtatványon. A szünetelés bejelentéséhez szükséges elektronikus nyomtatványt az APEH honlapjáról letölthető, Általános Nyomtatványkitöltő Alkalmazás (ÁNYK) segítségével tudjuk kitölteni. Az illetékes okmányirodához kapcsolódó nyomtatványt pedig a [www.nyilvantarto.hu](http://www.nyilvantarto.hu) oldalról tudjuk lementeni számítógépünkre. Célszerűbb viszont ilyen esetben egy könyvelő segítségét kérni.

A bejelentés alapján a szünetelés tényét hivatalból bejegyzik az egyéni vállalkozók nyilvántartásába, az adóhatóság és a Központi Statisztikai Hivatal egyidejű értesítése mellett. A szüneteltetés további feltételeként az egyéni vállalkozói igazolványt (ha van, mivel 2015 évtől az igazolvány kiváltása már nem kötelező) személyesen vagy postai úton le kell adni az okmányirodában.

## 37.9 ENNYI A KATA, HA GYEDEN, TÁPPÉNZEN, VAGY HÓ KÖZBEN VÁLTOZIK STÁTUSA

**Hogyan alakul a Katás adófizetési kötelezettsége, ha táppénzen, gyeden van, vagy ha hónap közben változik vállalkozói státusa? Mikor nulla forint, mikor 25 ezer és mikor 50 ezer forint a Kata? Figyeljen a részletszabályokra!**

A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (Kata.tv.) vonatkozó rendelkezései szerint a főállású kisadózó havi 50 ezer forint (esetleg választása szerint havi 75 ezer forint), míg a főállásúnak nem minősülő kisadózó havi 25 ezer forint kata fizetésére kötelezett.

Ez alapján olybá tűnhet, hogy a bevezetőben megfogalmazott kérdésekre könnyű a válasz. Ha azonban ez valóban egyszerű volna, akkor nem tudakolnák rendre az érintettek, hogy miként kell a kötelezettséget megállapítani akkor, ha a kisadózó hó közben kezdi meg a tevékenységét vagy bizonyos időszakra mentesül a kata fizetése alól, illetve változik főállású/nem főállású státusa?

Kezdjük ez utóbbival. Például, mi történik, ha egy nem főállású kisadózónak 2014. március 30-án megszűnik a vállalkozása mellett fennálló heti 36 órát elérő jogviszonya?

A Kata.tv. 2. §-ának 8. pontjából következően az a kisadózó, aki az adott hónapnak akár csak egyetlen napján főállásúnak minősül (tehát akár csak egyetlen napon nem felel meg az említett jogszabályi helyben foglalt feltételeknek) a hónap teljes tartama alatt főállásúnak minősül.

Így az említett kisadózó március hónapban – noha csak egy napig nem felelt meg a nem főállású kisadózáshoz szükséges kritériumoknak – főállásúnak minősül és havi 50 ezer forintos kata terheli.

Az összecszerűsége vonatkozó megállapításunkat a Kat.tv. 8. § (4) bekezdése külön is megerősíti, kimondva, hogy a bejelentett kisadózók után a bejelentés hatálya alatt megkezdett minden naptári hónapra a tételes adó egészét meg kell fizetni azzal, hogy amennyiben a kisadózó a tárgyhónap bármelyik napján főállású kisadózónak minősül, a fizetendő tételes adó mértéke 50 ezer forint.



De nem csak erről rendelkezik ez a bekezdés, hanem arról is, hogy a bejelentett kisadózók után a bejelentés hatálya alatt megkezdett minden naptári hónapra a tételes adó egészét meg kell fizetni.

Tehát, ha egy kisadózó bejelentésére 2014. május 28-án kerül sor, akkor május hónapra már terheli a havi 25 vagy 50 ezer forint.

A törvény (8. § (4) bekezdés) szerint viszont nem kell megfizetni az adót azon hónapokra vonatkozóan, amelyek egészében a kisadózó

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyerekgáyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási
- segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- fogvatartott,
- egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette,

kivéve, ha a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

Nem kell megfizetni az adót azon hónapokra vonatkozóan sem, amelyben a mentesség (ide nem értve a vállalkozói tevékenység szüneteltetését) megszűnik akkor, ha az állapot 30 napig fennállt.

A fizetési kötelezettség alóli lehetséges mentességi okok, lényegében megegyeznek a Tbj. illetve a szociális hozzájárulási adó törvényben a havi minimális járulékfizetési kötelezettség alóli mentesítésségi okokkal, azzal a különbséggel, hogy ebben az esetben sem számolunk tört időszakkal.

Tehát, ha egy főfoglalkozású nem kisadózó társas vállalkozó például április 1-jétől 15-éig táppénzben részesül, akkor a minimális adó- és járulékalap harmincad részének a 15-szöröse után kell megfizetnie a szociális hozzájárulási adót és a járulékokat. Ezzel szemben a kisadózó esetében a KATA fizetésére nincs hatással a 30 napnál rövidebb kieső idő.

Vagy, ha egy főállású kisadózó 2014. január 20-ától március 31-éig táppénzben részesül, akkor január hónapra 50 ezer forint, február és március hónapban pedig 0 forint katta terheli. Más kérdés, hogy érdemes-e élni a mentességgel, hiszen ezzel a 8 millió forintos bevételi értékhatár (ami felett 40 százalékos adót kell fizetni) 2 x 667 ezer forinttal 6,67 millióra csökken. Nem véletlen, hogy a jogszabály az említett felsorolás végén figyelmeztet arra, hogy az adott élethelyzet ellenére is fennáll a fizetési kötelezettség, amennyiben alatta a vállalkozó kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

Például, ha egy nem kisadózó egyéni vállalkozó gyedben vagy táppénzben részesül, akkor is mentesül a minimum járulékfizetés alól, ha közben a vállalkozását személyesen folytatja. Ezzel szemben, ha a kisadózó egyéni vállalkozó dönt úgy, hogy a gyed mellett munkát végez, akkor terheli a havi KATA összege.

A gyűjtemény készült:  
2017.02.17

Barna László  
Vávisz Kft.

A gyűjtemény jelen formában való felhasználásához írásos hozzájárulás szükséges!